Българско е-Списание за Археология

SUPPLEMENTUM 12

Археологическо проучване на късноримско селище в землището на с. Боримечково, общ. Лесичово, обл. Пазарджик

Сирма Александрова

София 2025

Българско е-Списание за Археология

SUPPLEMENTUM 12

Археологическо проучване на късноримско селище в землището на с. Боримечково, общ. Лесичово, обл. Пазарджик

Сирма Александрова

Асоциация
на българските
археолози

Софийски университет
„Св. Климент Охридски“

София 2025

Електронно списание и портал
на Асоциацията на Българските Археолози
https://be-ja.org https://fubular.org
E-journal and web-site
of the Association of the Bulgarian Archaeologists

Настоящата публикация е одобрена за обнародване на 09.08.2022 г., на заседание на Секция за антична археология на Националния археологически институт с музей при Българска академия на науките.

This publication was approved for publication on August 9, 2022, at a meeting of the Department of Classic Archaeology of the National Institute of Archaeology with Museum at the Bulgarian Academy of Sciences

© Издател:
Асоциация на българските археолози
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

© Publisher:
Association of Bulgarian Archaeologists
Sofia University “St. Kliment Ohridski”

Научни редактори:
Валери Григоров
Иван Вълчев

Scientific Editors:
Valeri Grigorov
Ivan Valchev

Езиков редактор: Георги Рачев

Language Editor: Georgi Rachev

Дизайн и предпечат: Георги Иванов

Design and page layout: Georgi Ivanov

На корицата:
Изглед към обекта

On the cover:
View of the site

Всички права запазени

All rights reserved

ПОРЕДИЦА БЕ-СА SUPPLEMENTA

BE-JA SUPPLEMENTS SERIES

ISSN 2603-3216

ISBN 978-619-93124-0-7

FREELY AVAILABLE ONLINE ON

https://be-ja.org/

Bulgarian e-Journal of Archaeology

SUPPLEMENTUM 12

Archaeological excavations of a Late Roman settlement near the village of Borimechkovo, Lesichovo Municipality, Pazardzhik Region

Sirma Alexandrova

Association
of Bulgarian
Archaeologists

Sofia University
“St. Kliment Ohridski”

Sofia 2025

Съдържание / Table of contents

Списък на образите vii
List of figures

Увод 1
Introduction 1

Стратиграфски наблюдения и етапи на проучване. Описание и интерпретация на разкритите структури и градежи 9
Stratigraphic observations and research stages. Description and interpretation of the revealed structures and buildings 9

Хронология 27
Chronology 27

Находки 33
Findings 33

Керамика 41
Pottery 41

Заключение 57
Conclusion 57

Библиография 61
Bibliography 61

Резюме на английски 69
English summary 69

Каталог на находките – текст 73
Catalogue of findings – text 73

Каталог на находките – образи 79
Catalogue of findings – figures 79

Каталог на керамиката – текст 83
Catalogue of pottery – text 83

Каталог на керамиката – образи 97
Catalogue of pottery – figures 97

Каталог на монетите 109
Catalogue of coins 109

Списък на образите / List of figures

Обр. 1. Село Боримечково на релефната карта на региона 2
Fig. 1. The village of Borimechkovo on the relief map of the region 2
Обр. 2. Местоположение на обект № 2, нанесено на кадастралната карта на с. Боримечково 3
Fig. 2. Location of Site no. 2, marked on the cadastral map of the village of Borimechkovo 3
Обр. 3. Обект № 2 и овощната градина преди началото на археологическото проучване, поглед от север на юг 4
Fig. 3. Site no. 2 and the orchard before the beginning of the archaeological survey, looking from north to south 4
Обр. 4. Зоните с аномалии и хипотетично най-перспективния за проучване участък според доклада на д-р Чавдар Кирилов 5
Fig.4. The areas with anomalies and the hypothetical most promising section for research according to the report of Dr. Chavdar Kirilov 5
Обр. 5. Централна траншея на обекта 6
Fig. 5. Central trench of the site 6
Обр. 6. Начален етап на работата на ръка 6
Fig. 6. Initial stage of the hand work 6
Обр. 7. Местоположение на находките, открити в южната част на трасето. Геодезично заснемане инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов 10
Fig. 7. Location of the findings discovered in the southern part of the road of the gas pipe. Geodetic mapping by Atanas Kamenarov and Dimitar Ognyanov 10
Обр. 8. Находки, открити в южната част на трасето 11
Fig. 8. Findings found in the southern part of the route of the gas pipe 11
Обр. 9. План на структурите in situ с номерация на сондажите. Геодезично заснемане инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов 12
Fig. 9. Plan of in situ structures with trench numbering. Geodetic mapping by Atanas Kamenarov and Dimitar Ognyanov 12
Обр. 10. Номерация на сградите и помещенията. Геодезично заснемане инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов 13
Fig. 10. Numbering of buildings and premises. Geodetic mapping by Atanas Kamenarov and Dimitar Ognyanov 13
Обр. 11. Стратиграфски разрези на сондаж А 20: Профили E, W, S, N (начертали В. Иванова и В. Ставрева). Легенда: 1. Стерил. Жълто-кафява, светла глина; 2. Стена от ломени камъни на калова спойка. От суперструкцията има запазени 1-2 реда камъни. Субструкцията е от два реда едри ломени камъни; 2a. Антични вкопавания за питоси. В долната част на ямата има раздробени останки от тях; 2b. Антична дневна повърхност. Трамбована кафява глина, трудно различима заради множеството вкопавания; 2c. Пожар. Пластът съдържа въглени, фрагментирана керамика, единични животински кости; 3. Сив, хумусизиран пласт. Многократно преравян и реголван заради овощната градина. Има корени от овошките. Пластът съдържа смесени османски и антични материали; 4. Съвременни вкопавания за грабеж на камък. Смесени антични, османски и съвременни материали; 5. Хумус. *Камък.* *Фрагмент от питос* 15
Fig. 11. Stratigraphic cross-sections of trench A 20: Cross-sections E, W, S, N (drawn by V. Ivanova and V. Stavreva). Legend: 1. Sterile. Light yellow-brown clay; 2. Wall of crushed stones with mud mortar. 1-2 rows of stones are preserved in the superstructure. The substructure consists of two rows of large crushed stones; 2a. Ancient pits for storing vessels. In the lower part of the pit, there are fragmented parts of them. 2b. Ancient surface. Compacted brown clay, difficult to be distinguished due to numerous pits; 2c. Fire. The layer contains coal, fragmented ceramics, and isolated animal bones. 3. Gray, humus-enriched layer. Repeatedly plowed and cultivated because of the orchard. It has roots from the fruit trees. The layer contains a mixture of Ottoman and ancient materials; 4. Modern pits for stone looting. Mixed ancient, Ottoman, and modern materials; 5. Humus. *Stone.* *Fragment of a pitos* 15

Обр. 12. Стратиграфски разрези на сондаж А 21: Профили E, W, S, N (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11 17
Fig. 12. Stratigraphic cross-sections of trench A 21: Cross-sections E, W, S, N (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in Fig. 11 17
Обр. 13. Сграда I 19
Fig. 13. Building I 19
Обр. 14. Стратиграфски разрези на сондаж А 22: Профили E, W, S, N (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11 21
Fig. 14. Stratigraphic cross-sections of trench A 22: Cross-sections E, W, S, N (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in Fig. 11 21
Обр. 15. Стратиграфски разрези на сондажи В 21 и С 21: Профили W, S, N (начертали В. Ставрева). Легенда като на обр. 11 21
Fig. 15. Stratigraphic cross-sections of trenches B 21 and C 21: (drawn by V. Stavreva). Legend as in Fig. 11 21
Обр. 16. Стратиграфски разрези на сондажи В 22 и В 23: Профили W, N (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11 22
Fig. 16. Stratigraphic cross-sections of trenches B 22 and B 23: Cross-sections W, N (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in Fig. 11 22
Обр. 17. Стратиграфски разрези на сондажи В 22 и С 22: Профили E, S (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11 22
Fig. 17. Stratigraphic cross-sections of trenches B 22 and C 22: Cross-sections E, S (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in Fig. 11 22
Обр. 18. Сондаж А 22 23
Fig. 18. Trench A 22 23
Обр. 19. Общ изглед на градежите 23
Fig. 19. General view of the buildings 23
Обр. 20. Сондаж А 20 24
Fig. 20. Trench A 20 24
Обр. 21. Сондаж А 21 24
Fig. 21. Trench A 21 24
Обр. 22. Сондажи В 21 и С 21 25
Fig. 22. Trenches B 21 and C 21 25
Обр. 23. Монети, открити в пласта опожарени рушевини in situ 28
Fig. 23. Coins found in a layer of burnt ruins in situ 28
Обр. 24. Антични монети, открити в пласта преровени рушевини 29
Fig. 24. Ancient coins found in the mixed layer of excavated ruins 29
Обр. 25. Находки и монети от османския период и Княжество България 30
Fig. 25. Finds and coins from the Ottoman period and the Principality of Bulgaria 30
Обр. 26. Керамика от османския период и Княжество България 31
Fig. 26. Pottery from the Ottoman period and the Principality of Bulgaria 31
Обр. 27. Находки от опожарените рушевини in situ в сграда I, помещения 1 и 2 34
Fig. 27. Finds from the burned ruins in situ in Building I, premises 1 and 2 34
Обр. 28. Находки от опожарените рушевини in situ в сграда II, помещения 1 и 2 35
Fig. 28. Finds from the burned ruins in situ in Building II, premises 1 and 2 35
Обр. 29. Разпределение на керамичните форми спрямо контекста, в който са открити 43
Fig. 29. Statistics of ceramic forms according to the context in which they were found 43
Обр. 30. Разпределение на керамичните форми спрямо начина им на изпичане 43
Fig. 30. Statistics of ceramic shapes according to their firing 43
Обр. 31. Разпределение на керамичните форми спрямо цвета на повърхностите им 44
Fig. 31. Statistics of ceramic forms according to the color of their surfaces 44
Обр. 32. Разпределение на керамичните форми спрямо степента на пречистване на глиненото тесто 44
Fig. 32. Statistics of ceramic forms according to the degree of purification of the clay paste 44

Обр. 33. Разпределение на керамичните форми спрямо степента на изпичане на глиненото тесто 45
Fig. 33. Statistics of ceramic shapes according to the degree of firing of the clay paste 45
Обр. 34. Разпределение на керамичните форми спрямо следите от вторично опалване 45
Fig. 34. Statistics of ceramic forms in relation to traces of secondary firing 45
Обр. 35. Разпределение на керамичните форми спрямо наличие на вторично покритие от лак или ангоба 46
Fig. 35. Statistics of ceramic forms according to the presence of a secondary coating of lacquer or engobe 46
Обр. 36. Разпределение на керамичните форми спрямо наличие на украса 46
Fig. 36. Statistics of ceramic forms according to the presence of decoration 46
Обр. 37. Разпределение на керамичните форми спрямо сградата, в която са открити 47
Fig. 37. Statistics of the ceramic forms in relation to the building in which they were found 47
Обр. 38. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда I, помещение 1 48
Fig. 38. Pottery from the burnt ruins in situ in Building I, premise 1 48
Обр. 39. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда I, помещение 2 49
Fig. 39. Pottery from the burnt ruins in situ in Building I, premise 2 49
Обр. 40. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда II, помещение 1 51
Fig. 40. Pottery from the burnt ruins in situ in Building II, premise 1 51
Обр. 41. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда II, помещение 2 53
Fig. 41. Pottery from the burnt ruins in situ in Building II, premise 2 53

Увод

Предмет на настоящата публикация е обнародване на резултатите от спасителното археологическо проучване на новорегистрирано късноримско селище, намиращо се в землището на с. Боримечково, общ. Лесичово (обр. 1). Предходни археологически проучвания в района на селото не са провеждани. Научните публикации, засягащи пряко с. Боримечково се свеждат до единични съобщения за открити две колективни монетни находки в околните ниви. В обобщаващ труд от 60-те години на XX в. Д. Цончев (Цончев 1963, 16) споменава няколко археологически обекта, намиращи се в землището на селото. В монографията на проф. Иван Батаклиев „Пазарджик и Пазарджишко“ (Батаклиев 1969, 79), заедно с релефа и природните дадености на региона са представени вкратце и отделни археологически обекти в района.

В околните села археологически разкопки са провеждани по време на строителството на автомагистрала „Тракия“ – в периода между 1976 и 1981 г. През 1988 г. при теренни издирвания са регистрирани 48 обекта в съседни землища. През 2001 г. са проучени четири надгробни могили край с. Калугерово и антично селище източно от с. Щърково. Ново обхождане на близък ареал, без да бъде включено землището на с. Боримечково, е осъществено през 2017 г. и данните за АКБ са допълнени с още 39 обекта (Бояджиев и др. 2019, 15).

Обект № 2 (АИС – АКБ регистрационна карта № 10007937) край с. Боримечково е забелязан[1], попадайки в границите на сервитутната зона по време на строежа на трасето за „Преносен газопровод до Панагюрище и Пирдоп“. След премахването на хумусния пласт на мястото стават видими няколко керамични и каменни струпвания. Сред керамиката са се откроили фрагменти, изработени на колело, част от тях с червено лаково покритие, големи парчета от хранилищни съдове и устия на питоси. На мястото е имало парчета шлака и животински кости. Видимостта на терена по време на регистрирането на обекта, а и по време на проучването му, извън сервитута на трасето, бе ниска, мястото бе обрасло с треви, храсти и дървета, което не позволи откриване на археологически материали и определяне видими граници на античното селище. Цялата площ на обекта, в рамките на сервитута, в която се откриват археологически материали, е с дължина 220 m при ширина 20 m (4400 m^2).

Обектът е с координати в северния край N 42.40450; E 024.11566 и в южната част N 42.40299; E 024.115. Откритите запазени *in situ* основи на сгради са с точни координати N 42.24158 и E 024.06563. Мястото се намира западно от днешното село Боримечково и южно от микроязовир, захранващ го с вода (обр. 2). Античното селище е изградено върху първата незаливна тераса, на левия бряг на малък поток, който тече западно от съвременното село. То отговаря на едно от споменатите от Д. Цончев селища в района. Въпреки лаконичното описание, че „югозападно от селото, в нивите, до десния бряг на малък поток, има следи от селище“ (Цончев 1963, 15), теренът

1 Наблюдението на строежа на газопровода и регистрирането на обекта са извършени от Васил Кацаров (ИМ – Панагюрище).

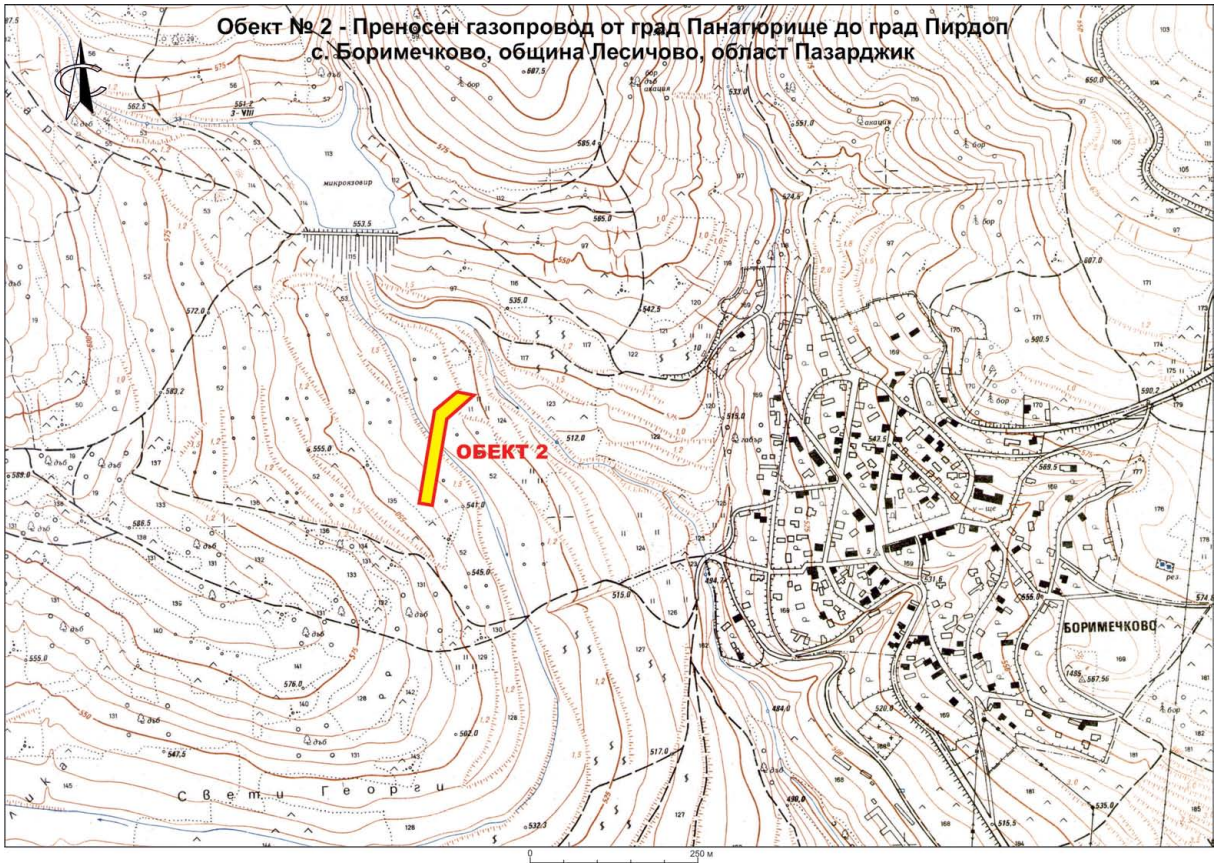
Обр. 1. Село Боримечково на релефната карта на региона
Fig. 1. The village of Borimechkovo on the relief map of the region

не е трудно да бъде разпознат.

Релефът на местността, в която се намира археологическият обект, е интензивно променян през XX в. В началото на 80-те години мястото е терасирано и риголвано, за да се засади овощна градина, оцеляла и в наши дни (обр. 3). **По цялата площ на овощната градина има каменни струпвания, фрагменти от битова и строителна керамика, както и много иманярски дупки с дълбочина между 20 и 50 cm.**

Целта на настоящата публикация е археологическото проучване на обекта да бъде представено в цялост: да бъдат установени, доколкото е възможно, планът, характерът и датировката на градежите, да бъдат разгледани детайлно находките и керамичният материал. Въпреки че обектът е частично проучен, целта се обособи заради разбирането, че редовни археологически проучвания на мястото едва ли ще бъдат организирани в близко бъдеще. Доскорошната иманярска дейност в района най-вероятно се е възобновила скоро след напускането на екипа. Затова е от значение въвеждането в научен оборот на резултатите от проучването, които да могат да бъдат използвани при бъдеща научна работа в района.

За постигането на целта бяха изпълнени следните задачи: всички стратиграфски разрези бяха графично и фото документирани. Въпреки цялостното лошо състояние на обекта, стратиграфията бе надеждна и относителната хронология на римското селище се прецизира. Подемният материал бе събран според контекстите и подреден хронологично. Подробната полева документация бе водеща в последвалата кабинетна работа. Находките и керамиката са представени в отворена за допълване при евентуални бъдещи проучвания типология.

Обр. 2. Местоположение на обект № 2, нанесено на кадастралната карта на с. Боримечково
Fig. 2. Location of Site no. 2, marked on the cadastral map of the village of Borimechkovo

Географско местоположение и антична териториална принадлежност. Село Боримечково се намира в западния дял на Същинска Средна гора, с надморска височина между 545 и 553 m (обр. 2). Природните ресурси в района на Боримечково, където има регистрирани находища от медна руда, са определящ фактор за обитаване на мястото в различни исторически епохи. Откриването на парчета желязна шлака в опожарените пластове подкрепя това твърдение. Намерените фрагменти от съдове-цедки, които се свързват с производството на сирене насочват и към животновъдство.

Римското селище принадлежи административно към провинция Тракия и попада в градската територия на Филипопол. Мрежата от антични селища през римската епоха в района е изключително гъста. Въпреки че информацията за повечето обекти е от теренни издирвания и не е сигурно каква част от тях са обитавани синхронно, прави впечатление, че голям дял от откритите материали се отнасят към късноримската епоха. Причините за тази концентрация, освен благоприятните условия за живот и земеделие, които районът предоставя, е и стратегическото местоположение до една от основните пътни артерии на Балканите – *Via Diagonalis*, както и споменатите вече природни ресурси, към които може да се добави и златоносното течение на р. Тополница (Бояджиев и др. 2019, 23–24).

Изследването на селата не е приоритет в античната археология (Динчев 2006а, 97). Проучено и публикувано подобно селище от региона, датирано в късната римска епоха, е това от с. Бъта (Григоров 2022, 41–87). Основната част от проучените сходни обекти попадат в границите на провинция Тракия, но са в географски различни области от селището край с. Боримечково. Те се намират в най-плодородните области на Горнотракийската низина. Такива са селището в м. Чаталка (Николов 1984, 52–53; Динчев 2000, 200; 2006а, 106–107), с. Зетьово (Калчев 2001,

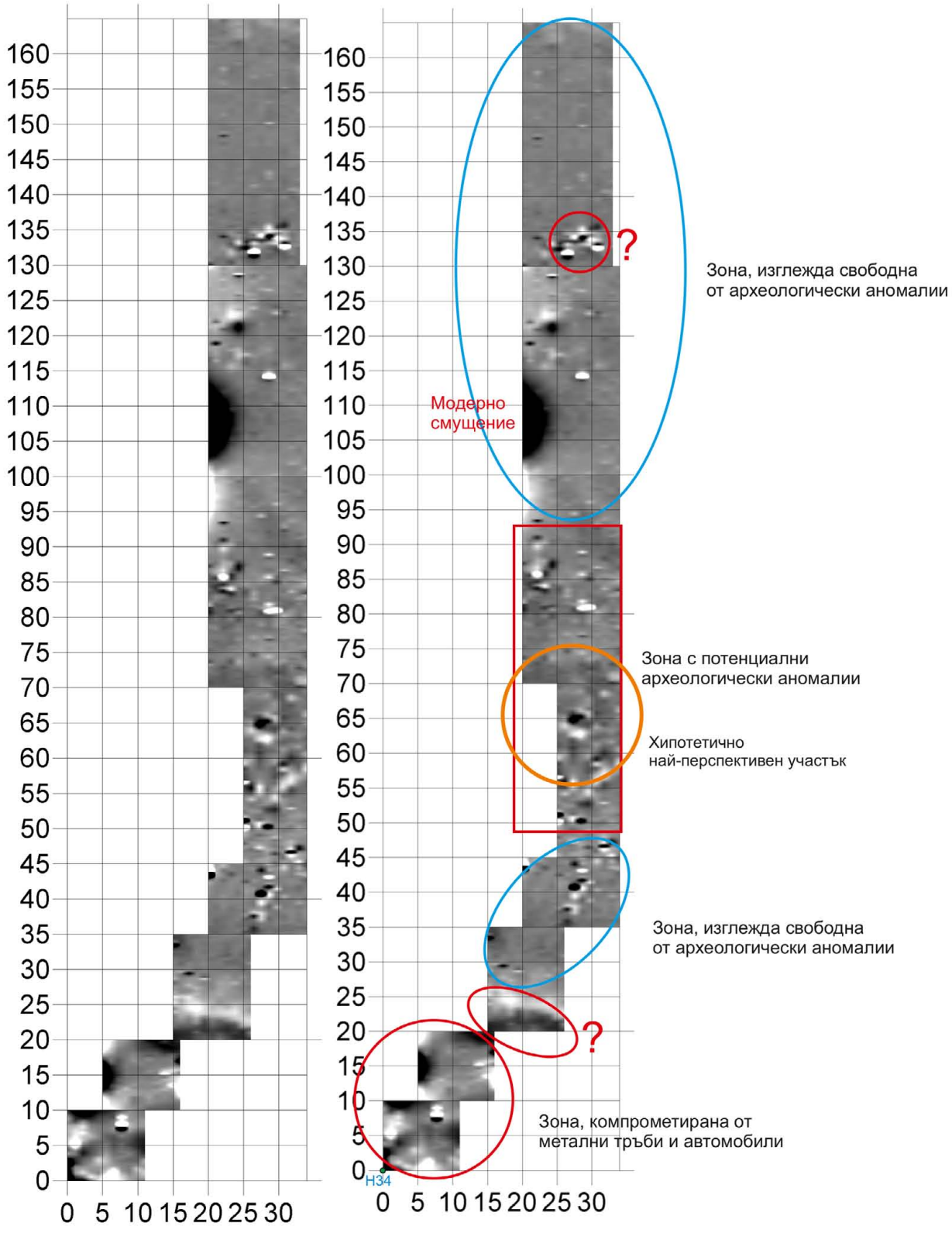

Обр. 3. Обект № 2 и овощната градина преди началото на археологическото проучване, поглед от север на юг
Fig. 3. Site no. 2 and the orchard before the beginning of the archaeological survey, looking from north to south

107–108; Динчев 2006а, 107), с. Черна гора (Калчев 2001, 105–106; Динчев 2006а, 107). Съобщенията за подобни селища, проучени частично заради инфраструктурни проекти, са с предварителен характер. Такива са при с. Скобелево, Сливенско (Кацарова 2010, 412–414; Попов, Георгиев 2010, 410–412;), с. Прохорово, община Нова Загора (Велков и др. 2014, 419–420), две антични села край с. Малко Тръново, Чирпанско (Стоянов и др. 2004, 158–159; Тонкова, Лозанов 2004, 58–60; Тонкова, Димитров 2005, 97–100), две селища при с. Ръжево Конаре, Пловдивско (Кисьов, Кесякова 2001, 52). Селищната идентификация не е сигурна при всички, което би направило формулирането на обобщаващи заключения неточно. Свободните за земеделие значителни площи около отделните стопанства ги доближават до вилните комплекси, което усложнява точното определяне на частично изследваните селищни обекти.

Времева рамка на археологическото проучване, организация на теренната работа и на публикацията. Разполагахме с месец и половина (от средата на август до края на септември 2021 г.), в чиито рамки попадаха 35 работни дни. Екипът, освен мен като ръководител, включваше осем археолози, от които трима специалисти, петима стажанти и 40 работници. Изказвам искрената си благодарност на хората, участвали в проучването, за помощта им да се справя с работата: д-р Ваня Ставрева (РИМ – Видин), която беше заместник-ръководител на разкопките, Виолета Милчева (докторант в СУ), д-р Калоян Петков, Сеслав Иванов (студент в СУ), Венцислава Иванова (студент в НБУ), Лъчезар Витанов (студент в НБУ), Тихомир Вапцаров (студент в СУ) и Иван Иванов (студент в СУ), които ръководеха работниците и изготвяха документацията на зачислените им сектори. Геофизичното изследване бе проведено от доц. д-р Чавдар Кирилов (СУ „Св. Климент Охридски“), нумизматичният материал бе разпознат от гл. ас. д-р Калина Йорданова (НАИМ–БАН), а геодезичното заснемане и топографското привързване на обекта бяха изготвени от инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов. Всички фотографии – полеви и на находките, илюстрациите и дигитализирането на графичната документация са дело на автора.

За изследването са приложени обичайните археологически методи – стратиграфски, карто-

Обр. 4. Зоните с аномалии и хипотетично най-перспективния за проучване участък според доклада на д-р Чавдар Кирилов

Fig.4. The areas with anomalies and the hypothetical most promising section for research according to the report of Dr. Chavdar Kirilov

Обр. 5. Централна траншея на обекта
Fig. 5. Central trench of the site

Обр. 6. Начален етап на работата на ръка
Fig. 6. Initial stage of the hand work

графски, формално-типологичен и сравнителен. Интердисциплинарните методи и добре анализираните статистически данни, подпомогнаха изключително много полевата работа и допълниха изводите.

Публикуването на находките и керамиката е организирано в различни части на изследването с отделни каталози. При цитирането в текста се упоменава изрично в кой каталог да се направи справка за по-подробни данни, свързани с описание, размери и местонамиране. За по-лесна рабо-

та с каталозите каталожните номера не са променяни при прегрупирането на видовете находки за илюстриране на части от текста.

Археологическото изследване започна с недеструктивни методи. Преди началото на археологическите разкопки, заедно с геодезистите на „Булгартрансгаз“, положихме план-квадратна мрежа в целия сервитут, която да служи в началото за привързване на геофизичното изследване, а след това и за сондажите ни. Мрежата ориентирахме спрямо трасето на сервитута. Имахме три редици квадрати (A, B и C) с размери 5 x 5 m, с по 35 квадрата във всяка редица, съответно A1, A2…, B1, B2…, C1, C2… и т.н.

Геофизичното издирване успя да локализира зоните с повишена концентрация на археологически структури. Между 55-ия и 75-ия метър по трасето на газопровода (в рамките на обекта), движейки се от юг на север (точни координати N 42.24158 и E 024.06563), се обособи зона с потенциални археологически аномалии, в чиито рамки се очерта и хипотетично най-перспективният за проучване участък (обр. 4).

След получаване на резултатите от геофизиката започна едновременно работа със земекопна техника и работници. Беше направена контролна траншея в центъра на трасето, по цялата дължина на сервитута, на мястото на което предстоеше да бъде положена тръбата на газопровода (обр. 5). Проучването на ръка бе организирано в зоните с най-голяма вероятност за археологически структури (обр. 6).

Стратиграфски наблюдения и етапи на проучване. Описание и интерпретация на разкритите структури и градежи

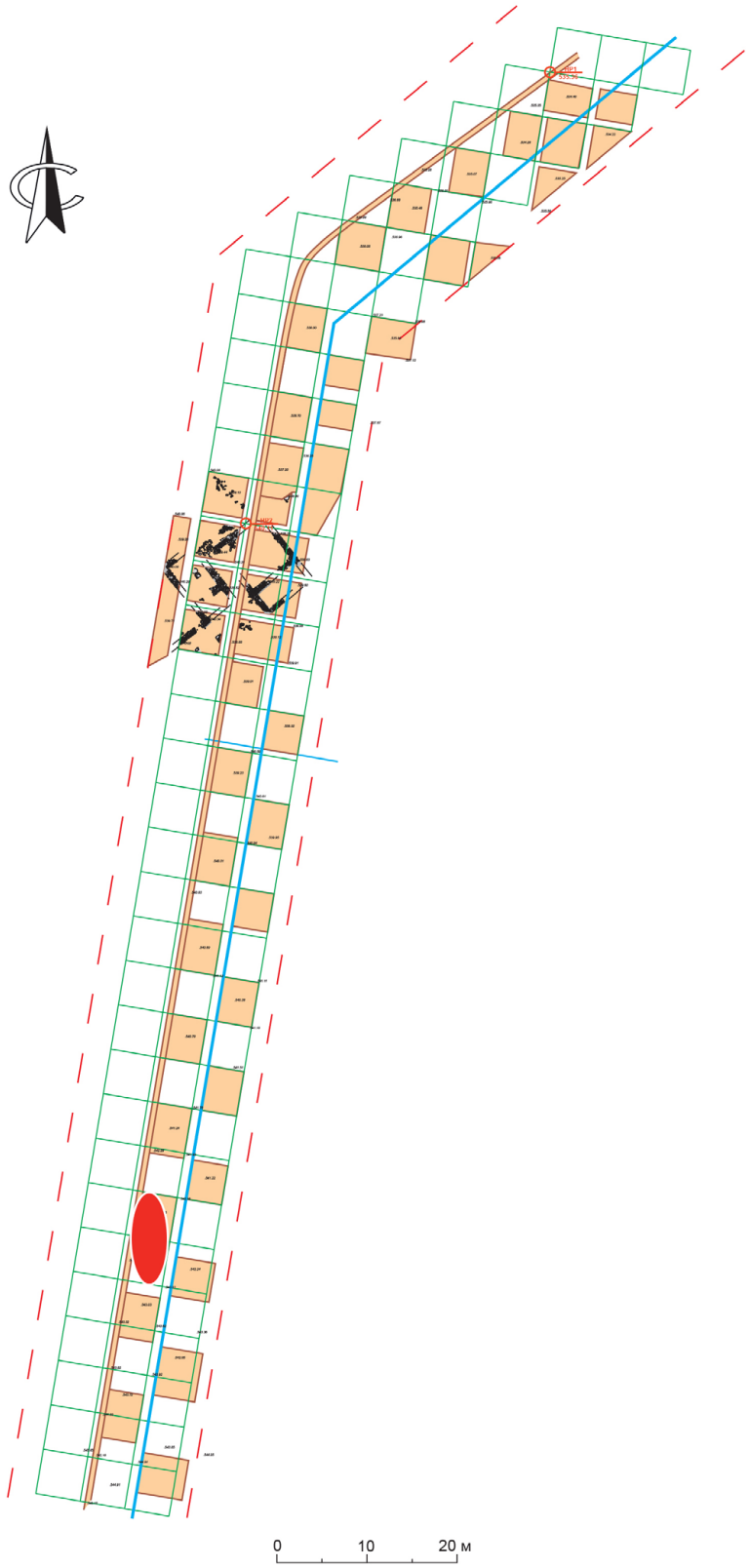
Почти върху съвременната повърхност в южната част на трасето на газопровода, в рамките на обект № 2, бе открита **група находки от античния период** (обр. 7). На това място липсва античната дневна повърхност, тъй като ландшафтът е драстично променен поради засаждането и обработването на овощна градина. При изравняването на мястото в миналото е била достигната в дълбочина жълто-кафява стерилна глина, върху която в днешни дни има 20–30 cm хумусен пласт, изгребан вторично от машините на Булгартрансгаз преди обектът да бъде забелязан. В ареал от 10–15 кв. m се откриха фрагмент от горна половина на хромел (находки кат. № 58), желязна халка (находки кат. № 33) и декоративна кукичка (находки кат. № 26). В хумусизираната пръст, на 10 cm от съвременната повърхност, непосредствено в северозападния ъгъл на сондаж В 7, бе разкрита колективна находка от 6 сребърни монети[2] (монети кат. №№ 1–6) и сребърна лунула (находки кат. № 5) (обр. 8). Вероятно находката е била укрита в яма по време на готските нашествия, за съжаление, в момента напълно неразличима, най-вероятно близо до къщите на селището. Определянето на стратиграфската позиция и контекста на находките е невъзможно. Пръстта над песъкливия жълт стерил бе съвсем малко – сива, рохка, с отделни въгленчета и дребен фрагмент от керемида. Тъй като мястото е било ежегодно обработвано за селскостопански цели, а и поради многобройните иманярски набези, предполагам, че до нас е достигнало само част от укритото в земята.

Оцелелите шест сребърни монети са изключително добре запазени и слабо циркулирали. Подредени хронологично те са на: императрица Юлия Соемия (218–222) (монети кат. № 1), Максимин I Трак (235–238) (монети кат. № 2), Гордиан III (238–244.), отсечена между 241 и 243 г. (монети кат. № 3), Филип II като цезар (244–247), отсечена през 245 г. (монети кат. № 4) и два сребърни антониниана на император Траян Деций (249–251), отсечени през 249 г. (монети кат. №№ 5 и 6). Именно последните две монети дават **terminus post quem (t.p.q.) на находката 249 г.**

Със същата датировка като колективната монетна находка от с. Боримечково, са и още две колективни монетни находки[3], произхождащи от същото землище. За съжаление, точно локализиране на мястото на откриването им не може да бъде направено. Първата група е открита през 1946 г. и е коментирана в публикация от Т. Герасимов в съобщенията за колективни находки на монети, намерени в страната. В няколко реда е описано, че жена от с. Боримечково, докато копаела в нивата си, намерила случайно глинено гърненце с 98 римски денара в него. От тях 5 бр. са на

2 Нумизматичният материал е представен тук, за да се илюстрира хронологията на обекта. Монетите са определени от гл. ас. д-р Калина Йорданова (НАИМ–БАН) и публикуването им е направено с нейното изрично съгласие.

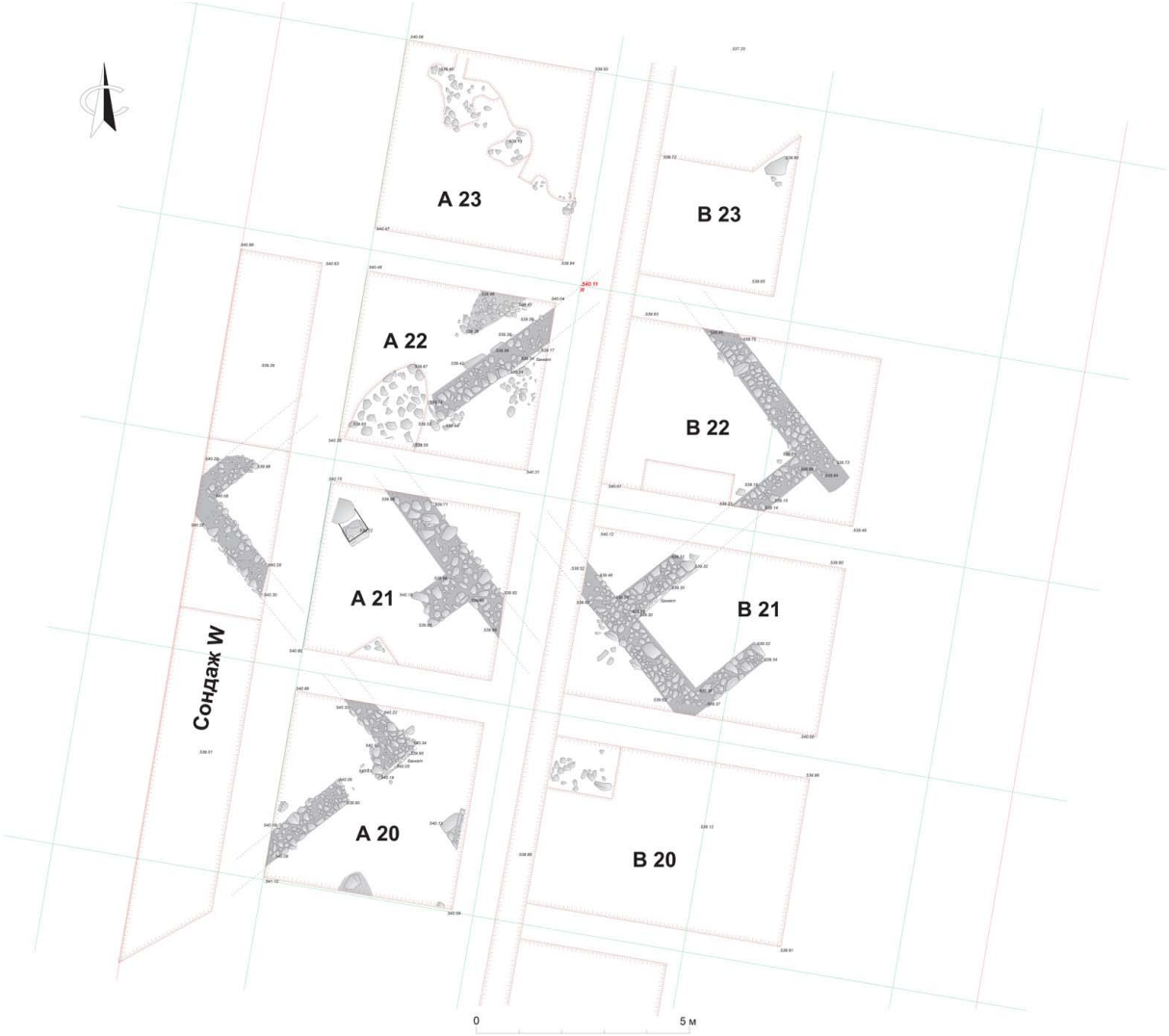
3 Благодаря на д-р Вербин Върбанов (РИМ – Русе, НАИМ–БАН) за консултацията и помощта при издирването на описаните монетни находки.

Обр. 7. Местоположение на находките, открити в южната част на трасето Геодезично заснемане инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов
Fig. 7. Location of the findings discovered in the southern part of the road of the gas pipe Geodetic mapping by Atanas Kamenarov and Dimitar Ognyanov

Обр. 8. Находки, открити в южната част на трасето
Fig. 8. Findings found in the southern part of the route of the gas pipe

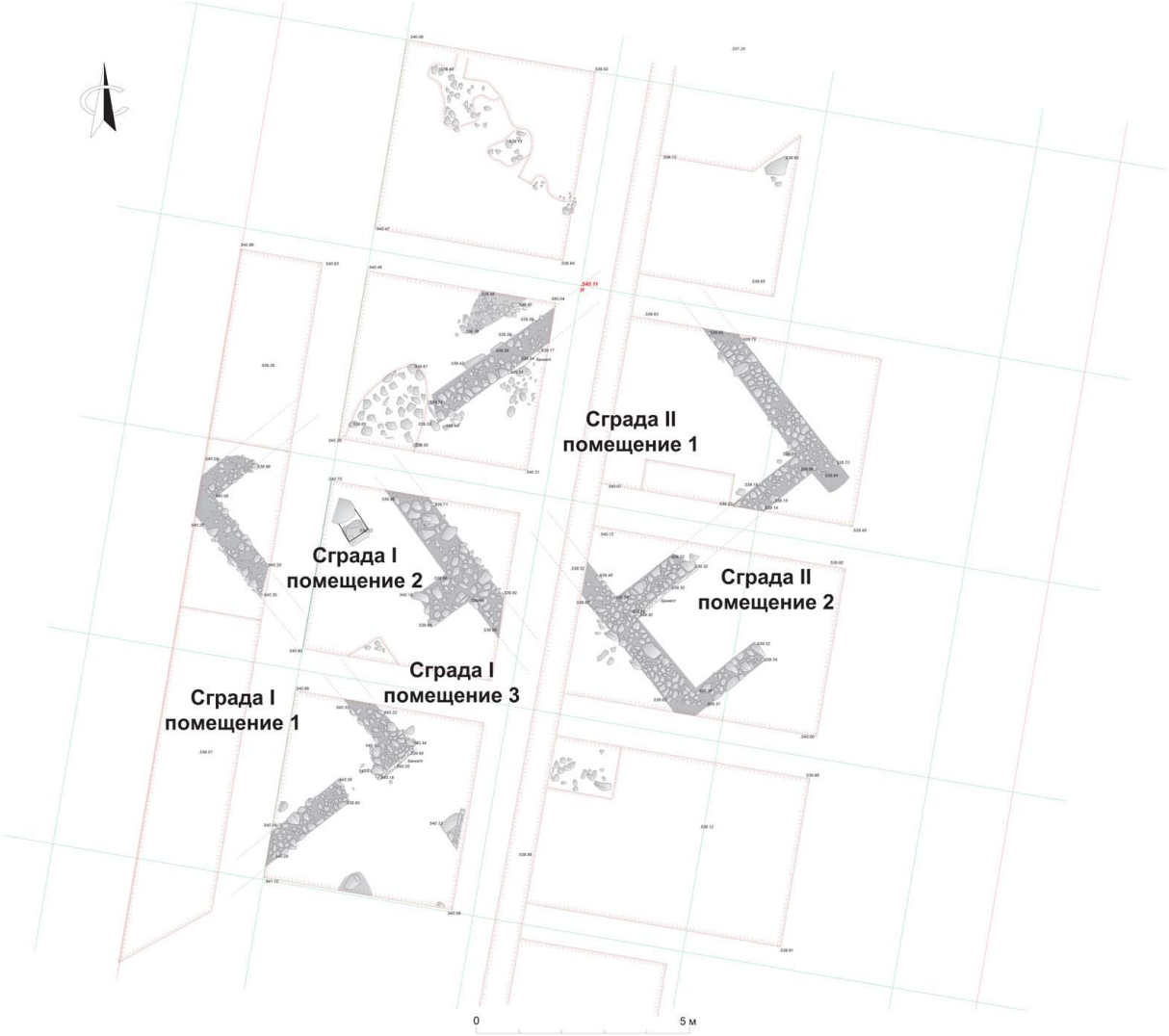
Обр. 9. План на структурите in situ с номерация на сондажите
Геодезично заснемане инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов
Fig. 9. Plan of in situ structures with trench numbering
Geodetic mapping by Atanas Kamenarov and Dimitar Ognyanov

Септимий Север, 18 – на Каракала, 9 – на Юлия Домна, 1 – на Макрин, 10 – на Север Александър, 28 – на Гордиан III, а 22 – на Филип баща. Монетите са откупени от РИМ – Пазарджик (Герасимов 1950, 316).

Втората монетна находка съдържа неизвестен брой бронзови монети, открити също в нива. От тях в музея в Пловдив през 1910 г. постъпват 9, които са добре запазени: 4 бр. на Гордиан III, 2 – на Юлия Мамеа, 1 – на Отацилия, 1 – на Елагабал и 1 – на Септимий Север.

И двете стари колективни находки са с еднакви хронологични граници – от Септимий Север (193–211) до Филип I (244–249) (Гущераклиев 2014, 65), като горната им граница е изключително близка с t.p.q. 249 г. на новооткритата колективна монетна находка.

Времето на укриването на монетите е свързвано с варварските нашествия в средата на III в. и най-вероятно със събитията от 250–251 г., когато след дълга обсада Книва успява да превземе Филипопол. Той плячкосва града и сключва съюз с бившия военачалник Приск. Във Филипопол има регистрирани много сгради със сигурно датирани опожарени пластове от 250–251 г. (Върбанов 2017, 34–38).

Обр. 10. Номерация на сградите и помещенията
Геодезично заснемане инж. Атанас Каменаров и инж. Димитър Огнянов
Fig. 10. Numbering of buildings and premises
Geodetic mapping by Atanas Kamenarov and Dimitar Ognyanov

Археологически структури *in situ* **бяха разкрити в централната част на обекта, в сондажи** А 20, А 21, А 22, сондаж „Запад“ (направен западно от А-линията, за да се достигне до западната граница на сервитута), В 21 и В 22 (обр. 9). На това място има леко спадане на терена – естествен плитък овраг, който е предпазил античните структури от сериозна селскостопанска обработка.

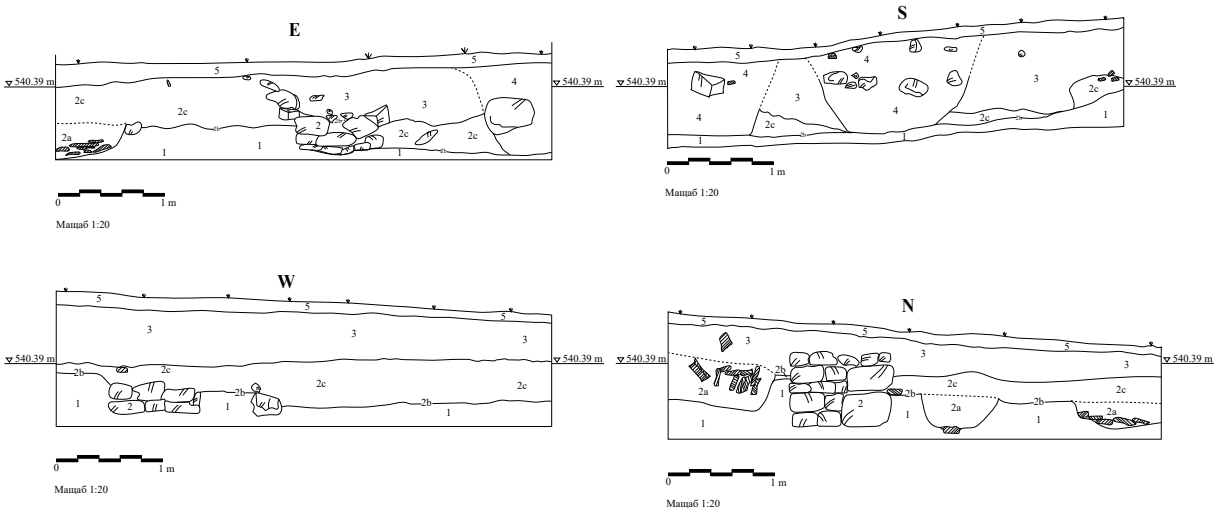
Сграда I попада в сондажи А 20, А 21 и в сондаж „Запад“ (обр. 10). В началото на проучването денивелацията в сондаж **А 20** (обр. 11) беше малко под 0,40 m. Тя се е получила вследствие на работата с машини преди нашето появяване, така че тази стойност не може да бъде показателна. Пръстта бе изключително сбита от преминаването на тежки машини, светлокафява на цвят, с много коренища от изсечени и премахнати овощни дървета. По цялата площ на сондажа имаше разпръснати единични камъни, както и множество фрагменти строителна и битова керамика. Сред тях се открояваха устия и стени на питоси, а античната битова керамика беше смесена с османски глазирани чирепи. Сред подемните материали имаше и метални находки – ковани пирони, клинчета, връх на игла, част от юзда и някои нехарактерни парчета желязо. След израв-

нявaнето на терена, в следващите механични пластове пръстта продължаваше да е с идентични характеристики, макар и малко по-рохка и с все така много коренища. Материалите бяха смесени – от античната и османската епоха. На кота 540,54/ 540,45 m, в централната част на сондажа беше разкрито компактно струпване от фрагментирана строителна керамика, предимно тегули, което заемаше площ с размери 1,65 m (по оста изток–запад) x 1,80 m (по оста север–юг). На различни места се наблюдаваха единични ломени камъни със средни размери, като липсваха индикации да са част от архитектурна структура. Подемният материал включваше единични фрагменти от битова керамика и железни предмети, част от които изглеждаха съвременни. Пръстта бе пепелива, светлокафява и рохка, а в северозападния ъгъл на сондажа – тъмнокафява. Археологическият материал продължаваше да е смесен, разпръснат из цялата проучвана площ. След разчистване на ситуацията, нивото на падане на деструкциите се оказа в пласт 540,35/ 540,32 m, а компактното струпване на ломени камъни се очерта като продължаващо в дълбочина. Започнаха да се появяват множество тъмни петна от размити и цели въгленчета, а на места разкритите камъни бяха смесени със светли петна от разложен кирпич. Забелязваха се отделни животински кости, част от които бяха горели. Камъни и фрагменти от строителна и битова керамика влизаха в южния профил на сондажа. Пластът съдържаше основно фрагменти от керемиди и от големи хранилищни съдове. Битовата керамика не беше много, а някои от железните фрагментирани находки изглеждаха съв_ременни. В следващите проучени пластове нямаше промяна в характера на седимента и на материалите, намирани в него. От южната част на сондажа подемният материал беше малко – голямо парче шлака, единични фрагменти от строителна и битова керамика, няколко кости и отделни камъни, които не изглеждаха свързани с разкритата структура.

В централната част на сондажа достигнахме компактно струпване от строителна керамика и камъни, което най-вероятно бе свързано с деструкциите, описани по-горе. След разчистването се разкриха две стени от ломени камъни с различни размери, сключващи ъгъл в северната част на сондажа. По-късата стена с дължина 1,60 m бе ориентирана на северозапад–югоизток, влизаше в северния профил и продължаваше в съседния сондаж. Ширината на стената бе 0,65 m, премерена на 540,45 m, като на мястото се появиха запазени и двете лица на зида. По-дългият зид бе с дължина 4,30 m, ориентиран на югозапад–североизток, и влизаше в западния профил. Ширината му бе 0,70 m, премерена на 540,28 m. След пълното разчистване на ситуацията се оказа, че разрушенията лежат в пространство с размери 1,80 m (запад–изток) x 1,60 m (север–юг) и попадат в пласт 540,48/540,13 m.

В северозападния ъгъл на сондажа бяха разкрити фрагменти от питос – стени и част от устие, които стояха компактно, заедно с няколко дребни ломени камъка. Откриваха се единични фрагменти битова керамика, изработена на грънчарско колело, кости, метални находки и разпръснати единични ломени камъни в източната и южната част на сондажа. По време на демонтирането на рушевините, *in situ* бе открит глинен прешлен за вретено. Установихме, че деструкциите попадат частично върху зид, изграден от ломени камъни със средни и големи размери, свързани с калова спойка.

В югоизточната четвърт на сондажа беше разкрит участък от твърд седимент, съдържащ висока концентрация на отухлен от пожара до оранжево кирпич и фрагменти от битова керамика, разположени на различни нива, следвайки явно естествения наклон на терена в посока север–юг. Тази концентрация от горял кирпич попадаше в пласт 540,13/539,94 m. При слизането в дълбочина бяха разкрити още запазени участъци от зида с ориентация югозапад–североизток. В централната част на сондажа, на мястото, където беше открито и премахнато струпването от фрагменти от тегули, питоси и керамични съдове, зидът прекъсваше, разграден от по-млада яма, която бе трудно различима в план и бе далеч от контролните профили на сондажа. В близост до северния профил зидът чупи под прав ъгъл, продължавайки в посока югоизток–северозапад, вли-

Обр. 11. Стратиграфски разрези на сондаж А 20: Профили E, W, S, N (начертали В. Иванова и В. Ставрева). Легенда: 1. Стерил. Жълто-кафява, светла глина; 2. Стена от ломени камъни на калова спойка. От суперструкцията има запазени 1–2 реда камъни. Субструкцията е от два реда едри ломени камъни; 2a. Антични вкопавания за питоси. В долната част на ямата има раздробени останки от тях; 2b. Антична дневна повърхност. Трамбована кафява глина, трудно различима заради множеството вкопавания; 2c. Пожар. Пластът съдържа въглени, фрагментирана керамика, единични животински кости; 3. Сив, хумусизиран пласт. Многократно преравян и реголван заради овощната градина. Има корени от овошките. Пластът съдържа смесени османски и антични материали; 4. Съвременни вкопавания за грабеж на камък. Смесени антични, османски и съвременни материали; 5. Хумус. Камък. Фрагмент от питос

Fig. 11. Stratigraphic cross-sections of trench A 20: Cross-sections E, W, S, N (drawn by V. Ivanova and V. Stavreva). Legend: 1. Sterile. Light yellow-brown clay; 2. Wall of crushed stones with mud mortar. 1–2 rows of stones are preserved in the superstructure. The substructure consists of two rows of large crushed stones; 2a. Ancient pits for storing vessels. In the lower part of the pit, there are fragmented parts of them. 2b. Ancient surface. Compacted brown clay, difficult to be distinguished due to numerous pits; 2c. Fire. The layer contains coal, fragmented ceramics, and isolated animal bones. 3. Gray, humus-enriched layer. Repeatedly plowed and cultivated because of the orchard. It has roots from the fruit trees. The layer contains a mixture of Ottoman and ancient materials; 4. Modern pits for stone looting. Mixed ancient, Ottoman, and modern materials; 5. Humus. Stone. Fragment of a pitos

зайки в профила. От външната югоизточна стена на зида, в непосредствена близост до камъните, открихме парчета обгоряла глина от кирпичи, отухлена на места до оранжево. В следващия механичен пласт (539,85/539,70 m) стана видимо, че продължението на зида в югозападна посока се развива в западния контролен профил. В тази част той бе запазен на по-ниско ниво. Прекъсването на градежа, констатирано в предишния пласт, се потвърди и в този. Най-вероятно на това място е имало вход.

В североизточната част зидът бе оцелял в субструкция от три реда ломени камъни. До външния ъгъл, непосредствено до началото на късата стена с посока югозапад–североизток, бе регистрирано вкопаване за укрепване на питос, части от който бяха запазени. Подобна яма за поставяне на питос бе установена и в североизточния ъгъл на сондажа. В средата на източния контролен профил беше разчистен ъгъл от градеж със запазени във височина три реда камъни. Подемният материал бе значително по-малко и включваше единични фрагменти от строителна и битова керамика. На кота 539,66 m навсякъде в сондажа бе достигната жълтата песъклива стерилна пръст.

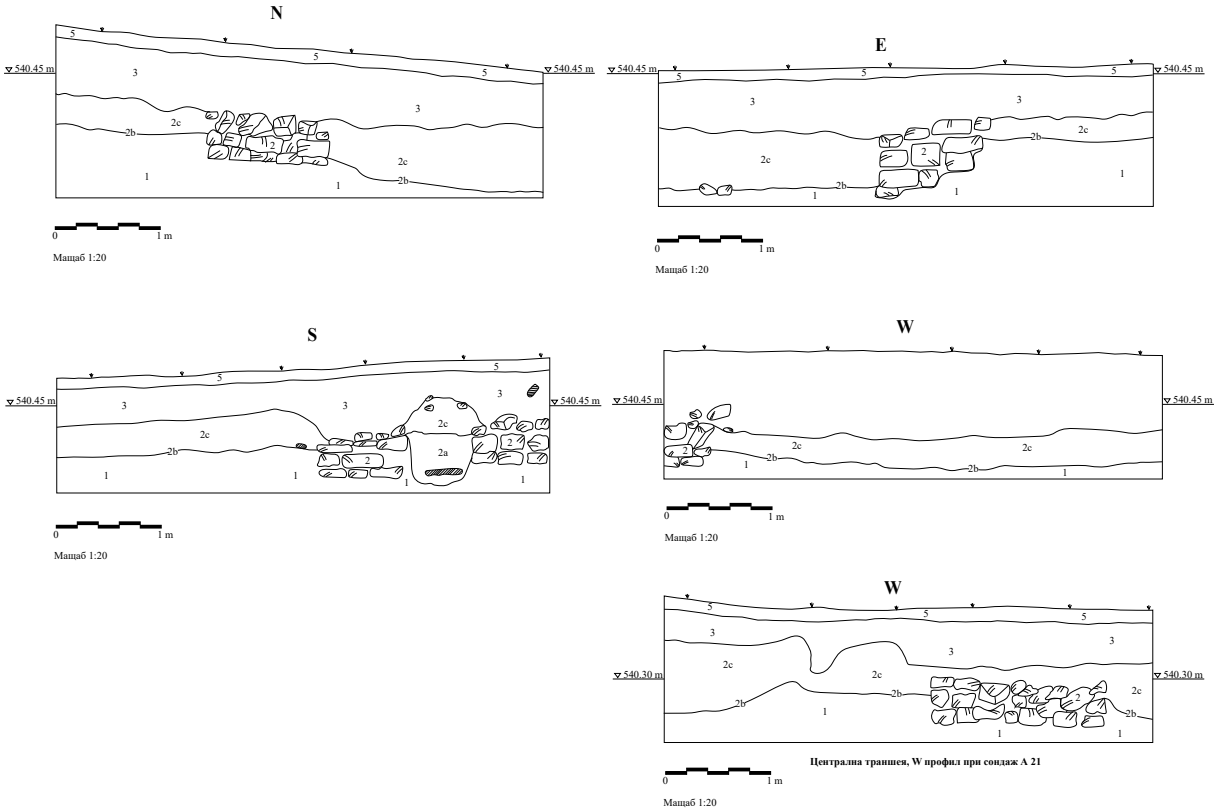
Първоначалното изравняване на сондаж **А 21** (обр. 12) бе извършено на кота 540,26 m.

Пластът бе от светлокафява пръст, с хомогенна структура, имаше много корени от храсти и дървета. Строителната и битовата керамика от Античността бяха малко, железните предмети, които можеха да бъдат разпознати, бяха пирони и фрагмент от съвременна подкова. В пласта липсваха структури или градежи. Откриваните материали в дълбочина продължаваха да са смесени – от османския и античния период. Концентрацията на битова керамика бе слаба, намираха се единични фрагменти, а строителната керамика беше в по-голямо количество. Железните предмети – основно пирони и клинове, както и фрагменти от подкови в този пласт бяха много, като сред тях се откроияваха оловна сачма и желязна стрела. В източната периферия на сондажа светлокафявата пръст започна да се примесва със сива рохка пръст. В средата на сондажа бе разкрито струпване от ломени камъни, примесено с фрагменти от битова и строителна керамика. В източната периферия на сондажа, пласт 540,03/539,89 m, се появи горната повърхност на грубо обработени камъни, която приличаше на зид със спойка от кал. Повечето камъни бяха с размери 0,20 x 0,15 m. На север от предполагаемия зид имаше други грубо обработени камъни – деструкции, нападали при срутването му. Камъните изглеждаха свързани с разкритите в западната периферия на сондажа. Сред тях се откриваха фрагменти от битова и строителна керамика от Античността, както и неопределим железен предмет. Стената бе от грубо обработени камъни с големи размери (0,40 x 0,60 x 0,30 m), със средни размери (0,30 x 0,20 x 0,15 m) и с малки размери (0,15 x 0,10 x 0,05 m), спойката между камъните бе от кал. Между тях имаше фрагменти от питоси и от строителна керамика, най-вероятно използвани вторично, за да попълнят градежа.

На кота 540,30 m и с координати 2,20 m от югозападния ъгъл на сондажа и 3,70 m от северозападния ъгъл бе регистрирана плитка яма, в която лежеше дъно на питос. В проучвания пласт концентрацията на битова керамика бе по-висока спрямо предишния. В механичен пласт 539,89/539,62 m се открити антична керамика – битова и строителна, парче от каменен брус, както и доста животински кости. На кота 539,62 m бе достигната горната повърхност на нивото от жълт седимент, в който липсваха археологически материали или структури. Единствено в североизточния ъгъл на сондажа, извън помещението, пластът от тъмносива рохка пръст продължаваше в дълбочина. На кота 539,23 m в този участък бяха разкрити ломени камъни, вероятно част от зида, паднали след разрушаването му. На кота 539,97 m, с координати 2,15 m от югозападния ъгъл и 3,30 m от югоизточния ъгъл на сондажа, бе засечена още една стена, по-голямата част от която попадаше в южния профил на сондажа. Празното пространство между зидовете се оформи като вход със запазени страници.

Сондаж „Запад“ бе оформен западно от сондажи А21 и А 22, за да се проследи помещение 2 на сграда I в рамките на сервитута. Западно от сондаж А 21, на кота 540,30 m, беше регистрирано продължение на зида с посока югоизток – северозапад, явяващ се продължение на разкритата стена в сондаж А 21. Така общата дължина на градежа става 2,45 m, с ширина 0,70 m. Стената е изградена от ломени камъни с калова спойка. Крайната източна точка на зида е на 0,90 m от югоизточния ъгъл на сондаж Запад и продължава в източния профил. Крайната западна точка е на 3,20 m перпендикулярно на западния профил. На това място стената затваря северозападен ъгъл на помещение. Този ъгъл е конструктивно свързан със зида с посока югозапад–североизток. Проучването на сондажа бе приключено на кота 538,73 m в северния край и на 539,29 m – в южния. След това изследването се съсредоточи само в частта на сондажа, която граничи със сондаж А 21. В този участък беше свален механичен пласт 540,15/539,99 m, където стана видим втори ред ломени камъни, част от градежа на пресичащите се под прав ъгъл два зида. Във вътрешността бе открит фрагмент от устие на стъклен съд. На кота 539,99 m и тук достигнахме жълтия песъклив стерилен пласт.

От представените стратиграфия и етапи на проучване на сграда I могат да бъдат направени следните обобщения и предположения. Рушевините *in situ* в сондаж А 20 са в пласт 540,48/539,70

Обр. 12. Стратиграфски разрези на сондаж А 21: Профили E, W, S, N (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11

Fig. 12. Stratigraphic cross-sections of trench A 21: Cross-sections E, W, S, N (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in fig. 11

m, като долната повърхност на падането им, маркираща подовото ниво, не е била старателно нивелирана. В горната част на деструкциите открихме голямо парче шлака. В северозападния ъгъл на сондажа бяха разкрити фрагменти от питос – стени и част от устие, които стояха компактно. Вкопавания за стабилизиране на дъната на питоси регистрирахме до външния ъгъл на зида, непосредствено до началото на късата стена с посока югозапад–североизток и в североизточния ъгъл на сондажа. Големи парчета от хранилищни съдове се откриха в опожарените рушевини по цялата площ на сондажа. Двете ями със запазени дъна на питоси не са достатъчно дълбоки, за да се предположи, че съдове са били вкопани изцяло, така че само устията им да са били видими. Това се потвърди и от подовото ниво в помещението, от което започват вкопаванията. Следователно само долната част на съдовете за съхранение е била укрепена посредством не много дълбока яма, а останала част е била видима и е стърчала в помещението.

В механичен пласт 539,89/539,62 m на сондаж А 21 попадаха основната част от рушевините *in situ*. Подовото ниво в помещението е неравно, движещо се около кота 539,62 m. На кота 540,30 m и с координати 2,20 m от югозападния ъгъл на сондажа и 3,70 m от северозападния ъгъл бе регистрирана плитка яма, в която намерихме дъно на питос. В сондаж „Запад“ пожар *in situ* бе регистриран в механичен пласт 540,15/539,99 m. Находки от това място липсваха.

Сграда I се развива на запад, извън от сервитута, което правеше пълното ѝ проучване невъзможно. Въпреки непълния ѝ план (обр. 13) може да се каже, че къщата има едно централно помещение – помещение 1. Размерите му не могат да бъдат уточнени, защото от него беше налична само една стена с посока северозапад–югоизток. Тя е с дължина 9 m, като вътрешната ѝ, използваема от стаята част, е дълга 7 m. Южната стена на помещението може да се проследи в

протежение на 5 m, преди да излезе от сервитута. В тази стена има светъл отвор за вход към помещението, широк 1 m. От изток, успоредно на нея, най-вероятно са били долепени поне още две помещения, преходни едно спрямо друго.

Размерите на помещение 2 са сигурни – 4,20 m (по оста северозапад–югоизток) x 5 m (по оста югозапад–североизток). Има оцелял вход от южната страна с ширина 1 m, който е преход между второто и третото помещение. От стените на помещение 3 беше запазена изключително малка част, затова е невъзможно да бъдат установени размерите му. От южния профил на сондаж А 20 се показваше малка група камъни, които изглеждаха като част от стена. Камъните не продължаваха в сондаж В 20, от което може да се направи изводът, че помещение 3 се е затваряло най-вероятно на мястото на централната траншея. Ако това е така, в сондаж А 20 е имало още един вход – от запад, с ширина 1.80 m. Следователно сграда I би трябвало да има повече помещения, групирани поне около две от страните на централното помещение 1.

Въпреки частичното попадане на помещение 1 в границите на сервитута и невъзможността за пълното му проучване в него бяха намерени парчета от два питоса, вкопаванията за дъната на които бяха открити в северозападната четвърт на сондажа, до стената с посока югоизток–северозапад. Две ями за дъна на питоси бяха регистрирани в помещение 3 – във вътрешния ъгъл до стената, разделяща го с помещение 2, и от източната страна на стената, разделяща го от централното помещение. Вкопавания с дъна на питоси липсваха в помещение 2, но фрагменти от хранилищни съдове имаше разпръснати в пожара *in situ* в помещението, както и по цялата площ на сграда I. Подовото ниво на сградата бе регистрирано в диапазона около 539,62 m/ 539,70 m/ 539,99 m, което прави денивелацията на пода в различните части на сградата 37 cm.

Сграда II попада в сондажи А 22, В 21 и В 22. Денивелацията на съвременния терен в **сондаж А 22** (обр. 14), след работата на машините, бе около 0,30 m в посока изток – запад. Пръстта в първите проучени пластове бе светлокафява, твърда и сбита, с познатите коренища от овошки. Археологическият материал включваше фрагментирана строителна керамика с ниска концентрация, натрошена битова керамика, сред която преобладаваше античната, но се откроявaха и няколко фрагмента глазирана османска керамика. Железните предмети бяха на парченца, без възможност да бъдат определени. Археологическият материал, освен османска и късноантична фрагментирана керамика, съдържаше пирони, игла, част от подкова, брошка и дребни неопределими железа. В механичен пласт 540,00/539,72 m, в югозападната част на сондажа, бе разкрито струпване от грубо обработени ломени камъни със средни и големи размери.

В пласт 539,72/539,59 m ломените камъни се подредиха линейно, плътно един до друг. Разкритият градеж е с дължина 2,06 m и ширина 0,70 m, ориентиран североизток–югозапад. В северната част на проучваното пространство, в пласт 539,52/539,41 m, се появи голямо струпване от фрагменти от строителна керамика и от стени на питоси. Заради запазен *in situ* пожар, цветът на пръстта бе от тъмносив до черен.

С пласт 539,25/539,11 m започна демонтирането на разсипаните камъни, които лежаха югоизточно от зида с посока североизток–югозапад, във вътрешността на помещението. След премахването на разсипа се разкриха оцелели във височина три реда ломени камъни. Оцелялата дължина бе 3,60 m, с ширина 0,60–0,65 m. В най-лошо състояние бе североизточната част на зида, където чупи и продължава в източния профил. Ломените камъни от които бе изграден, са с различни размери – най-големите 0,40 x 0,35 x 0,30 m. От вътрешната страна на зида има оцеляла част от банкета, маркиран от няколко камъка, чиято горна повърхност бе нивелирана на кота 539,45 m. Жълта песъклива стерилна пръст се появи на кота 539,30 m. Във вътрешността на помещението имаше ясни следи от пожар – пръстта бе тъмносива до черна на цвят, примесена на места с въгленчета. Битовата керамика също бе вторично горяла до черно. Културният пласт в помещението се изчерпа в механичен пласт 539,17/539,10 m.

Обр. 13. Сграда I
Fig. 13. Building I

Сондаж В 21 (обр. 15) бе изравнен на кота 539,92 m. Сред металните фрагменти, открити в пласт 539,92/539,77 m, се намери и парче желязна шлака. В югоизточния ъгъл на сондажа, на кота 539,55 m, бе регистрирана редица от камъни, най-вероятно част от зид. Изграден е от грубо обработени камъни с малки (0,15 x 0,10 x 0,05 m) и по-големи размери (0,30 x 0,40 x 0,20 m). В най-високата си част е оцелял на кота 539,48 m. Дължината му в югозападната част бе 2,40 m. На 1,60 m, на кота 539,61 m, стената прави чупка на югоизток, като в тази си част бе с дължина 2,80 m. След почистването се установи, че това са три зида (югозападен, югоизточен и северозападен), свързани конструктивно помежду си и образуващи помещение с правоъгълен П-образен план – оцелялата част на помещение 2 на сграда II. Вероятно четвъртият зид е бил разрушен от по-късни намеси. Югозападният зид е с дължина 3,40 m, височина 0,40 m и широчина 0,60 m, като краят му бе засечен на дълбочина 539,18 m. В посока северозапад той продължава към сондажи А21 и А22. На 0,10 m западно от зида, на кота 539,36 m, разкрихме фрагменти от питос, запазени *in situ*. Югоизточният зид е с дължина 1,80, ширина – 0,50 и височина 0,25 m, а краят му бе засечен на кота 539,14 m. Северозападният зид бе с дължина 1,90 m, широчина 0,50 m, височина 0,40 m и свършваше на кота 539,15 m. Впечатление прави, че нивото, оградено от зидовете, съдържаше черна, пепелива пръст, като в пласта личаха следи от мазилки и въглени. Оцветяването на пръстта е следствие от пожар, причинил и края на съоръжението. В пласта бяха открити битова и строителна керамика от античната епоха и железни предмети – клинове, пирони, обкови.

В първите механични пластове от проучването на **сондаж В 22** (обр. 16–17) пръстта бе светлокафява, съдържаше единични и нехарактерни фрагменти от битова керамика. Материалите са смесени – османски и антични. В пласт 539,25/539,03 m, въпреки че цветът на седимента остана същият, концентрацията на строителна керамика нарасна, докато битовата остана малко.

В механичен пласт 538,84/538,70 m, на кота 538,73 m, се достигна горната повърхност на зид от ломени камъни, ориентиран северозапад–югоизток, споен с глина. Градежът навлизаше в северния профил и излизаше в югозападния ъгъл на съседния сондаж – В 23. Камъните са с големи и средни размери, разположени плътно един до друг в три редици, образуващи обща ширина на стената 0,60 m и дължина 4,40 m. Върху зида имаше многобройни фрагменти от керемиди. Във вътрешността на сградата, в югозападния ъгъл на помещението, близо до северния контролен профил, в плитко вкопаване бяха открити дъно и голям фрагмент от устие на питос. Стената бе вкопана в жълта песъклива стерилна пръст, която се появи на кота 538,70 m. Двете стени бяха конструктивно свързани, пресичащи се под прав ъгъл. В близост до вътрешния ъгъл, на кота 538,99 m, бяха намерени две глинени тежести за стан, които лежаха върху подовото ниво. В тази част на сондажа имаше голямо количество фрагментирана битова керамика от Античността.

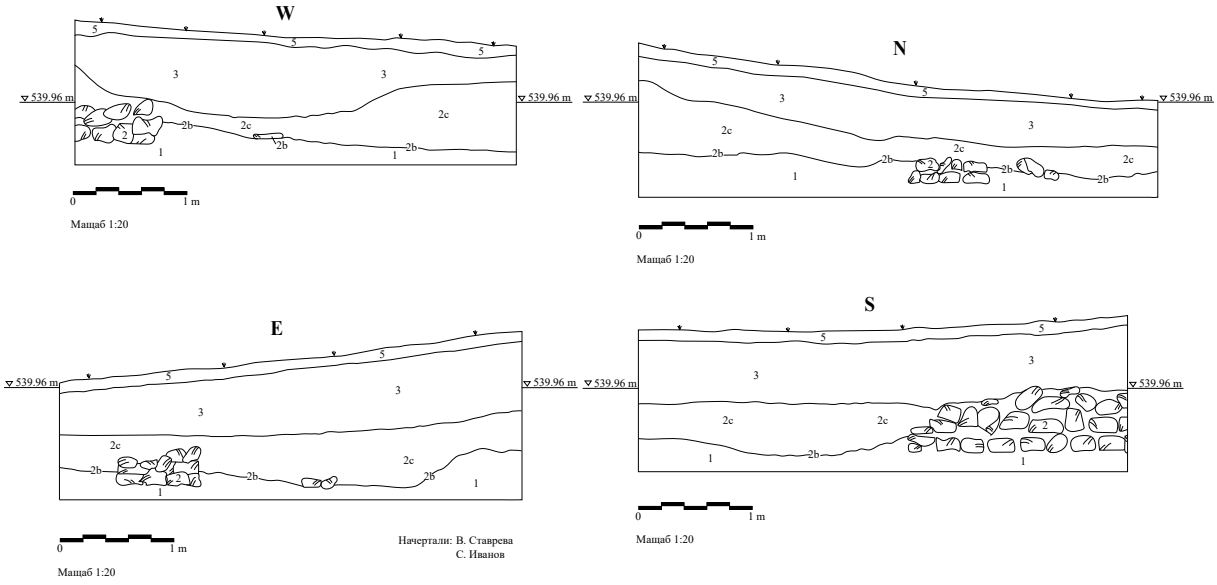
В югозападния вътрешен ъгъл на помещение 1 сграда II се откри дъно на питос *in situ*, разположено в плитка яма, заедно с голям фрагмент от устието му. Пожарът *in situ* в помещение 1 се разкри в пласт 539,52/539,41 m, в който открихме много големи фрагменти от питоси. Банкетът на стената в сондажа бе ясно различим на кота 539,45 m, като пожарът прилягаше към него, а на места, в рамките на помещението, спадаше до кота 539,10 m. Сред металните фрагменти от пласт 539,92/539,77 m в сондаж В 21 се открои парче желязна шлака. На 0,10 m западно (външно) от зида, в прохода, образуван между сграда I и сграда II, на кота 539,36 m, имаше фрагменти от питос, запазени *in situ*. Дъното му бе сложено в плитка яма, а стените бяха раздробени наоколо и смесени с пожара.

Сграда II отстои на 1,50 m западно от сграда I. Разстоянието между двете може да се премери в сондажи А 21 и А 22 (обр. 18). Къщата е била двуделна. По-малкото помещение е било от юг, с вътрешни размери 5,60 x 2,30 m. Входът най-вероятно е бил от юг, защото краят на зида е изравнен и оформен като страница. Помещение 2 е било по-голямо, почти квадратно, с размери 5,80 x 6 m. Входът между по-малкото и по-голямото помещение, който не е оцелял, със сигурност е бил от южната страна, тъй като на това място е била единствената им обща стена.

Стратиграфията в сондажите, в които имаше оцелели структури, показва, че обектът е еднослоен, пластовете по вертикала сочат едно опожаряване, а хоризонтална стратиграфия не бе регистрирана. Археологически е засвидетелстван един хронологичен период, завършил с пожар, чиито деструкции са останали *in situ*. В стратиграфските разрези на обекта структурите от този период са обозначени с цифрата 2, съответно 2 – градежи, 2a – вкопавания за питоси, 2b – антична дневна повърхност, 2c – опожарени рушевини *in situ*.

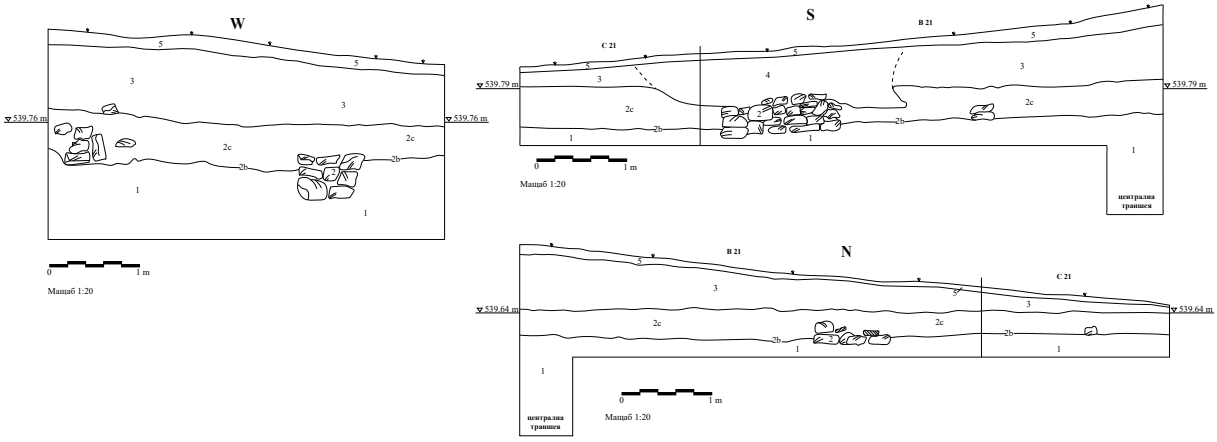
Ограничената площ на проучването, както и пораженията върху зидовете, нанесени от по-млади вкопавания с цел грабеж, правят невъзможно сигурното тълкуване на броя и връзките между помещенията. Има вероятност разкритите градежи да са били част от сграда с вътрешен коридор между помещенията или дял от още по-голям комплекс. Само евентуални бъдещи проучвания биха отговорили на този въпрос. Въпреки малкото проучено пространство, разминаването на посоките на някои от зидовете (зид с посока северозапад–югоизток в сондаж В 21 спрямо зид със същата посока в сондаж А 21; зид с посока североизток–югозапад в сондаж А 22 спрямо зид със същата посока в сондаж „запад“), ме насочват към идеята, че в рамките на сервитута попадат две сгради с малък проход между тях.

Основите на градежите са направени от средноголеми ломени камъни със спойка от кал, като понякога между камъните има поставени и фрагменти от строителна керамика – тухли и керемиди. Тези парчета са слагани спорадично, без да се търси изравняване на каменния градеж, най-вероятно да се попълни пространство, за което е липсвал подходящ камък. В градежите не са открити цели тухли. Ширината на стените е около 0,60 m, като на места зидовете се разширяват до 0,70 m (обр. 19). От зидовете са оцелели най-много 3–4 реда камъни във височина.

Обр. 14. Стратиграфски разрези на сондаж А 22: Профили E, W, S, N (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11

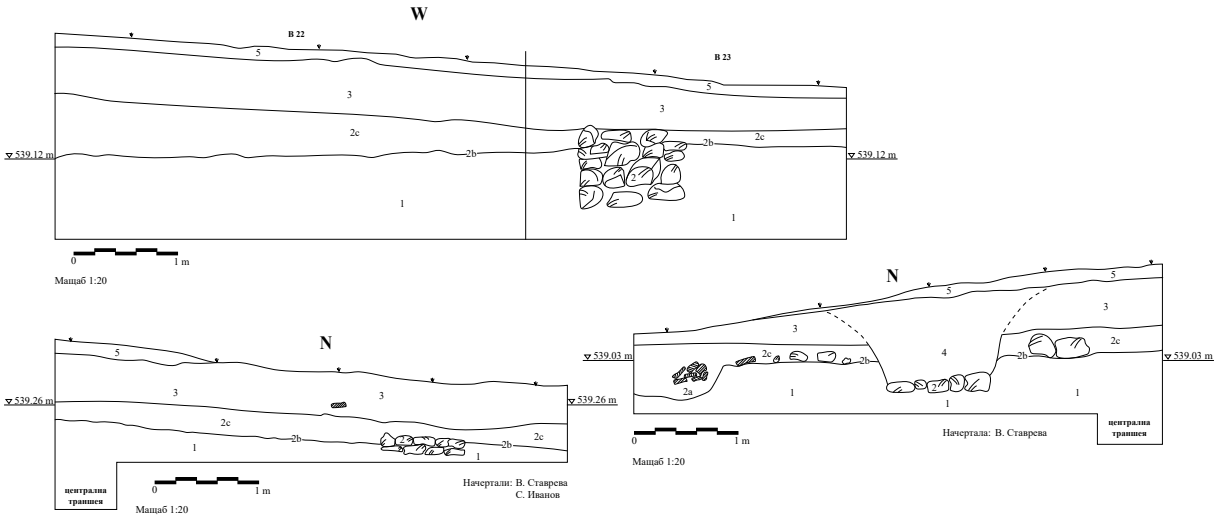
Fig. 14. Stratigraphic cross-sections of trench A 22: Cross-sections E, W, S, N (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in fig. 11

Обр. 15. Стратиграфски разрези на сондажи В 21 и С 21: Профили W, S, N (начертали В. Ставрева). Легенда като на обр. 11

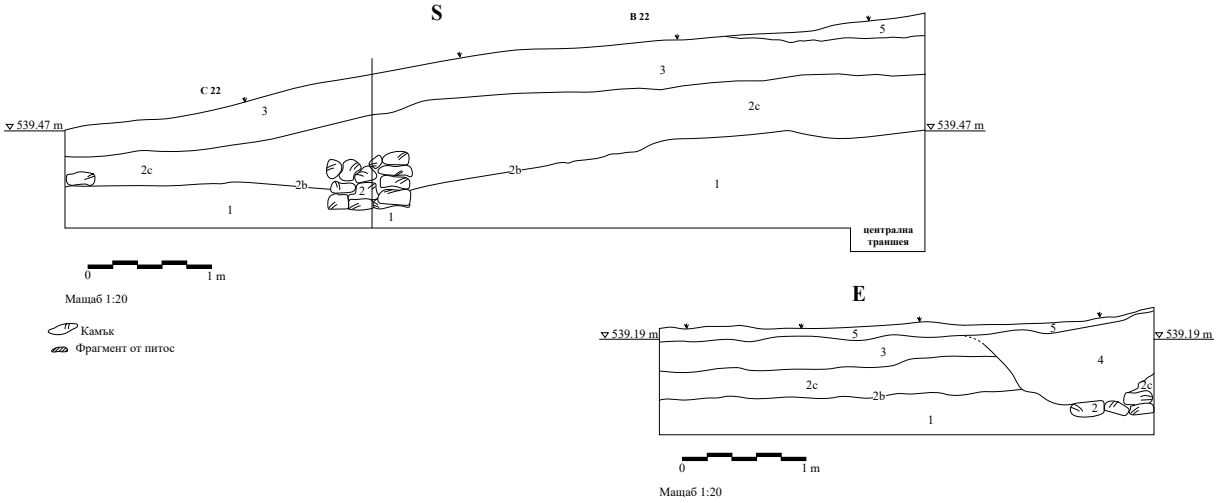
Fig. 15. Stratigraphic cross-sections of trenches B 21 and C 21: (drawn by V. Stavreva). Legend as in fig. 11

Единствено в участъците със запазена суперструкция, в сондажи А 20 (обр. 20), А 22 (обр. 21) и В 21 (обр. 22), бе ясно различим банкетът и дневната повърхност на места прилягаше към стените. В останалите сондажи тя бе силно нарушена или напълно липсваща. Разликата в нивата на банкета в различните части на сградата бе повече от 60 cm – в запазените участъци в сондаж А 20 бе от 540,19 до 539,95 m, в сондаж В 21 бе нивелиран на кота 539,30 m, а в сондаж А 22 бе между 539,24 и 539,17 m. Това показваше, че строителите са следвали наклона на античния терен, който се е спускал от югозапад на североизток. Нагоре стените са били изградени от кирпич, големи парчета горяла глина бяха засвидетелствани в опожарения пласт в помещенията, концентрирани близо до стените. Покривите са били застлани с керемиди, открити бяха фрагменти от тегули и имбрици. Във вътрешността на почти всички помещения имаше вкопавания за питоси

Обр. 16. Стратиграфски разрези на сондажи B 22 и B 23: Профили W, N (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11

Fig. 16. Stratigraphic cross-sections of trenches B 22 and B 23: Cross-sections W, N (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in Fig. 11

Обр. 17. Стратиграфски разрези на сондажи B 22 и C 22: Профили E, S (начертали В. Ставрева и С. Иванов). Легенда като на обр. 11

Fig. 17. Stratigraphic cross-sections of trenches B 22 and C 22: Cross-sections E, S (drawn by V. Stavreva and S. Ivanov). Legend as in Fig. 11

– близо до стените и особено при ъглите. Ямите са плитки, било е укрепено само дъното, а поголямата част от съдовете за съхранение е стърчала над подовото ниво. В прохода между сграда I и сграда II, в единствения оцелял участък със запазена дневна повърхност, също бе регистрирано вкопаване за питос със запазено дъно на място. Ямите за хранилищни съдове са обозначени със сигнатурата 2a в чертежите на профилите (обр. 11–12). Сградите са били изоставени след пожар, не са били преправяни и в проучения участък няма регистрирано изграждане на ново подово ниво. Не е възможно да се определи разлика във функционалното предназначение на сградите. Те са много близо една до друга и най-вероятно са имали общо дворно пространство, което предполага и принадлежността им към едно стопанство. Липсата на останки от други сгради в рамките на изследваната площ не помага за определяне на размера на двора. Намерените парчета шлака

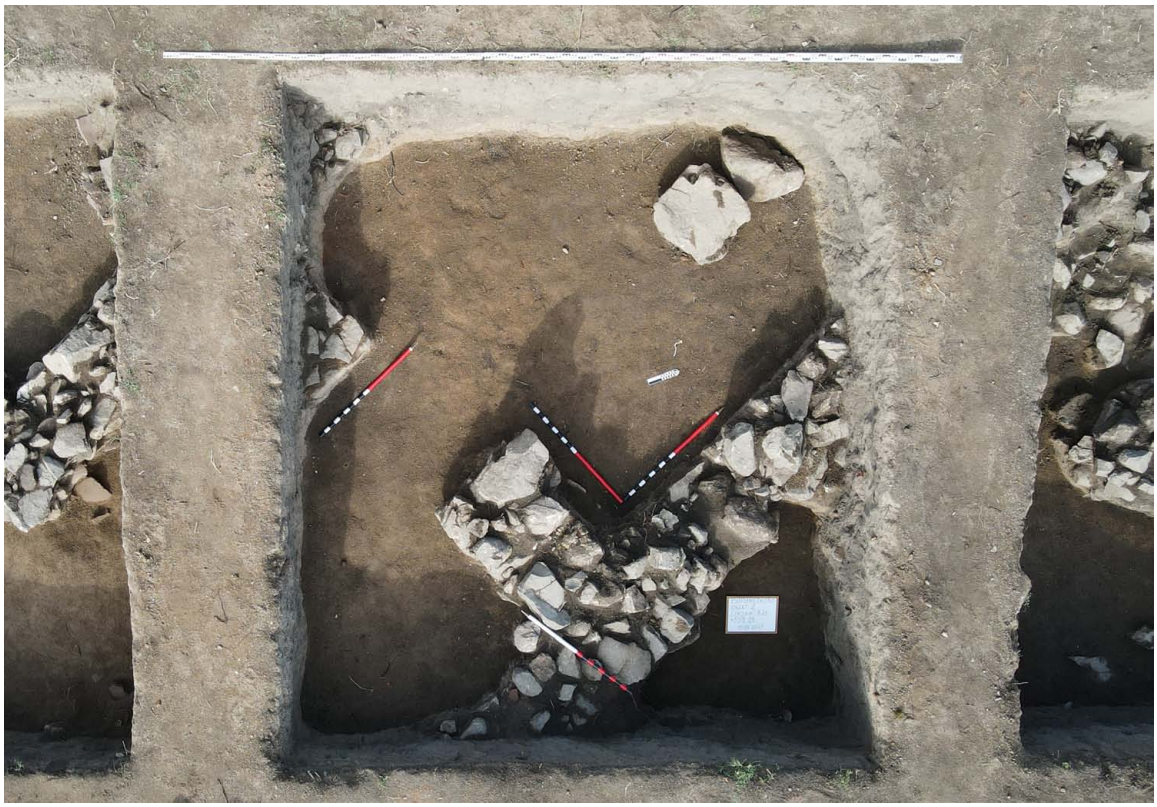
Обр. 18. Сондаж А 22
Fig. 18. Trench A 22

Обр. 19. Общ изглед на градежите
Fig. 19. General view of the buildings

Обр. 20. Сондаж А 20
Fig. 20. Trench A 20

Обр. 21. Сондаж А 21
Fig. 21. Trench A 21

Обр. 22. Сондажи B 21 и C 21
Fig. 22. Trenches B 21 and C 21

в опожарения пласт в сградите предполага и наличие на производствена зона, на която също нямахме късмета да попаднем.

След опожаряването на сградите са регистрирани множество ями за грабеж на строителен материал, които са от Късната античност, от османския период и от съвременни иманярски набези. Вкопаванията почти напълно са унищожили оригиналната дневна повърхност и подовите нива в сградите. Те са толкова многобройни и преливащи едно в друго, че ясното им отделяне бе невъзможно. Затова материалите, събрани от тях, са обединени в един контекст – преровени рушевини, пласт 3 по профилите на сондажите. В рамките на този контекст открихме пет антични монети (монети кат. №№ 14–18), датирани в диапазона II–V в. Двете миними от V в. и късноантичната желязна фибула (кат. № 8) които показват, че животът в околността е продължил и след пожара с t.p.q. 347 г., след изоставянето на двете сгради.

От контекста на преровените рушевни (пласт № 3 по профилите), най-откроваща се бе голямата яма за грабеж на строителни материали, разкрита в сондажи А 23 и В 23, унищожила напълно североизточния ъгъл на сграда II. Тя бе богата на керамика – битова и строителна и дребни находки. Материалите в горните пластове бяха смесени – съвременни, османски и антични. От античните изцяло запазени са няколко гвоздея и цяла желязна игла (находки кат. № 8), фрагмент от лък на фибула (находки кат. № 7), скоби и части от куки. В северозападната четвърт на сондаж А 23 бе регистрирана група камъни, приличащи на разпръснати остатъци от разрушен зид, с посока север–юг, с размери 1,50 m (север–юг) на 0,60 m (запад–изток).

Археологическият материал от **сондаж B23** включваше единични фрагменти от битова керамика от античния и османския период. Липсваха запазени градежи или структури. Ломените камъни се оказаха единични и не принадлежаха към някоя от разгледаните стени. В сондажа не

бяха разкрити структури на място, а само преровени разрушения.

Навсякъде в обекта, в горните слоеве на преравянията от Късната античност имаше множество по-плитки ями, намиращи се близо до съвременната повърхност, които не можеха да бъдат ясно разграничени. Те се различаваха единствено по откритите материали, разпръснати по цялото трасе на сервитута.

Интерпретация на разкритите градежи. Въпреки ограничената в рамките на сервитута площ на археологическото проучване, според мен сградите принадлежат към групата на неукрепените селища с дълготрайно обитаване, които биха могли да се интерпретират като село. Материалите, откриващи се върху съвременната повърхност са пръснати в голям ареал, а значителната земеделска обработка на района прави невъзможно определянето на точните граници на селището. Липсата на други сгради в проучваната площ прави доста условно и дефинирането на вида село. Но тъй като районът е полупланински, предполагам, че спада към селата с нормални дворни пространства, които са най-разпространеният вид в планинските и полупланинските области (Динчев 2006a, 102). Извън проучваното място има много отделни групи от каменни струпвания, които могат да се интерпретират като останки от сгради, но интензивната обработка на терена не изключва и това да са нарочно събирани камъни, за да не пречат на оранта. И при двата варианта е ясно, че селището е било с по-голяма площ от проучените от нас сгради. Опростените планове и малките размери на помещенията, от една страна, както и значителните площи на селата, от друга, предполагат наличие на нормални дворни пространства. Тясната ивица, в която бе извършено проучването, не позволява обобщаване дали селото е било компактно, или съставено от отделни махали, какъвто е случаят при с. Мухово, Ихтиманско. Повечето селища, намиращи се в планинските и полупланинските области, са датирани в III–IV в. (Динчев 2006b, 251).

Хронология

Датировката на колективната монетна находка е ясна. И шестте монети са от благороден метал, което дава увереността да се твърди, че са укрити умишлено. Двата сребърни антониниана на император Траян Деций (249–251), отсечени през 249 г. (монети кат. №№ 5 и 6) указват t.p.q. на находката 249 г. Скривалището е далече от проучените сгради, но тъй като няма сигурни данни за реалната площ на селището, има вероятност те да са били заровени в близост до други къщи.

Основните въпроси, които се отнасят до датировката на селището са три: 1) Кога е започнало да съществува?; 2) Кога е настъпило унищожаването му? 3) Възстановил ли се е животът на мястото след това?

1) В случая със селището до с. Боримечково категоричен отговор на първия въпрос не може да бъде даден. Ако се разгледат сумарно, всички антични монети от мястото са в диапазона II–V в. В опожарения пласт *in situ* са открити едва седем монети (монети кат. №№ 7–13) (обр. 23).

От тях две са на император Септимий Север (193–211), една – на император Аврелиан (270–275), две – на император Констанций II като август (347–355), а две са неопределими – от IV в. Всички монети са циркулирали. При така посочените дати е лесно да се обобщи, че селището е възникнало някъде в началото на III в., но това не може да бъде потвърдено със сигурност. Нерядко в затворени комплекси монети от първата половина на I в. са продължавали да циркулират и са били в употреба до III в. (Varbanov 2012, 307). Обобщеното представяне на монетите по владетели или периоди води до неточни изводи при датирането на даден обект. Често по-ранни монети се намират в по-късен контекст, което зависи от вида на структурите, в които са открити (Varbanov 2012, 309; Lockyear 2012, 191–211). Римските монети са изключително стабилни, особено след създаването на системата, базирана около римския денарий през 211 г. пр. Хр., и действала до средата на III в. Не са редки случаите, подобни на този затворен контекст от пожар *in situ*, когато разликата между датата на отсичане на монетата и датата на пожара, в който е намерена, може да бъде няколко стотин години (Lockyear 2012, 197). Керамичният комплекс, както и немногото дребни находки, произхождащи от обекта, също са изключително унифицирани и нищо характерно не може да бъде изведено като хронологичен показател, който евентуално би поставил рязка граница между III и IV в. Поради това еднозначен отговор кога са се появили проучваните градежи не може да бъде даден. Вероятността това да е било в края на II в., през III в. или в началото на IV в. е еквивалентна. Но трябва да се има предвид, че в рамките на сервитута попада един комплекс с едно опожаряване. Тези сгради със сигурност са част от селище, което, съдейки по местната керамика, изработена на ръка, както и по устойчивостта на селищната система в провинция Тракия, най-вероятно е възникнало доста по-рано от регистрирания пожар на място.

2. На въпроса със загиването на селището може да се отговори с известна категоричност, разглеждайки монетите, останали в пласта *in situ*. От пожара в помещенията на сгради I и II, четири от монетите (монети кат. №№ 8–11) са от централното помещение (№ 1) на сграда II. Две (мо-

Обр. 23. Монети, открити в пласта опожарени рушевини in situ
Fig. 23. Coins found in a layer of burnt ruins in situ

нети кат. №№ 7 и 13) са от деструкциите на сградата, паднали южно от нея и последната (монети кат. № 12) – от рушевините *in situ*, сринали се на север от помещение 2. Близостта на сгради I и II, аналогичната им стратиграфия и общият пожар, проследим в стратиграфските профили, дават основание да се смята, че пожарът е бил общ за двете къщи. Две от монетите *in situ* – на имп. Констанций II като август (347–355) отговарят на втория въпрос, давайки **t.p.q. за пожара 347 г.**

3. За възстановяването на живота след пожара с t.p.q. 347 г. доказателствата са косвени, тъй като липсва пласт – дневна повърхност или подово ниво, свързан с този период, който да е запазен *in situ*. Във всички помещения на двете сгради липсват преправки или второ подово ниво. Но сред находките, открити в пласта преровени рушевини и в ямите за грабеж на строителен материал от сградите, се регистрират и по-млади материали, които могат да послужат за хронологичен индикатор. Това са две монети (монети кат. №№ 17-18) и фибула (находки кат. № 8). Въпреки лошото състояние на монетите, едната може да бъде отнесена към V в., а другата – към втората половина на същото столетие. Фибулата има точни паралели и най-често се намира в комплекси с токи тип „Сучидава“, отнасяни най-общо в Късната античност. Най-ранен е екземплярът от остготския некропол във Виминациум от края на V в. Паралелът от Нове е открит заедно с монети на император Юстиниан I (527–565) и фибулата оттам е датирана в първата половина до около средата на VI в. На Балканите типът спира разпространението си в края на VI в. Въпреки че проучваните помещения не са поправяни и животът в тях не е възобновен, най-вероятно селището е успяло да се възстанови и да продължи съществуването си през Късната античност (обр. 24).

Обр. 24. Антични монети, открити в пласта преровени рушевини
Fig. 24. Ancient coins found in the mixed layer of excavated ruins

Османски период и Княжество България. Както многократно стана дума в описаните стратиграфски наблюдения, повърхностният пласт на обекта бе изключително компрометиран. В него и в следващите 0,20–0,40 m бяха откривани находки (обр. 25) и керамика (обр. 26) от османския период.

Според Джелепкешанския дефтер от 1576 г. юруците в началото са били регистрирани към Софийска каза. Четири селища са от района на Панагюрище, до днешното с. Боримечково. Това са Джаферлер (Джаферли), Доанлъ (Дуванли), Окчулу (Окчилии) и Уруджлу. Те са споменати в регистър за десятък от овце от 1848 г. Селищата са опожарени през 1876 г. от българите по време на Априлското въстание. Част от населението им се изселва в днешна Турция, а останалото формира с. Юрюклю (Юруците), дн. Боримечково (Kalionski 2020, 324). През 1870–1890 г. селото е с уседнало население, занимаващо се със земеделие и скотовъдство, но запазило своята юрушка идентичност. През 1850 г. местните още помнят, че летните им пасища са били в района на Витоша (Kalionski 2020, 157). Броят на публикуваните и непубликуваните османски източници е много голям. Сред тях има и пряко свързани с юруците като общност със специален статут и задължения – най-вече за военния им корпус и наследника му от края на XVII – средата на XIX в. (Kalionski 2020, 11).

Представените в таблата (обр. 25 и 26) материали са всички находки от разглеждания период, които произлизат от обекта. Първата фрагментирана керамична лула бе намерена заедно с кремъка, показан до нея (ПИН 1.1 и 1.2) (обр. 25). От лулата е оцеляла част от долната половина, украсена с вертикални релефни линии. Повърхността ѝ е полирана. Тя е с датировка от края на XVIII – началото на XIX в. (Тодоров 2007, 208, табл. 6, № 73). Втората лула (ПИН 16) също е фрагментирана, запазена е част от долната ѝ половина, която е със сферична форма, стесняваща се във височина, и част от тръбичката. Повърхността ѝ е полирана. Датировката на този тип лули е в XVIII в. (Тодоров 2007, 208, табл. 6, № 74). Останалите находки са част от накит/брошка, най-вероятно от XIX–XX в., открита в повърхностния пласт на сондаж А 22; оловна сачма от сондаж

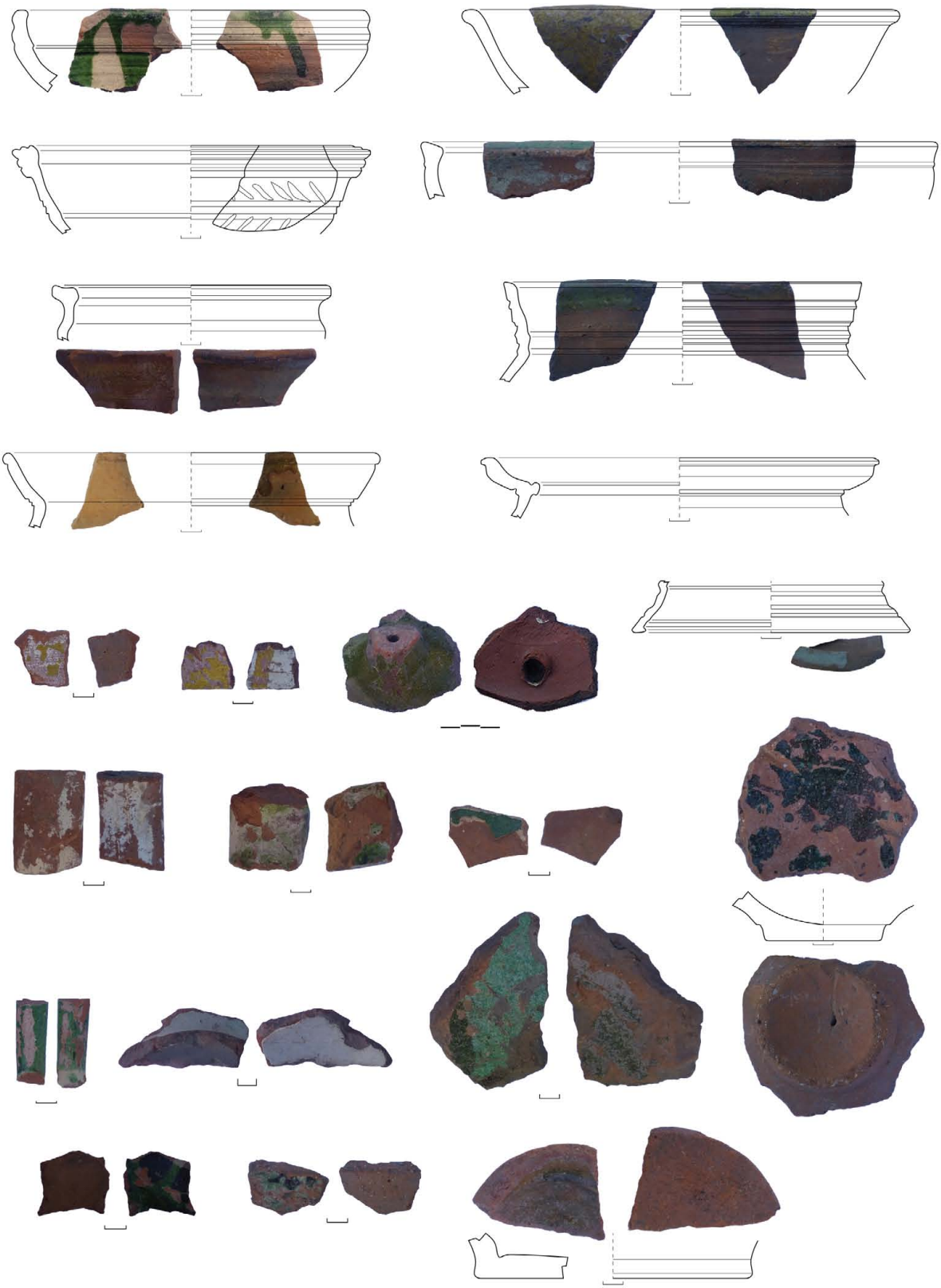

Обр. 25. Находки и монети от османския период и Княжество България
Fig. 25. Finds and coins from the Ottoman period and the Principality of Bulgaria

А 21, а от същия сондаж и едноръчно огниво с а-образна форма. Горната граница на тези огнива достига до модерните времена на българската народна култура (Станилов, Григоров 2009, 193).

Керамиката (обр. 26) е възрожденска, като са оцелели устията на няколко паници, гърнета, капак, чучур на стомна и дребни фрагменти от неопределими съдове. Почти всички са покрити с глазура: най-разпространена е зелената, но има и съдове с бяло покритие, върху което е нанесена вторично жълта глазура.

Почти всички монети (монети кат. №№ 19–23) са от XVII в., с изключение на една на Княжество България (монети кат. № 23). Прави впечатление, че три от петте монети са продупчени

Обр. 26. Керамика от османския период и Княжество България
Fig. 26. Pottery from the Ottoman period and the Principality of Bulgaria

за носене като накит. Намерени са в различни сондажи и не може да се твърди, че са част от обща находка.

Очевидно е, че на мястото на обект № 2 е имало и обитаване по време на османския период. Руска триверстова карта и Д. Цончев (Цончев 1963, 16) поставят Джаферлер (Джаферли) западно от Боримечково, в района на проучваното място. За съжаление, споменатото вече опожаряване по време на Априлското въстание очевидно е разрушило напълно постройките, принуждавайки живеещите в четирите съседни селища да създадат ново село. Предполага се, че изравняването на терена в края на XX в. е доизличило следите по начин, по който нито една част от постройка, различна от античните, да не може да бъде разпозната, което прави припознаването на османско селище тук по-скоро хипотетично.

Находки

Оцелелите предмети от Боримечково не са много, повечето са фрагментирани. Сред опожарените рушевини на място в сграда I три (кат. №№ 6, 60 и 64) са от помещение 1, а останалите седем от помещение 2 (кат. №№ 1, 9, 12, 16, 18, 59 и 66) (обр. 27). От пласта *in situ* на сграда II произлиза още по-малка част от находките. Почти всички (кат. №№ 19, 24, 25, 28, 61 и 63) са от помещение 1, а само една (кат. № 27) е от помещение 2 (обр. 28).

Находки от метал

Върхове на стрели. От ареала на жилищните сгради произхождат четири върха на стрели. От тях един (кат. № 1) е намерен *in situ*, в опожарения пласт на помещение 2 на сграда I. Стрелата е малка, четирирьба, запазена е изцяло. Общата ѝ дължина е 4 cm, върхът е 2 cm, шипът – също. В най-дебелата си част, при прехода между тяло и шип, дебелината ѝ е 0,6 cm. Римската традиция да се използват този тип стрели продължава след III в. (Bishop, Coulston 2006, 205, fig. 131, 2). В Нове подобни се датират от времето на Принципата и на Късната античност (Генчева 2004b, 149, обр. 31, 1–3).

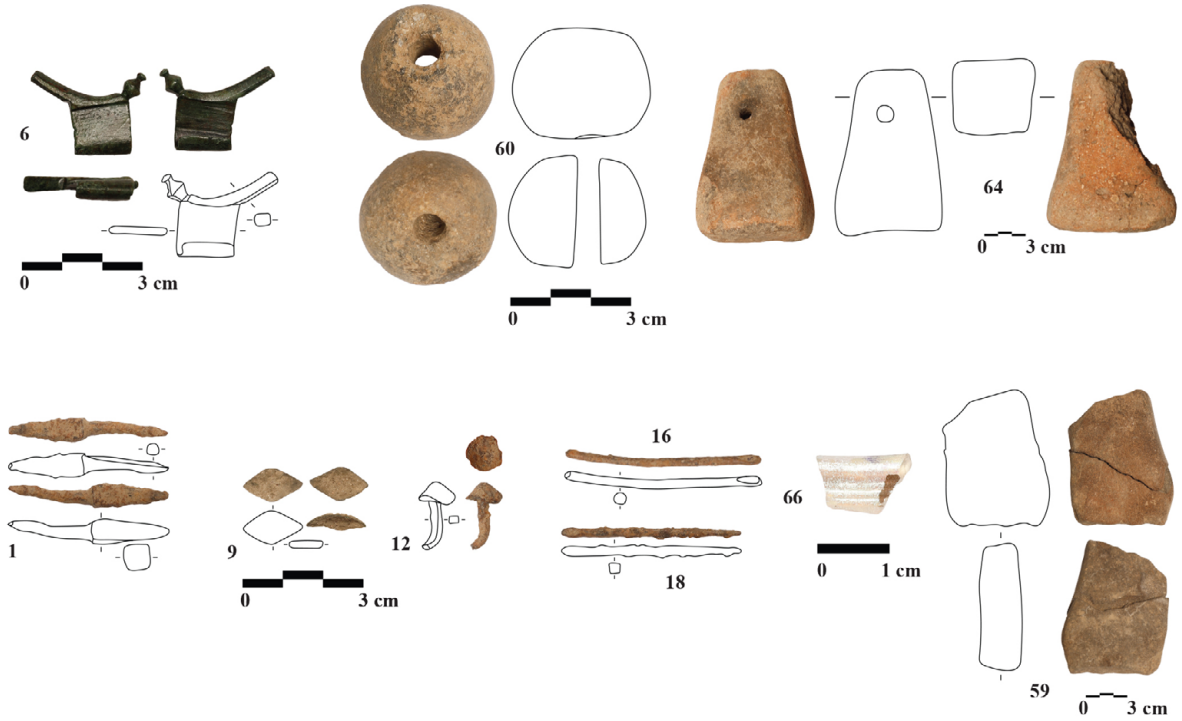
Втората и третата стрела бяха намерени северозападно и извън сграда II, от голямата яма за грабеж на строителен материал в сондаж А 23, унищожила североизточния ъгъл на сградата.

Вторият връх на стрела (кат. № 2) е малък, с неразчленено отчетливо острие. Подобни има намерени в Нове и са класифицирани от Е. Генчева (Генчева 2004b, 148). Шипът е отчупен в основата. Общата дължина на фрагмента е 2,8 cm, от които върхът е 2,5 cm, а от шипа са оцелели 0,3 cm.

Върхът на третата стрела (кат. № 3) е плосък, двуостър, а сечението представлява сплескан овал. Острието на шипа за забиване е леко отчупено. Цялата дължина е 9,2 cm, върхът е 5,2 cm. В най-широката си част е 0,6 cm. Паралели на плоската триъгълна форма на главите на стрелите се намират датирани в късния IV – ранния V в. Формата се използва и от римски, и от варварски стрелци (Bishop, Coulston 2006, 206).

Четвъртият връх (кат. № 4) е малък, фрагментиран, а острието и краят на шипа са отчупени. Общата запазена дължина е 2,4 cm, шипът е 0,9 cm. В най-дебелата си част е 0,6 cm. По форма прилича на стрелата, намерена в пожара на място.

Накити. Сребърната лунула (кат. № 5) не принадлежи към контекста на рушевините на късноантичното селище. Открита бе почти върху съвременната повърхност на 65 m южно от проучваните сгради. На това място липсва антична дневна повърхност. Вероятно е имало яма за укриване на находката, близо до къщи, унищожени от заравняването на терена за овощна градина през 80-те години на XX в. Намерена бе заедно с шест сребърни римски монети (монети кат. №№ 1–6), с t.p.q. 249 г.

Обр. 27. Находки от опожарените рушевини in situ в сграда I, помещения 1 и 2
Fig. 27. Finds from the burned ruins in situ in Building I, premises 1 and 2

В горната си част накитът има хоризонтална втулка. Върху нея е припоена широка лента, образуваща ухо за окачване, орнаментирана с релефни вертикални ленти, а надолу се развива като халка с отворен край (двата края са частично деформирани – изкривени са един към друг Х-образно). От вътрешната страна декорацията представлява усукана лента с апликирани малки гранули. Сърпът на лунулата е двустранно украсен с три групи от по три гранули, имитиращи перли. Телта, от която е изработено бижуто, е с овално сечение. Общата височина е 3,2 cm, ширината – 2 cm, ширината на втулката – 0,6 cm, ширината на халката – 1,8 cm.

По типологията на Л. Слокоска лунулите образуват група II при огърлиците – висулки/медальони, с форма на полумесец (Ruseva-Slokoska 1991, cat. no. 120–126). Датировката на този тип накити е във II–III в. – от могили № 4 и № 7 в Чаталка, Новозагорско (Николов, Буюклиев 1967, обр. 17е; Буюклиев 1986, табл. 14, кат. № 158), с. Николаево, Плевенско (Филов 1914, табл. III, 8), с. Аспарухово, Провадийско (Лазаров 1992, табл. I, 3), с. Великово, Добричко (Торбатов 2000, табл. IV, 1), гр. Пловдив (Герасимова, Мартинова 1994, фиг. 7–11) и некропола при с. Чарда (Чолаков и др. 2016, обр. 169, табл. 45, кат. № 376).

Фибули. От пожара *in situ* в помещение № 1 на сграда II произлиза фрагмент от бронзова фибула (кат. № 6). Той представлява иглодържател с размери 2,8 x 2 x 0,4 cm, завършващ с декоративен орнамент. Типът на фибулата не е възможно да бъде установен. Този вид високи иглодържатели се появяват през втората половина на II в. сл. Хр. и са характерни за всички типове в периода. Преобладава и в типовете от III в. (Генчева 2004а, 45).

Вторият фрагмент от фибула (кат. № 7) е също неопределим. Представлява част от лъка, с плоско сечение, изработен от желязо. Запазените размери са дължина 3,3 cm, ширина 0,4 cm и дебелина 0,2 cm. Намерен бе в пласта с преровени рушевини (пласт № 3 по профилите на обекта), в голяма яма за грабеж на камък от североизточния ъгъл на сграда II.

От същия контекст произлиза и изцяло запазена фибула, изработена от желязо (кат. № 8). Размерите ѝ са: дължина 7,9 cm, ширина на лъка – 1,4 cm, широчина на плочката – 1 cm, дебе-

Обр. 28. Находки от опожарените рушевини in situ в сграда II, помещения 1 и 2
Fig. 28. Finds from the burned ruins in situ in Building II, premises 1 and 2

лина – 0,3 cm. Спада към тип 20a на Е. Генчева, с точен паралел от Нове (Генчева 2004a, 171, табл. XVII, 2). Фибулата от Нове е открита в пласт заедно с монети на император Юстиниан I (527–565), датиран от първата половина до около средата на VI в. Хронологията на този тип фибули не е достатъчно точна. Той се отнася най-общо към Късната античност, като най-често е намиран в комплекси с токи тип „Сучидава“. За най-ранен се смята екземплярът от остготския некропол във Виминациум от края на V в. Употребата на типа на Балканите се ограничава с края на VI в. (Генчева 2004a, 56–57).

Апликации. В пожара *in situ* в помещение 2 на сграда I бе намерена малка ромбовидна бронзова пластина (кат. № 9) с размери 1,4 x 0,8 см. Останалите две апликации са от голямата яма за грабеж на строителни материали, унищожила североизточния ъгъл на сграда II. Първата пластинка (кат. № 10) е сребърна, фрагментирана, запазеният ѝ край е завит надолу и украсен с малки врязани кръгчета. Втората апликация, открита в ямата (кат. № 11), е напълно запазена. Тя е с кръгла форма, от която излизат пет къси заоблени лъча. В задната част са оформени две пресичащи се на кръст ленти. Между лицевата и опаката страна има кухина, за да може лесно да премине ремък или въже.

Цинтове. Укрепването на обувките с цинтове започва още от времето на Римската република и впоследствие добива голяма популярност. В научните публикации са правени многобройни опити за систематизиране на находките от този тип (Alexandrova 2020, 42). Малкият им размер води до загуба на част от метала, използван за тяхното производство, което прави каталогизирането им много трудно (Bernardini, Vinci 2016, 80). През Късната античност цинтовете са масово разпространени, като основно предпазват задната част на обувката от изтриване (Генчева 2013, 207).

От обекта при с. Боримечково произхождат два цинта – с кръгла в основата им цилиндрич-

на главичка, заоблена при върха. Върховете на шиповете им са отчупени. Първият цинт (кат. № 12) е от опожарените рушевини на помещение 2 в сграда I. Запазената му дължина е 1,6 cm, а диаметърът на главата – 0,9 cm. Вторият цинт (кат. № 13) е намерен в преровените рушевини (пласт № 3 по профилите на обекта) на сграда II. Запазената му дължина е 1,4 cm, а диаметърът на главата – 1 cm.

Игли за шиене. От обекта произлизат пет игли, всички изработени от желязо. Те са два типа според това дали са служили за шиене на тъкани, или на кожа.

Иглата за шиене на кожа (кат. № 14) е открита северозападно и извън сграда II, в яма за грабеж на камък (пласт № 3 по профилите на сондажите). Състоянието ѝ е фрагментирано, отворът за промушване на нишката е правоъгълен, намиращ се в предната част и е с размери 0,3 x 0,4 cm. Върхът и задният край са отчупени. Общата запазена дължина е 3,2 cm. Интерпретирането на находката като игла за кожа е заради отвора, направен близо до върха на острието. По този начин се получава голямо разширение на инструмента в предната част, което би затруднило работата с него и деформирало тъкан. Пробиването на кожата се прави предварително – със замба, пробой или шило (Чолаков 2010, 153), което улеснява преминаването на иглата през подготвената кожа.

Останалите игли (кат. №№ 15–18) са от един тип – за шиене на тъкани. Те не се различават по форма от съвременните. Тялото им е издължено, с плоско или кръгло сечение, с връх от едната страна и кръгло или елипсовидно отверстие от другата (Чолаков 2010, 154). Находките от игли за шиене в България не са много, запазват се трудно заради малките им размери и нетрайността на желязото (Чолаков 2010, 153). Консервативността на формата не позволява проследяване на развитието ѝ във времето (Чолаков 2010, 155; Иванов 2020, табл. XIV, И40).

От иглите от обекта край с. Боримечково само една (кат. № 18) бе открита в опожарения пласт *in situ*. Произлиза от помещение 2 на сграда I. Тя е напълно запазена и е с кръгъл отвор. Дължината ѝ е 4,6 cm, а диаметърът на отвора – 0,2 cm. В преровените рушевини (пласт № 3 по профилите на обекта) на помещение 3 на същата сграда бе открита още една игла (кат. № 17), подобна на предходната. Тя е изцяло запазена, с дължина 2,9 cm и дебелина 1,5 cm.

Две игли за шиене бяха намерени в голямата яма за грабеж на строителни материали северозападно от сграда II. От едната (кат. № 15) е запазена част от втулката със задната половина на тялото. Върхът е отчупен. Оцелялата ѝ дължина е 5,1 cm. Последната игла (кат. № 16) е от същия контекст като предходната. Задната ѝ част е запазена, а върхът е изгубен. Фрагментът е дълъг 4,9 cm, а отворът е с диаметър 0,2 cm.

Ножове. Те са често срещани в късноантичните селищни контексти. Изработени са от желязо, поради което бързо корозират и се разпадат в процеса на реставрация. Това прави класификацията им трудна и малко изследователи се заемат с това. Най-логичното обяснение за различните размери и вариации на ножовете е, че специфичният вид на острието се дължи на различните неща, които са рязани (Генчева 2013, 203).

В обекта край с. Боримечково са открити четири фрагментирани ножа (кат. №№ 19–22). Всички са от руините на сграда II. Първият (кат. № 19) е от опожарения пласт *in situ* в помещение 1 на сградата. Той е еднолезвиен. Запазена е частта с острието, а шипът за забиване в дръжката не е оцелял. Дължината на фрагмента е 8,4 cm, а дебелината – 0,5 cm.

Вторият нож (кат. № 20) произхожда от пласта с преровени рушевини (№ 3 по профилите на обекта), също в помещение 1 на сграда II. Той е еднолезвиен, съхранена е централната му част, а върхът и краят на шипа за забиване в дръжката липсват. Дължината на фрагмента е 5,7 cm, ширината – 1,4 cm, а дебелината – 0,2 cm.

Подобни на двата разгледани фрагмента са две находки, открити на форума на Никополис ад Иструм, датирани в IV–VI в. (Генчева 2013, 231, табл. XI, 2–3) и почти изцяло запазен нож от Сердика – липсва само краят на острието му (Иванов 2020, 300, табл. XIV, И37).

Третият нож (кат. № 21) е почти изцяло запазен, отчупен е само върхът на шипа за закрепване в дръжката. Той е по-малък от гореописаните образци. Намерен е в пласта с преровени рушевини далече от сградите (на 30 m от външния югоизточен ъгъл на сграда II). Този вид ножове е също широко разпространен в Късната античност (Uenze 1992, Taf. 11, Taf. 18/1, 2, 27, Taf. 137/4, 5, Taf. 139/7, 8; Атанасова 2005, 203, табл. IV/1–3; Кацарова, Чолакова 2007, 86, обр. 56, кат. № 8; Димитров 2016, 245, табл. 25.1–25.3; Иванов 2020, 300, табл. XIV, И34, И36).

Четвъртият нож (кат. № 22) е подобен на описания по-горе (кат. № 21), но е запазен в по-малка степен – фрагментът представлява предната част на острие, а върхът, задната половина и шипът са отчупени.

Пробой. По форма пробоите приличат на клин, но са предназначени за по-фина работа. Основно се ползват за обработване на метални пластини или камък. Работната им част е заострена, а тилът им е за удряне (Gaitzsch 1980, Taf. 47/239–241; Uenze 1992, Taf. 22/11, B 124; Кацарова, Чолакова 2007, 82; Чолаков 2010, 157). В обекта край с. Боримечково в пласта с преровени рушевини бе открит един пробой (кат. № 23). Той е изцяло запазен и е с дължина 14,5 cm.

Обков. В пожара *in situ* в помещение 1 на сграда II бе намерен железен триъгълен обков (кат. № 24) с два подвити края и правоъгълно сечение. Размерите му не са големи – 4,8 x 1,2 cm, като най-вероятно е обхващал декоративен капак на сандъче с дебелина 0,3 cm.

Куки. Куката (кат. № 25) бе открита в пожара *in situ* в помещение 1 на сграда II. Тя е изцяло запазена, изработена е от желязо, с дължина 4,5 cm и вариращa дебелина от 0,4 cm при върха до 1,5 cm. В срещуположния на кукичката край металът е огънат и сплеснат, за да може да бъде закрепен така, че да се върти. Най-вероятно е функционирала като райбер. Кукичка с подобна интерпретация е открита в Никополис ад Иструм (Генчева 2013, 199).

Втората кукичка (кат. № 26) произхожда от изгубения контекст близо до колективната сребърна монетна находка и лунулата. Представлява желязна двустранна кука с правоъгълно сечение, с противоположно завити краища и плоска кръгла централна част. Най-вероятно е функционирала като райбер и е имала по-скоро декоративни функции.

Халки и синджири. Халките, различно оформените сегменти за вериги и куките имат широка употреба. Освен като елементи от верига (Gomolka-Fuchs 1991, Taf. 64/979; Кацарова, Чолакова 2007, 82), халките биха могли да бъдат части от различни конструктивни сглобки (Uenze 1992, Taf. 38/1–4, 13, 14; Щерева, Радева 2001, 83, табл. II/9–12; Кацарова, Чолакова 2007, 82). Те често са свързващи звена на по-големи или по-малки синджири при катинарите, конската сбруя, скачването на ремъци или други елементи, или пък за огнищна верига. Приложението на малките халки с овално, правоъгълно или квадратно сечение не може да се конкретизира (Найденова 1985, 45; Витлянов 1998, табл. I/1; Кацарова, Чолакова 2007, 82; Генчева 2013, 199).

Първата халка (кат. № 27) бе открита в пожара на място югоизточно и извън помещение 2 на сграда II. Тя е затворен кръг, без отвор, с овално сечение, вътрешен диаметър 1,2 cm, външен – 1,5 cm, дебелина – 0,2 cm. Втората халка (кат. № 28) е намерена заедно с правоъгълен сегмент за верига в пожара на място в помещение 1 на сграда II. И двата сегмента от верига са изработени от желязо, формата им е прекъсната, за да могат да се нанизват. Сечението на кръглата халка (кат. № 28.1) е кръгло, с вътрешен диаметър 1,4 cm, външен диаметър 2 cm и дебелина 0,2 cm. Вторият сегмент (кат. № 28.2) е с правоъгълна форма, в единия си край е приплеснат навътре и е с правоъгълно сечение. Двата края са оформени с декоративни пъпки.

Югоизточно и извън сграда II, в пласта с преровени рушевини (№ 3 по профилите на сондажа), бяха намерени заедно три еднакви звена от верига (кат. № 29). Две от тях са фрагментирани (кат. №№ 29.2 и 29.3), но третото (кат. № 29.1) е напълно запазено. Формата им е овална, приплесната силно в средата от двете срещуположни дълги страни, така че да образуват две отделни кръгли халки с форма на цифра 8. Не изглежда да са имали отвори за промушване една в друга,

но е възможно сега да не са забележими поради корозията. Дължината на отделните сегменти е между 5 и 5,5 cm, ширината им е между 2,2 cm и 5 cm, дебелината – между 0,5 и 0,7 cm, а диаметрите на отворите – между 1,3 и 1,6 cm.

В големите ями за грабеж на камък и оцелели строителни материали в сондажи А 22, А 23 и В 23 бяха открити още три халки с различна форма и техника на изработване. Едната (кат. № 30) е със сравнително малки размери (1,4 x 1 x 0,2 cm), със сплесната овална форма, разширяваща се в едната половина. Следващата халка е фрагментирана (кат. № 31), със стандартна кръгла форма и правоъгълно сечение. Третата халка (кат. № 32) е стандартна, с размери 3,8 x 3,5 x 0,8 cm.

Последната халка (кат. № 33) е част от по-голям, фрагментиран сега предмет, от който е запазен само единият край – частта за захващане, завършваща с халка за окачване. Запазената дължина е 3,1 cm, а максималната ширина на халката – 1,2 cm. Нейната функционалност не може да бъде установена. Тя би могла да представлява панта за врата (Генчева 2013, табл. XII/1) или част от скоба за дъски (Атанасова 2005, 218, табл. VI, 18).

Скоби за дъски. За да бъдат свързани една за друга дъските на дървените конструкции на античните къщи, са използвани метални скоби. Тези строителни елементи са разпространени масово в селищните структури. От преровените рушевини на унищожения СИ ъгъл на помещение 1 на сграда II в селището край с. Боримечково, има оцелели три цели и една фрагментирана скоба. Две от скобите са направени от желязна лента, която се е усуквала около дъска или кол, за да ги стегне. Едната (кат. № 34) е получила почти кръгла форма, с диаметър 3,4 cm и дебелина на лентата 0,6 cm. Втората (кат. № 35) е правоъгълна, с размери 2,3 x 4,1 cm и дебелина 1 cm, направена от прихлупваща се желязна лента. Третата скоба (кат. № 36) е фрагментирана, подобна, но с по-малки размери (1,8 x 1,3 x 1,1 cm) от предходните две. Четвъртата скоба (кат. № 37) е различна, П-образна, с правоъгълно сечение, единият ѝ край е отчупен. Запазената дължина е 3,6 cm, а дебелината – 0,5 cm.

Пирони. Металните предмети, които могат да бъдат със сигурност определени като пирони, са 20 (кат. №№ 38–57). Контекстът на намиране на всичките беше един и същ – преровени рушевини и яма за грабеж на камък и строителни материали на двете сгради. Почти всички, с изключение на четири (кат. №№ 41, 47–48 и 50), бяха от едно и също място – огромната яма за грабеж на оцелели строителни материали, унищожила напълно североизточни ъгъл на сграда II.

Пироните са употребявани за сковаване на покриви, за свързване на носещи греди и подови конструкции (Генчева 2013, 205). Оцелелите в рушевините на двете сгради в Боримечково могат да се групират най-общо в две категории. В първата група (кат. №№ 38–50) са с малка, плоска кръгла или правоъгълна глава и правоъгълно или квадратно сечение на тялото. Те са широко разпространени в късноантичните селища (Uenze 1992, Taf. 40/12–22; Атанасова 2005, 218, табл. VI, 14; Кацарова, Чолакова 2007, 82, кат. №№ 12–14; Генчева 2013, 235–237, табл. XVI–VII). Главите на тези пирони често са изместени при ковaнето от центъра на пирона. Вторият вид (кат. №№ 51–57) са със заострена, висока, оформена триъгълно глава, и правоъгълно или квадратно сечение на тялото.

Находки от камък. Предметите от камък са малко. От пожара *in situ* в помещение 2 на сграда I бе запазен фрагмент от каменен брус (кат. № 58), счупен на две части. Половина от горна плоча на хромел бе открита близо до колективната сребърна находка от шест монети и лунула. За съжаление, точният контекст е неопределим – античната дневна повърхност тук липсва.

Находки от керамика. Прешлените за вретено (кат. №№ 60–62) са едни от най-често откриваните находки в археологическите контексти. Те са предмети на лично притежание, функционирали реално в бита и свързани с изработването на облекло. Асоциират се с работен процес, характерен за жените (Cholakov 2015, 136). В изследвания обект са открити два изцяло запазени прешлена за вретено. Изработени са от глина и са със сфероидна форма. Единият (кат. № 60) е с

леко изместена дупка спрямо центъра. И двата са намерени в пожара *in situ*, в югозападните ъгли на централните помещения на сгради I и II. Третият прешлен (кат. № 62) е намерен фрагментиран в голямата яма за грабеж на все още годни за употреба строителни материали, разрушила североизточния ъгъл на сграда II.

Пирамидалните тежести за стан (кат. №№ 63 и 64), открити на обекта, са три. И трите са от пожара *in situ*, открити са в централните помещения в сгради I и II. Две от тежестите (кат. №№ 63.1 и 63.2) са от помещение 1 на сграда II, като близо до тях е намерен и прешлен за вретено (кат. № 61). Станът е бил разположен в ЮИ ъгъл на помещението, до входа му. Третата тежест (кат. № 64) е открита в ЮИ ъгъл на помещение 1 на сграда II, в непосредствена близост до нея имаше прешлен за вретено (кат. № 60).

Употребата на вертикален тъкачен стан с тежести в българските земи след присъединяването им към Римската империя е несъмнено и се потвърждава от многобройните находки в селищни контексти. Тенденцията към упадък на този тъкачен уред намира изражение в изчезването на редица типове тежести и преобладаването на два основни типа – пирамидални и конусовидни. Пирамидалните тежести за стан са най-разпространен тип в Късната античност (Петрова 2016, 170).

Лампи. В преровените рушевини, унищожили североизточния ъгъл на сграда II, бе открита половинка от глинена лампа (кат. № 65). Фрагментът спада към крушовиден тип лампи с малък кръгъл диск. Във формата се долавят влияния от малоазийски и северноафрикански типове, в късната им фаза на развитие. Имат канал върху фитилника, широки, орнаментирани плещи и плътна клиновидна дръжка (Кузманов 1992, 43). Лампата е с малък конкавен диск, с широк, центриран отвор за масло. Дискът е ограден с релефен пръстен, има широки, конкавни наклонени навън плещи. Орнаментирана е с пояс от радиални лъчи в полукръг около дръжката (Кузманов 1992, 121, № 309).

Находки от стъкло. Фрагментите от стъклени съдове са малко, едва два (кат. №№ 66–67). Заради неголемите им размери – малко над 1 cm, типологичната им форма не може да бъде определена. Единият фрагмент беше открит в пожара *in situ* на помещение 2 на сграда I, а другият – в яма за грабеж на строителен материал от североизточния ъгъл на сграда II. Въпреки малкия им брой стъклените съдове са имали място в бита на живелите тук.

Керамика

Заради многобройните извличания на строителен материал, селскостопанска обработка и иманярски намеси, керамичният материал, произлизащ от обекта, бе фрагментиран, като голяма част от парчетата бяха с размери под диагностичния минимум. Въпреки това, тъй като унищожената след опожаряването керамика не е била обект на интерес нито в Античността, нито в наши дни, немалка част от чирепите бяха останали *in situ* в пласта опожарени рушевини.

Обща характеристика на керамичния материал. Сред откритите на обекта керамични фрагменти 140 имат диагностичен характер. От тях 37,9% произлизат от пожара *in situ*, а 62,1% – от пласта преровени рушевини (обр. 29). Почти поравно е разпределено съотношението между равномерно (52,1%) и неравномерно (47,9%) изпечените съдове (обр. 30). Преобладава кафявият цвят на повърхностите след изпичането на съдовете (52,1%), следван от червено-кафяви (25,7%) и сиви повърхности (22,1%) при неравномерно изпечените фрагменти (обр. 31). Добавен пясък в глиненото тесто има при 51,4%, а останалите фрагменти бяха добре пречистени и само в един случай се открива шамот като опоснител. Липсват фино пречистени форми (обр. 32). Изпичането на съдовете в повечето случаи е твърдо (88,6%), а останалите са много твърдо изпечени (обр. 33). Липсват меко изпечени съдове, което е характерно при фино пречистените форми, каквито не бяха открити на обекта. Върху повърхностите на 44,3% от всички съдове има следи от вторично опалване. При кухненската керамика преобладава процентът на вторично опалените фрагменти (обр. 34). Лаково покритие имат 29,3% от съдовете (обр. 35), а украса – 8,6% (обр. 36). При съдовете, изработени на грънчарско колело, украсата е само врязана. Повече от половината (58,3%) от украсените съдове са от групата на изработени на ръка форми. При тях има известно разнообразие. Към обикновената врязана украса са прибавени и характерните за този вид съдове апликирани релефни ленти, декорирани допълнително с прищипвания, направени с пръсти или коси насечки.

Разпределение на керамичния комплекс спрямо местонамирането. Разпределението на откритата на обекта керамика е балансирано, като известен превес има сграда I (57,1%) спрямо сграда II (42,9%) (обр. 37). Преравянето на рушевините на сградите е имало за цел грабеж на оцелял строителен материал, а в съвремието набезите са от иманяри, поради което допускам, че цялата открита керамика на обекта принадлежи на двете сгради.

В рушевините на сграда I са открити по-голямата част от амфорите (64,3%) (кат. №№ 1–2, 6, 8–13), две кани (кат. №№ 16–17) и две чаши (кат. №№ 18–19). Съотношението на откритите в сграда I купи (кат. №№ 21–29, 31, 33–34, 36–41, 43, 45–46 и 49), спрямо тези в сграда II, е почти 2 към 1, или 68,8%. Кухненските гърнета от сграда I (кат. №№ 53–55, 57–59, 61–62, 64–68, 71, 73, 75, 79–80, 82, 86–87, 91, 95–98, 106) са почти еднакъв брой с тези от сграда II. Капаци (77,8%) са намерени основно в сграда I (кат. №№ 107–110, 112, 114), заедно с трите запушалки (кат. №№ 115–117) и две от цедките (кат. №№ 119–120). Гърнетата за съхранение от рушевините на сграда

I са две (кат. №№ 121–122). Гърнетата, изработени на ръка от сграда I (кат. №№ 131, 134–135, 138–139), са равни по брой с тези от сграда II.

От рушевините на сграда II произлизат 35,7% от намерените амфори (кат. №№ 3–5, 7 и 14), една кана (кат. № 15), 31,2% от купите (кат. №№ 20, 30, 32, 35, 42, 44, 47–48, 50–51), подносът (кат. № 52), както и почти еднакъв брой със сграда I кухненски гърнета (кат. №№ 56, 60, 63, 69, 72, 74, 76–79, 81, 83–85, 88–90, 92–94, 99, 100–105). Капаците от сграда II са два (кат. №№ 111, 113), от нея произхожда и една цедка (кат. № 118). Доминираща част (80%) от гърнетата за съхранение произлизат от рушевините на сграда II (кат. №№ 123–130), а гърнетата, изработени на ръка (кат. №№ 132–133, 136–137 и 140), са еднакъв брой с тези от сграда I.

Разпределение на керамичния материал, открит *in situ*, спрямо местонамирането му. В пожара *in situ* на двете сгради са открити 37,9% от съдовете. Опитът за установяване вида на помещенията спрямо керамичните находки не се увенча с успех. Във всички помещения се открива и трапезна, и кухненска керамика. Единствено в помещение 2 на сграда II трапезните и кухненските съдове са разпределени почти по равно. Но малкият брой керамични находки – общо седем, предизвиква съмнение в сигурността на това твърдение.

От сграда I, помещение 1 (обр. 38) произлиза една амфора (кат. № 1). Трапезната керамика е представена от една чаша (кат. № 18) и купи (кат. №№ 21, 25, 28–29, 31, 33, и 43). Кухненската керамика е съставена от гърнета, изработени на грънчарско колело (кат. №№ 53–55, 66 и 98), и едно гърне, изработено на ръка (кат. № 132).

В помещение 2 на сграда I (обр. 39) е намерена една амфора (кат. № 6). Трапезната керамика е представена от една чаша (кат. № 19) и купи (кат. №№ 23–24, 26–27 и 46). Кухненските съдове са гърнета, изработени на грънчарско колело (кат. №№ 57, 65, 67–68, 70–71 и 83), един капак на гърне (кат. № 107), едно гърне за съхранение (кат. № 122), едно гърне, изработено на ръка (кат. № 136), една запушалка, изрязана от керемида (кат. № 116) и една, изрязана от стена на съд (кат. № 117).

Обр. 39

В помещение 1 на сграда II (обр. 40) са открити две купи (кат. №№ 44–45) и кухненска керамика – гърнета, изработени на грънчарско колело (кат. №№ 56, 69, 72, 84–85, 87 и 102), капак за гърне (кат. № 108) и две гърнета, изработени на ръка (кат. №№ 137–138).

Малкото съдове, открити в помещение 2 на сграда II (обр. 41), са трапезни и кухненски. Трапезната керамика е представена от кана (кат. № 15), поднос (кат. № 52) и купи (кат. №№ 20, 30 и 32), а кухненската от гърнета, изработени на грънчарско колело (кат. № 82, 86), и гърне, изработено на ръка (кат. № 133).

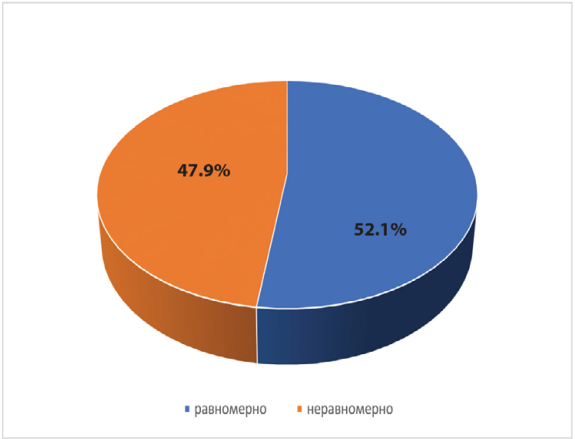
Фрагментите от **амфори** (кат. №№ 1–14) са 14, което е 10% от общия брой съдове. Разпределени са в пет типа. На обекта най-често се срещат I и II тип, останалите са представени от по един фрагмент. Еднакво е съотношението между равномерно и неравномерно изпичане на глиненото тесто. Почти всички амфори са с кафяв цвят на повърхностите. Преобладава (57,1%) доброто пречистване на глината спрямо това с примес от пясък. Според начина на изпичане на глиненото тесто амфорите се разпределят поравно между много твърдо и твърдо изпечените. Следи от вторично опалване има върху повърхностите на около ⅓ от откритите амфори. Три амфори имат допълнително покритие на повърхностите – две са с ангоба, а една е с лак. Няма украсени амфори.

Амфори тип I (кат. №№ 1–5) – лентовидно, леко удебелено устие, долният външен край е завит навътре, образувайки релефна линия. Тялото и дръжките не са запазени, но типът се характеризира с яйцевидно или леко цилиндрично тяло. Датировката на типа обхваща цялата Късна античност от IV до VII в., като е масово разпространен в средата на IV и V в. Служил е основно за транспортиране и съхраняване на вино (Paraschiv 2006, 92).

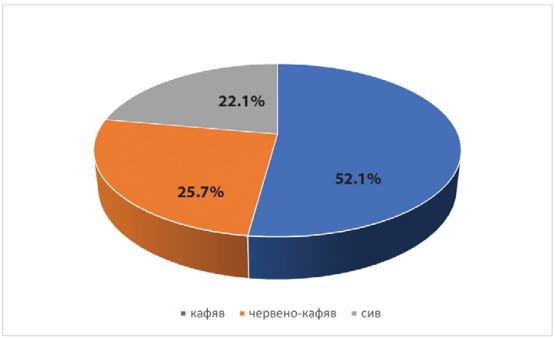
Форма към Контекст				
		in situ	преровен	всички
Амфори	Брой	2	12	14
	% от всички	1,4%	8,6%	10,0%
Кани	Брой	1	2	3
	% от всички	0,7%	1,4%	2,1%
Чаши	Брой	2	0	2
	% от всички	1,4%	0,0%	1,4%
Купи	Брой	17	15	32
	% от всички	12,1%	10,7%	22,9%
Поднос	Брой	1	0	1
	% от всички	0,7%	0,0%	0,7%
Гърнета	Брой	21	32	53
	% от всички	15,0%	22,9%	37,9%
Капаци	Брой	2	7	9
	% от всички	1,4%	5,0%	6,4%
Запушалки	Брой	1	2	3
	% от всички	0,7%	1,4%	2,1%
Цедки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Питоси	Брой	1	9	10
	% от всички	0,7%	6,4%	7,1%
На ръка	Брой	5	5	10
	% от всички	3,6%	3,6%	7,1%
Всички	Брой	53	87	140
	% от всички	37,9%	62,1%	100,0%

Обр. 29. Разпределение на керамичните форми спрямо контекста, в който са открити
Fig. 29. Statistics of ceramic forms according to the context in which they were found

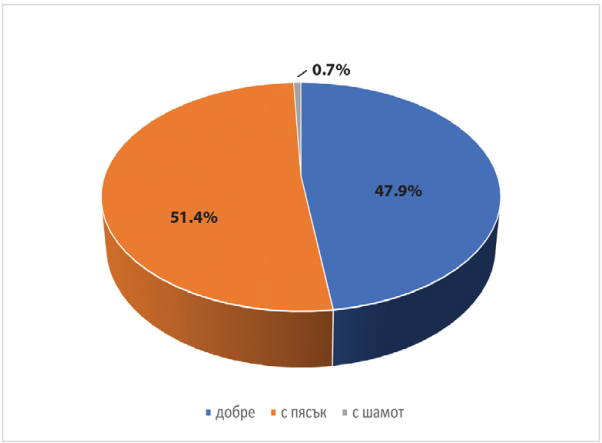
Форма към Изпичане				
		равномерно	неравномерно	всички
Амфори	Брой	7	7	14
	% от всички	5,0%	5,0%	10,0%
Кани	Брой	2	1	3
	% от всички	1,4%	0,7%	2,1%
Чаши	Брой	2	0	2
	% от всички	1,4%	0,0%	1,4%
Купи	Брой	22	10	32
	% от всички	15,7%	7,1%	22,9%
Поднос	Брой	0	1	1
	% от всички	0,0%	0,7%	0,7%
Гърнета	Брой	25	28	53
	% от всички	17,9%	20,0%	37,9%
Капаци	Брой	3	6	9
	% от всички	2,1%	4,3%	6,4%
Запушалки	Брой	3	0	3
	% от всички	2,1%	0,0%	2,1%
Цедки	Брой	3	0	3
	% от всички	2,1%	0,0%	2,1%
Питоси	Брой	4	6	10
	% от всички	2,9%	4,3%	7,1%
На ръка	Брой	2	8	10
	% от всички	1,4%	5,7%	7,1%
Всички	Брой	73	67	140
	% от всички	52,1%	47,9%	100,0%

Обр. 30. Разпределение на керамичните форми спрямо начина им на изпичане
Fig. 30. Statistics of ceramic shapes according to their firing

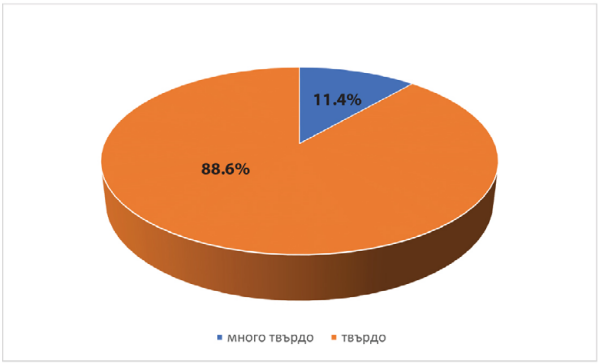
Форма към Цвят на повърхностите					
		кафяв	червно-кафяв	сив	всички
Амфори	Брой	11	2	1	14
	% от всички	7,9%	1,4%	0,7%	10,0%
Кани	Брой	3	0	0	3
	% от всички	2,1%	0,0%	0,0%	2,1%
Чаши	Брой	1	1	0	2
	% от всички	0,7%	0,7%	0,0%	1,4%
Купи	Брой	9	16	7	32
	% от всички	6,4%	11,4%	5,0%	22,9%
Поднос	Брой	0	0	1	1
	% от всички	0,0%	0,0%	0,7%	0,7%
Гърнета	Брой	31	7	15	53
	% от всички	22,1%	5,0%	10,7%	37,9%
Капаци	Брой	3	1	5	9
	% от всички	2,1%	0,7%	3,6%	6,4%
Запушалки	Брой	0	3	0	3
	% от всички	0,0%	2,1%	0,0%	2,1%
Цедки	Брой	1	2	0	3
	% от всички	0,7%	1,4%	0,0%	2,1%
Питоси	Брой	7	3	0	10
	% от всички	5,0%	2,1%	0,0%	7,1%
На ръка	Брой	7	1	2	10
	% от всички	5,0%	0,7%	1,4%	7,1%
Всички	Брой	73	36	31	140
	% от всички	52.1 %	25,7%	22,1%	100,0%

Обр. 31. Разпределение на керамичните форми спрямо цвета на повърхностите им
Fig. 31. Statistics of ceramic forms according to the color of their surfaces

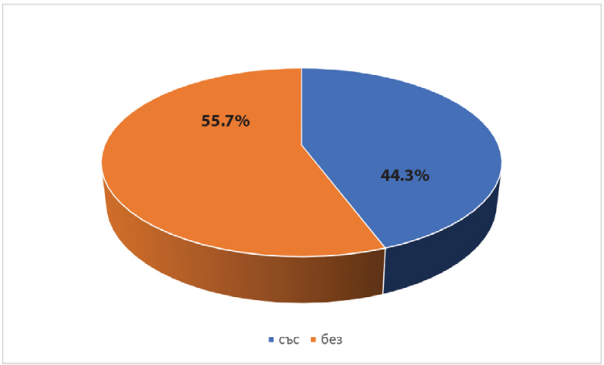
Форма към Пречистване					
		добре	с пясък	с шамот	всички
Амфори	Брой	8	6	0	14
	% от всички	5,7%	4,3%	0,0%	10,0%
Кани	Брой	2	1	0	3
	% от всички	1,4%	0,7%	0,0%	2,1%
Чаши	Брой	2	0	0	2
	% от всички	1,4%	0,0%	0,0%	1,4%
Купи	Брой	26	6	0	32
	% от всички	18,6%	4,3%	0,0%	22,9%
Поднос	Брой	1	0	0	1
	% от всички	0,7%	0,0%	0,0%	0,7%
Гърнета	Брой	19	33	1	53
	% от всички	13,6%	23,6%	0,7%	37,9%
Капаци	Брой	4	5	0	9
	% от всички	2,9%	3,6%	0,0%	6,4%
Запушалки	Брой	0	3	0	3
	% от всички	0,0%	2,1%	0,0%	2,1%
Цедки	Брой	1	2	0	3
	% от всички	0,7%	1,4%	0,0%	2,1%
Питоси	Брой	3	7	0	10
	% от всички	2,1%	5,0%	0,0%	7,1%
На ръка	Брой	1	9	0	10
	% от всички	0,7%	6,4%	0,0%	7,1%
Всички	Брой	67	72	1	140
	% от всички	47,9%	51,4%	0,7%	100,0%

Обр. 32. Разпределение на керамичните форми спрямо степента на пречистване на глиненото тесто
Fig. 32. Statistics of ceramic forms according to the degree of purification of the clay paste

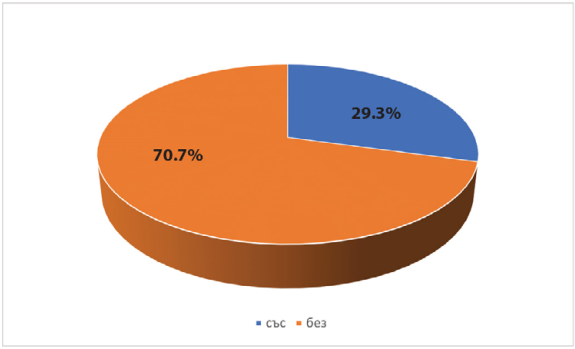
Форма към Начин на изпичане				
		много твърдо	твърдо	всички
Амфори	Брой	7	7	14
	% от всички	5,0%	5,0%	10,0%
Кани	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Чаши	Брой	1	1	2
	% от всички	0,7%	0,7%	1,4%
Купи	Брой	3	29	32
	% от всички	2,1%	20,7%	22,9%
Поднос	Брой	0	1	1
	% от всички	0,0%	0,7%	0,7%
Гърнета	Брой	2	51	53
	% от всички	1,4%	36,4%	37,9%
Капаци	Брой	1	8	9
	% от всички	0,7%	5,7%	6,4%
Запушалки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Цедки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Питоси	Брой	1	9	10
	% от всички	0,7%	6,4%	7,1%
На ръка	Брой	1	9	10
	% от всички	0,7%	6,4%	7,1%
Всички	Брой	16	124	140
	% от всички	11,4%	88,6%	100,0%

Обр. 33. Разпределение на керамичните форми спрямо степента на изпичане на глиненото тесто
Fig. 33. Statistics of ceramic shapes according to the degree of firing of the clay paste

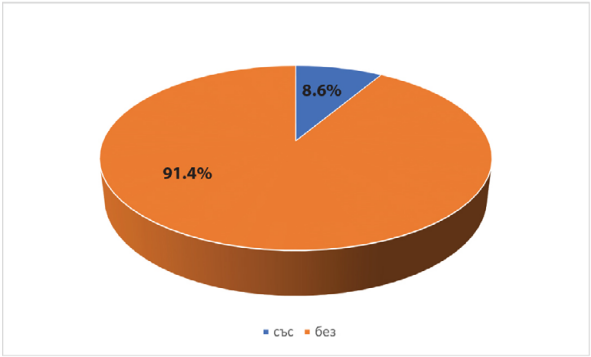
Форма към Вторично опалване				
		със	без	всички
Амфори	Брой	4	10	14
	% от всички	2,9%	7,1%	10,0%
Кани	Брой	1	2	3
	% от всички	0,7%	1,4%	2,1%
Чаши	Брой	1	1	2
	% от всички	0,7%	0,7%	1,4%
Купи	Брой	3	29	32
	% от всички	2,1%	20,7%	22,9%
Поднос	Брой	0	1	1
	% от всички	0,0%	0,7%	0,7%
Гърнета	Брой	32	21	53
	% от всички	22,9%	15,0%	37,9%
Капаци	Брой	7	2	9
	% от всички	5,0%	1,4%	6,4%
Запушалки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Цедки	Брой	1	2	3
	% от всички	0,7%	1,4%	2,1%
Питоси	Брой	3	7	10
	% от всички	2,1%	5,0%	7,1%
На ръка	Брой	10	0	10
	% от всички	7,1%	0,0%	7,1%
Всички	Брой	62	78	140
	% от всички	44,3%	55,7%	100,0%

Обр. 34. Разпределение на керамичните форми спрямо следите от вторично опалване
Fig. 34. Statistics of ceramic forms in relation to traces of secondary firing

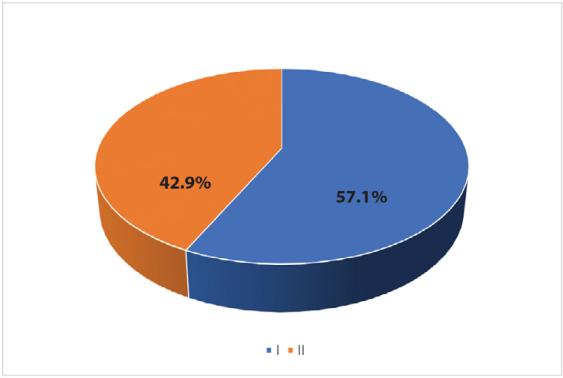
Форма към Лак или ангоба				
		със	без	всички
Амфори	Брой	3	11	14
	% от всички	2,1%	7,9%	10,0%
Кани	Брой	1	2	3
	% от всички	0,7%	1,4%	2,1%
Чаши	Брой	2	0	2
	% от всички	1,4%	0,0%	1,4%
Купи	Брой	22	10	32
	% от всички	15,7%	7,1%	22,9%
Поднос	Брой	0	1	1
	% от всички	0,0%	0,7%	0,7%
Гърнета	Брой	10	43	53
	% от всички	7,1%	30,7%	37,9%
Капаци	Брой	1	8	9
	% от всички	0,7%	5,7%	6,4%
Запушалки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Цедки	Брой	1	2	3
	% от всички	0,7%	1,4%	2,1%
Питоси	Брой	1	9	10
	% от всички	0,7%	6,4%	7,1%
На ръка	Брой	0	10	10
	% от всички	0,0%	7,1%	7,1%
Всички	Брой	41	99	140
	% от всички	29,3%	70,7%	100,0%

Обр. 35. Разпределение на керамичните форми спрямо наличие на вторично покритие от лак или ангоба
Fig. 35. Statistics of ceramic forms according to the presence of a secondary coating of lacquer or engobe

Форма към Украса				
		със	без	всички
Амфори	Брой	0	14	14
	% от всички	0,0%	10,0%	10,0%
Кани	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Чаши	Брой	0	2	2
	% от всички	0,0%	1,4%	1,4%
Купи	Брой	1	31	32
	% от всички	0,7%	22,1%	22,9%
Поднос	Брой	1	0	1
	% от всички	0,7%	0,0%	0,7%
Гърнета	Брой	2	51	53
	% от всички	1,4%	36,4%	37,9%
Капаци	Брой	0	9	9
	% от всички	0,0%	6,4%	6,4%
Запушалки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Цедки	Брой	0	3	3
	% от всички	0,0%	2,1%	2,1%
Питоси	Брой	1	9	10
	% от всички	0,7%	6,4%	7,1%
На ръка	Брой	7	3	10
	% от всички	5,0%	2,1%	7,1%
Всички	Брой	12	128	140
	% от всички	8,6%	91,4%	100,0%

Обр. 36. Разпределение на керамичните форми спрямо наличие на украса
Fig. 36. Statistics of ceramic forms according to the presence of decoration

Форма към Сграда				
		I	II	всички
Амфори	Брой	9	5	14
	% от всички	6,4%	3,6%	10,0%
Кани	Брой	2	1	3
	% от всички	1,4%	0,7%	2,1%
Чаши	Брой	2	0	2
	% от всички	1,4%	0,0%	1,4%
Купи	Брой	22	10	32
	% от всички	15,7%	7,1%	22,9%
Поднос	Брой	0	1	1
	% от всички	0,0%	0,7%	0,7%
Гърнета	Брой	26	27	53
	% от всички	18,6%	19,3%	37,9%
Капаци	Брой	7	2	9
	% от всички	5,0%	1,4%	6,4%
Запушалки	Брой	3	0	3
	% от всички	2,1%	0,0%	2,1%
Цедки	Брой	2	1	3
	% от всички	1,4%	0,7%	2,1%
Питоси	Брой	2	8	10
	% от всички	1,4%	5,7%	7,1%
На ръка	Брой	5	5	10
	% от всички	3,6%	3,6%	7,1%
Всички	Брой	80	60	140
	% от всички	57,1%	42,9%	100,0%

Обр. 37. Разпределение на керамичните форми спрямо сградата, в която са открити
Fig. 37. Statistics of the ceramic forms in relation to the building in which they were found

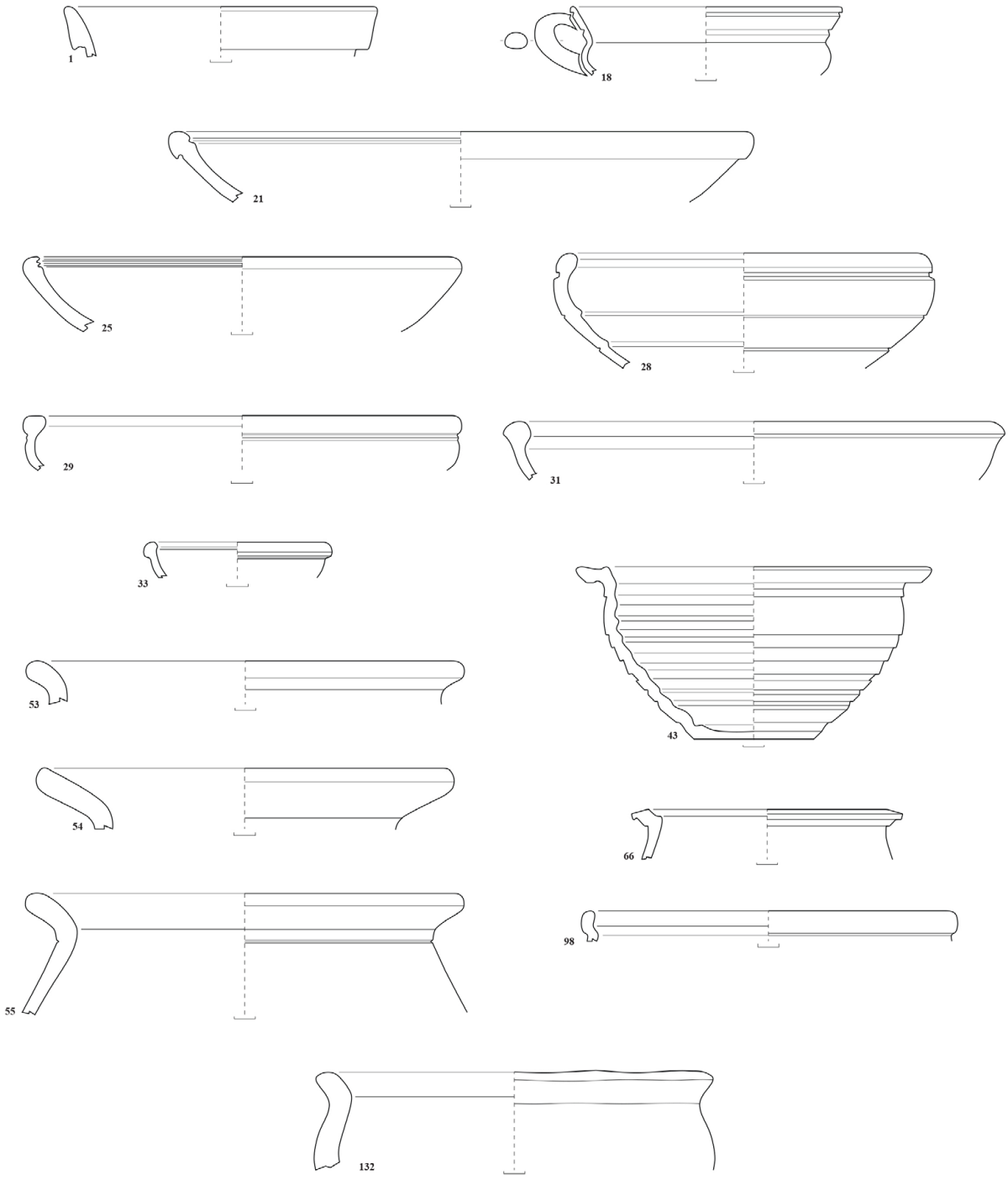
Амфори тип II (кат. №№ 6–11) – трапезен тип (Opaiţ 2003, 217), служил най-вероятно за пренасяне и разливане на вино (Opaiţ 2003, 217). Формата е консервативна, запазена от II в. (Scorpan 1976, 164; Кузманов 1985, 25; Кабакчиева 1986, 20–21). Устието е фуниевидно, заоблено, изнесено навън, оформено в горния край като широка лента. Тялото е със сфероидна форма. В периода на прехода към Късната античност някои от амфорите продължават да имат вторично повърхностно покритие. В случаите от Боримечково това са кат. № 10, покрита с кафяв лак, и кат. № 11 – с червена ангоба.

Амфори тип III (кат. № 12) са с фуниевидно устие, стеснено с релефен пръстен, с тясна и набраздена шия. Тялото и дръжките не са запазени, но паралелите показват крушовидно, издуто в центъра тяло. Дъното е стъпило върху кухо столче с масивно умбо в центъра.

Типът е с източносредиземноморски произход (Ardeç 2004, 330; Paraschiv 2006, 88–89). Датировката му е в рамките на II–V в. Появява се на територията на нашите провинции през II в., достига апогея си след средата на III. В началото на IV в. броят на амфорите от типа започва да намалява и формата деградира в края на IV–V в., когато се срещат единични примери. Служи за разпространяване и съхраняване на вино (Paraschiv 2006, 89).

Амфори тип IV (кат. № 13) – устие на морковен тип амфора, което е почти право, изнесено съвсем леко навън, с лека чупка от вътрешната страна. Тялото не е запазено, но за типа то е издължено, масивно и конично. Шията е цилиндрична, разширяваща се към тялото. Дъното е заоблено, с конична или кръгла форма (Романчук и др. 1995, 20; Paraschiv, 2006, 28–33; Kassab Tezgör 2009, 133–134; Opaiţ 2010, 379).

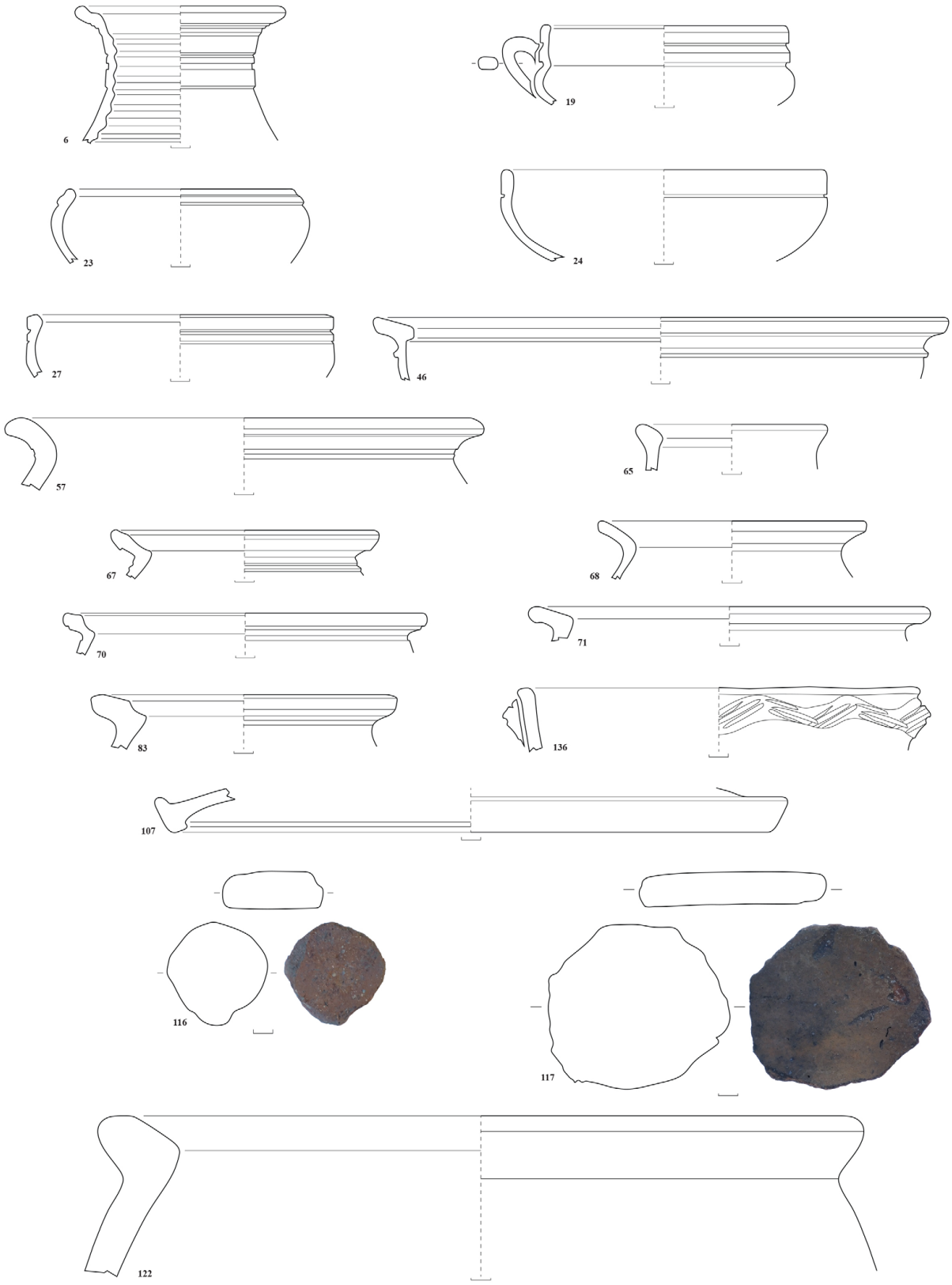
Амфори тип V (кат. № 14) – масивно, удебелено навън фуниевидно оформено устие. Дръжките на типа са дъговидни, масивни и канелирани. Тялото е цилиндрично, по-рядко конично,

Обр. 38. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда I, помещение 1
Fig. 38. Pottery from the burnt ruins in situ in Building I, premise 1

дебелостенно, покрито с широки плитки бразди. Дъното е конично или заоблено, снабдено с масивно централно умбо. Типът е широко разпространен на територията на провинциите Тракия, Хемимонт, Мизия Втора и Малка Скития (Кузманов 1985, 21; Paraschiv 2006, 36). Амфорите са служили за пренасяне и съхраняване на вино.

Каните (кат. №№ 15–17) са три, което е 2,1% от цялата открита керамика. Разпределени са в две групи. Малката им бройка не позволява да се открие реална доминация сред тях. Две към едно е съотношението между равномерно и неравномерно изпечени кани. Цветът на повърхно-

Обр. 39. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда I, помещение 2
Fig. 39. Pottery from the burnt ruins in situ in Building I, premise 2

стите им е кафяв. Две от каните са направени от добре пречистено глинено тесто, а на една в тестото има добавен пясък. Всички са твърдо изпечени. Върху един фрагмент от кана се наблюдават следи от вторично опалване. Един фрагмент е покрит с лак. Няма украсени кани.

Каните тип I (кат. № 15) са с вертикално устие и хоризонтално срязан, заоблен леко навън устиен ръб със или без релефен пръстен под него. Тялото е яйцевидно.

Типът е с панонски произход, със сигурни данни за производството му в Аквинкум през II в. (Póczy 1956, 105; Кабакчиева 2005, 153), а през IV в. е широко разпространен в Долна Панония, Крайбрежна и Вътрешна Дакия. През V в. са силно представени в Долна Мизия и Тракия.

Каните тип II (кат. №№ 16–17) са малки, амфоровидни. Ръбът на устието е заоблен, завит леко навън. Шийката е слабо изразена, конусовидна, почти цилиндрична. Често шийките на типа са покрити с хоризонтални канелюри. Типът е римски, известен е от II в., като продължава да се употребява до VI в.

Чашите (кат. №№ 18–19) са две, или 1,4% от всички съдове. Изпичането на глиненото им тесто е равномерно. Повърхностите след изпичането са придобили кафяв и червено-кафяв цвят. И двете са направени от добре пречистено глинено тесто. Едната е много твърдо изпечена, а другата – твърдо. Единият от фрагментите има следи от вторично опалване. И двете чаши са покрити с лак. Липсват украсени чаши.

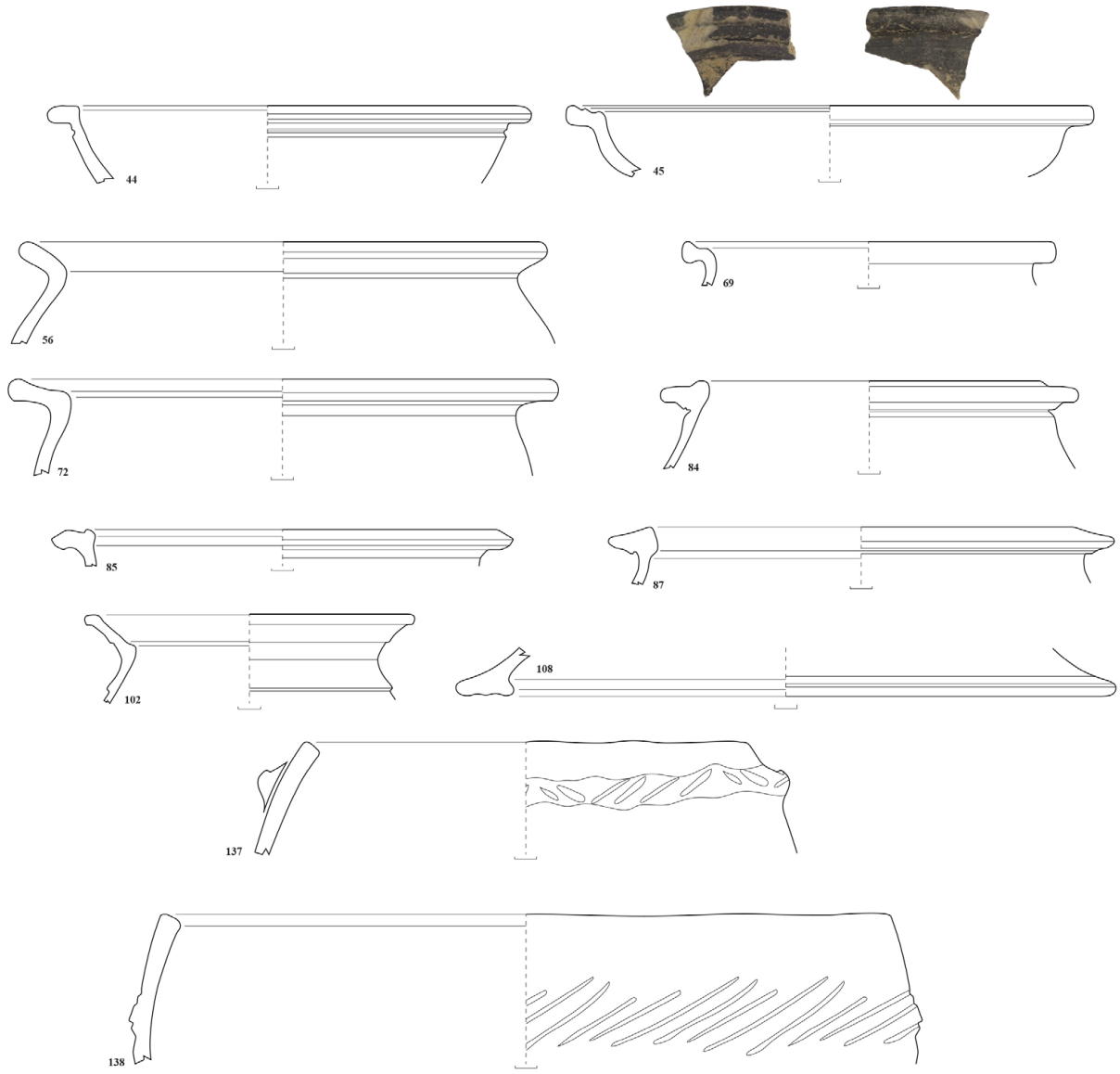
Двете чаши от Боримечково са от един тип – полусферично тяло, с ниски, слабо изпъкнали рамене. Устийният ръб е заоблен отвън, скосен леко навътре. Дъната са стъпили върху пръстеновидно столче. През Късната античност често са украсявани с щемпелувана (Найденова 1985, 63, табл. 7/28) или рулетна украса (Борисов 2013, 330, табл. V 7–9).

Формата е широко разпространена през римската епоха. През късноантичния период паралели се откриват засега само в Южна България (Борисов 2013, 291).

Купите (кат. №№ 20–51) са 32, или 22,9% от всички диагностични фрагменти. Разпределени са в четири типа, като ясно доминира (20 бр.) тип II, следван от тип III (8 бр.). Съотношението между равномерно и неравномерно изпечените купи е почти 2 към 1. Най-много са купите с червено-кафяв цвят на повърхностите (50%), следвани от кафявите (28,2%), а най-малобройни са съдовете със сив или сиво-черен цвят (21,9 %). Преобладава добре пречистеното глинено тесто (81,3%) спрямо тестото с примес от пясък. Купите масово са твърдо изпечени, едва три – много твърдо. По-малко от 10% имат следи от вторично опалване. С лаково покритие са ⅔ от купите. Една е с врязана украса по външната повърхност. Повече от половината (53,1%) са намерени в опожарените рушевини на място.

Купите тип I (кат. №№ 20–22) са местна вариация на късноантичната северноафриканска фина керамика. Типът представлява плитки или среднодълбоки паници с удебелен ръб на устието и леко изнесени навън стени. Дъното е стъпило върху ниско столче. Африканската фина керамика е разпространена в по-голяма степен през късноримския, отколкото през късноантичния период. Малкото публикувани находки се дължат по-скоро на слабото ѝ познаване, отколкото на липсата ѝ в керамичните комплекси (Кабакчиева 2013, 416). Фактът, че съдовете от Боримечково са продукт на местни грънчари, е още едно доказателство за тезата.

Интересен е кат. № 22, който имитира червенолаков тип, но е изработен с умишлено прекъсване на кислорода по време на печенето, за да придобият стените на съда тъмносив цвят и да се открои по-силно нанесената впоследствие черна ангоба. Хронологията и териториалното разпространение на чернолаковата керамика в римските Балкани са слабо проучени. Липсва каквато и да е типология на тази керамична група. Досега направените изводи за нея са твърде хипотетични, защото се основават на единични съдове и дори на отделни фрагменти (Alexandrova 2015, 147). През IV в. чернолакова керамика се намира в Перник, а в края на IV–V в. – в Никополис ад Нестум, където съдове, покрити с черен лак, се появяват през II в. Те се разпространяват масово

Обр. 40. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда II, помещение 1
Fig. 40. Pottery from the burnt ruins in situ in Building II, premise 1

през III в., след което бройката им намалява, но се срещат и до средата на V–VII в. (Falkner 1999, 85–86). Сивата римска керамика, покрита със сив или сиво-черен лак, е позната в Долна Мизия и Тракия в периода между II и началото на V в. (Кабакчиева 2005, 91–92).

Купите тип II (кат. №№ 23–42) са изключително разпространен римски тип, произвеждан широко през I–IV в. на територията на цяла България. През II в. формата става доминантна за нашите провинции (Аладжов, Китанова 1973, 80; Машов 1975, 45; Дремсизова-Нелчинова 1980, 20; Кабакчиева 1983, 1; 1986, 104; Sultov 1985, tabl. XXX/2; Hayes 1992, 37; Игнатов 1996, 109–110, 12; Alexandrova 2013, 21). Почти всички купи от Боримечково са покрити с лак – основно червен, а в единични случаи – кафяв. Формата им е полусферична, с обърнат леко навътре устиен ръб. Отвън устието често е с врязан тесен дълбок канелюр. Украсата обикновено се състои от врязани линии. Дъната са добре профилирани, стъпили понякога върху столче.

Купите тип III (кат. №№ 43–50) са големи, биконични, с масивен, издаден силно навън и съвсем слабо към вътрешната повърхност на съда устиен ръб. Горната повърхност е оформена с широка хоризонтална периферия. През III в. типът е регистриран в Дакия, а през IV – началото на

V в. – в Тракия, Крайбрежна Дакия и Долна Мизия. Разпространението им е до началото на VII в.

Купите тип IV (кат. № 51) са представени в Боримечково само с един екземпляр. Формата е развита от римската тера сигилата (Hayes 1972, 319). Съдовете са дълбоки, с форма на обърнат конус. Устийният ръб е изнесен навън. Украсата на типа е бедна – от врязани отвън или отвътре хоризонтални линии. Понякога са покрити с лак.

Едва един **поднос** (кат. № 52) беше намерен на обекта, което е 0,7% от всички съдове. Изпичането на тестото е неравномерно, със сив цвят на повърхностите и лома. Глиненото тесто е добре пречистено, твърдо изпечено. Няма следи от вторично опалване. Основата на дръжката на подноса е украсена с небрежно врязана вълнообразна линия. Произлиза от пожара *in situ* в сграда II. Подносът е широк, плитък, с изнесено навън устие. Бордюрът е хоризонтален, със заоблен околовръстен ръб. Съдът е местна изработка, без лаково покритие и с небрежно врязана украса. Вносните червенолакови варианти на този вид подноси се произвеждат в северноафрикански керамични центрове, датирани в средата на IV – средата на V в.

Гърнетата (кат. №№ 53–106) са 53, или 37,9% от всички открити на обекта съдове. Те са и най-масово срещаната форма. Разпределени са в седем типа, като най-многобройни са II, III и I. Почти поравно е разпределението между равномерно и неравномерно изпечените гърнета – 47,2% към 42,8%. Повече от половината гърнета са с кафяви повърхности (58,6%), следвани от сиви или сиво-черни повърхности (28,3%), а накрая е червено-кафявият цвят (13,2%). По-голямата част от глиненото тесто е с примес от пясък (62,3%). Преобладава твърдо изпеченото глинено тесто (96,2%), като едва две гърнета са много твърдо изпечени. Малко над 60% от гърнетата имат следи от вторично опалване. Около 1/5 са с вторично покритие от лак върху повърхностите. Едва две от гърнетата са украсени с врязана линия. От опожарените рушевини на място произхождат 39,6% от съдовете.

Гърнетата тип I (кат. №№ 53–64) са с максимално опростена форма. Съдовете са сфероидни или биконични, устието е фуниевидно, заоблено, обърнато леко навън. Преходът от гърлото към раменете е плавен и заоблен. Върху повърхностите на запазените фрагменти не личи да са имали дръжки. Няма запазени фрагменти с украса. Липсва жлеб за капак от вътрешната страна. Датират се в периода II–VI в.

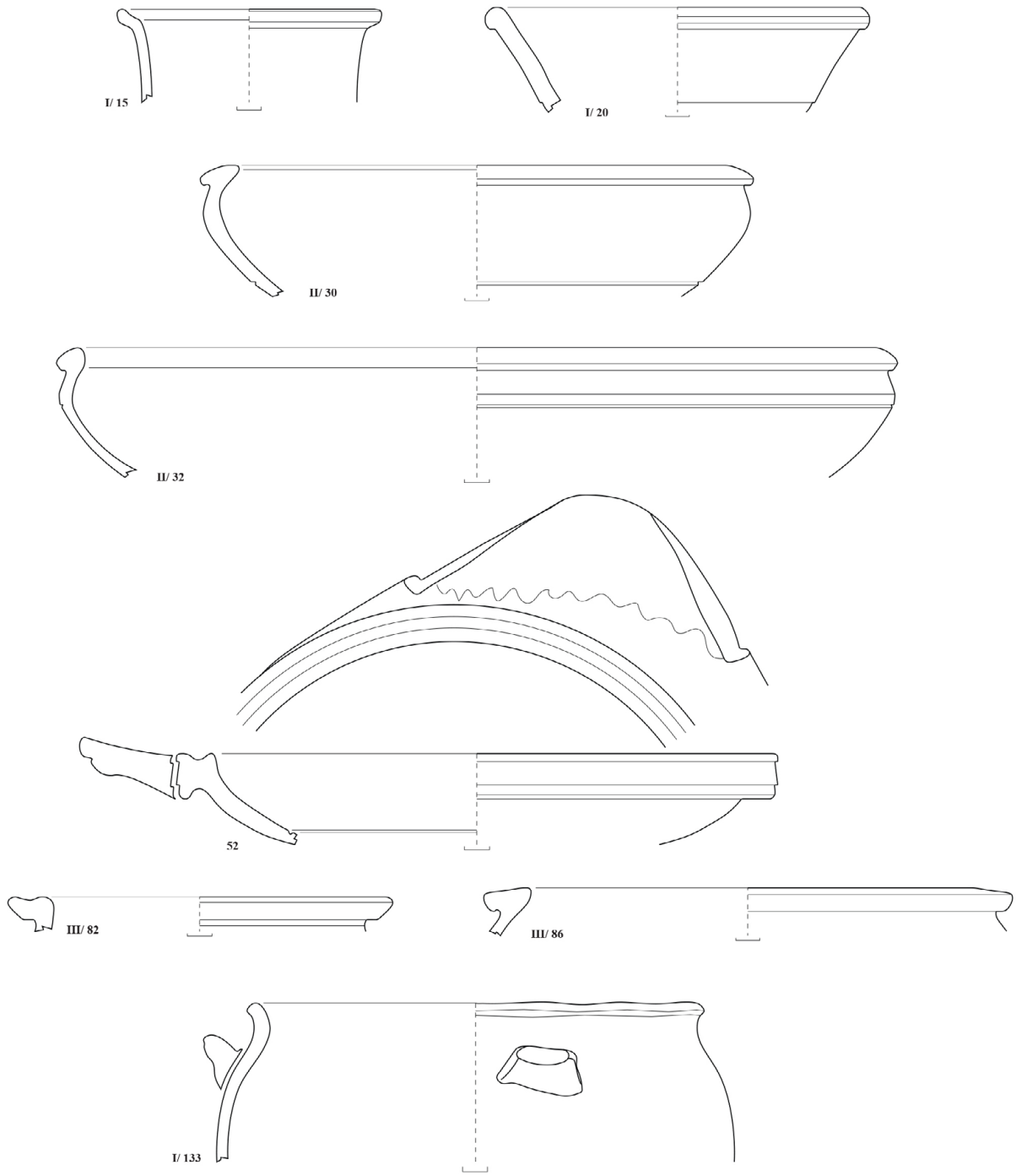
Гърнетата тип II (кат. №№ 65–80) са със сферична форма на тялото. Гърлата са ниски и конусовидни, с S-овиден профил. Дъната са плоски. От вътрешната страна на устието има оформен по-плитък или по-дълбок жлеб за капак. Най-често са без украса, но се среща декорация от хоризонтални канелюри, придружена в единични случаи с плитко врязана украса по устийния ръб (кат. № 75). Типът е широко разпространен на територията на днешна България. Датира се във II–VI в., като се разпространява масово през втората половина на III – началото на V в.

Гърнетата тип III (кат. №№ 81–95) са сфероидни или биконични, с извит навън устиен ръб и конкавна горна повърхност. От вътрешната страна на устието често са оформени жлебове за капаци. Типът се свързва с местно производство. Разпространява се след средата на II до VI в.

Гърнетата тип IV (кат. № 96) са сфероидни съдове, без шия, с хоризонтално отрязан, непрофилиран устиен ръб. Формата е римска, разпространява се масово през III в., като през Късната античност употребата на типа намалява.

Гърнетата тип V (кат. №№ 97–100) са сфероидни или биконични съдове с S-овиден профил и широк устиен ръб, извит под ъгъл навън. Формата е римска, разпространена широко в периода II–IV в. (Кабакчиева 1986, 27).

Гърнетата тип VI (кат. №№ 101–102) са със сфероидна или биконична форма. Устийният ръб е извит навън под ъгъл, скосен или хоризонтално срязан. Типът се характеризира със силни отклонения по отношение на размерите на съдовете, но с устойчивост на пропорциите. Произлиза от сравнително рядко срещана форма от II в. (Кузманов 1985, 47), позната в Крайбрежна Дакия

Обр. 41. Керамика от опожарените рушевини in situ в сграда II, помещение 2
Fig. 41. Pottery from the burnt ruins in situ in Building II, premise 2

и широко разпространена в Долна Мизия и Хемимонт (Кузманов 2009, 169).

Гърнетата тип VII (кат. №№ 103–105) са средноголеми, със сферично или биконично тяло. Устийният ръб е изтънен отгоре и хоризонтално отрязан. Дъната са плоски. Типът е слабо разпространен през Късната античност.

Капаците (кат. №№ 106–114) на гърнета са 9, или 6,4% от всички съдове. Разпределени са в два типа, като преобладава тип I. Две към едно е съотношението на неравномерно към равномерно изпечените капаци. Повече от половината са придобили след изпичането сив цвят на повърхностите (55,6%), следвани от кафявите (33,3%), а най-рядко се срещат капаци с червено-кафяв

цвят на повърхностите (11,1%). Почти наполовина се делят добре пречистените (4 бр.) спрямо тези с примес от пясък в глиненото тесто (5 бр.). Почти всички капаци са твърдо изпечени, само един е определен като много твърдо. Повече от ⅓ имат следи от вторично опалване. Един капак е покрит с лак. Липсват украсени капаци. Два произхождат от опожарените на място рушевини.

В литературата няма систематизиране на капаците на отделни типове и разграничаването им тук е направено на базата на наличие или липса на профилиране на устието. Капаците тип I (кат. №№ 107–112) са слабо профилирани, с леко обърнато навън устие. Тип II (кат. №№ 113, 115) са непрофилирани. И двата вида са широко разпространени през римския период и Късната античност.

Три **запушалки** (кат. №№ 116–118), изрязани от керемида или стена на съд, съставят 2,1% от общата диагностична керамика. И трите са равномерно изпечени, въпреки че категориите, от които са направени (тегули и стена на съд) не са съпоставими. Всички са с червено-кафяв цвят на повърхностите и имат добавен пясък в глиненото тесто, чието изпичане е твърдо. Липсват следи от вторично опалване. Една запушалка е от пожара *in situ*. Всички са намерени в сграда I.

Фрагментите от **цедки** (кат. №№ 119–121) са три, или 2,1% от всички форми. И трите са равномерно изпечени. Две от цедките са с червено-кафяв цвят на повърхностите, а третата след изпичането е придобила кафяв цвят. Изпичането и на трите е твърдо. Една от цедките има следи от вторично опалване. Една е покрита с лак. Нямат нанесена допълнителна украса. Всички са от пласта с преровени рушевини.

Запазеното устие от цедка е с форма на полусферична купа, с изнесено навън устие и слабо завит навътре устиен ръб.

Съдовете за съхранение – големи гърнета или питоси (кат. №№ 122–131) са 10, или 7,1% от всичките. Съотношението на равномерно към неравномерно изпечените съдове е 2 към 3. От тях 70% са придобили след изпичането си кафяв, а 30% – червено-кафяв цвят. Всички имат примес от пясък в глиненото тесто. Почти всички са твърдо изпечени, само един – много твърдо. Вторично опалване е регистрирано върху 30% от съдовете за съхранение. Един е покрит с лак. Едно гърне за съхранение има нанесена врязана украса. Едно гърне е от пожара *in situ*.

Съдовете са големи, със слабо изнесен навън устиен ръб. Долиумите са изключително разпространена категория през римската и ранновизантийската епоха. Откриват се във всички селища. Формата е консервативна и почти не търпи промени през вековете.

Съдовете, изработени **на ръка** (кат. №№ 132–141), са гърнета. Те са 10, или 7,1% от всички. Осем са устия на съдове, а останалите са едно дъно и два фрагмента от стени. Съотношението на равномерно към неравномерно изпечената керамика на ръка е 1 към 4. От тях 70% са с кафяв цвят на повърхностите, 20% са сиви, а 10% са червено-кафяви. Повечето (70%) от съдовете имат добавен пясък в глиненото тесто, а останалите са добре пречистени. Почти всички са твърдо изпечени, само един – много твърдо. Всички имат следи от вторично опалване. От гърнетата 70% са украсени – четири съда са с апликирани релефни ленти, а три – с врязана украса. Половината от гърнетата са от пожара *in situ*.

Гърнетата тип I (кат. №№ 131–134) са със сфероидно тяло и приземист профил. Типът е много разпространен – среща се в Северна, Централна и Източна България (Александрова 2013, 64), и се датира във II – началото на VII в.

Гърнетата тип II (кат. № 135) са представени само с един екземпляр. Въпреки че долната част на съда липсва, се предполага, че е с лалиевиден профил, като максималният диаметър на тялото му е в горната трета и е по-голям от диаметъра на устието. Дъното е равно. В Северна България този тип се среща само на две места, докато в Южна е по-разпространен. Датира се във II–IV в. (Александрова 2013, 65).

Гърнетата тип III (кат. №№ 136–138) са със сфероидно тяло, неразграничено от него устие

и заоблен устиен ръб. Датира се във II–IV в. и е разпространен основно в Южна България (Александрова 2013, 65).

След IV в. керамичните съдове, изработени на ръка, рязко намаляват. Находките от този вид в с. Боримечково в опожарените *in situ* пластове с t.p.q. 347 г., показват, че традицията на изработването им продължава да съществува и тук. Традиционните им форма и украса причисляват селището към местното, вероятно тракийско население.

Заключение

Стратиграфия. Градежи *in situ* има оцелели в малка част на обекта – в сондажи А 20, А 21, А 22, сондаж „Запад“, В 21 и В 22. Регистриран бе един хронологичен период, завършил с пожар, чиито деструкции са останали на място. В стратиграфските разрези на обекта структурите от този период са обозначени с цифрата 2: 2 – градежи, 2a – вкопавания за питоси, 2b – антична дневна повърхност, 2c – опожарени рушевини *in situ* (обр. 12–19). В горните слоеве на преравянията от Късната античност имаше множество по-плитки ями близо до съвременната повърхност, които не бе възможно да бъдат ясно разграничени, защото вкопаванията преливаха едно в друго. Затова материалите, събрани от тях, са обединени в един контекст – преровени рушевини, пласт 3 по профилите на сондажите. Единствено откритите в тях находки носеха известна хронологична принадлежност и можеха да бъдат грубо разделени на антични, османски и съвременни. По време на проучването и в план, и в профилите не личаха преправяния или изграждане на нови подови нива. Изглежда след опожаряването градежите са послужили за кариера на оцелели строителни материали за поправяне на други сгради в близост. Извън проучените помещения всички находки – римски, късноантични и османски са от стратиграфски несигурни контексти.

Датировка. Колективната находка от шест сребърни монети и сребърна лунула е с **t.p.q. 249 г.** Тя е открита встрани от проучваните сгради, но тъй като площта на античното селище не е установена, има вероятност да е укрита в близост до други къщи.

Времето на началното изграждане на селището не може да бъде посочено категорично. Устойчивата селищна система в Тракия не изключва това да се е случило няколко века преди загиването на сградите. Попадащите в рамките на проучваната площ помещения са загинали от общ пожар в средата на IV в., **t.p.q. 347 г.** Липсват преправки или ново подово ниво. Сред находките, открити в пластовете преровени рушевини и по-млади вкопавания бяха открити две монети от V в. и фибула от тип, разпространен в края на V – края на VI в. Най-вероятно пожарът не е засегнал цялото селище, което е успяло да се възстанови и да продължи съществуването си.

Интерпретация и идентификация. Има вероятност разкритите градежи да са част от една сграда с вътрешен коридор между помещенията или да са дял от по-голям комплекс. Само евентуални бъдещи проучвания биха отговорили с точност на въпроса. Въпреки малкото проучено пространство разминаването на посоките на някои от зидовете (зидът с посока северозапад–югоизток в сондаж В 21 спрямо зид със същата посока в сондаж А 21; зидът с посока североизток–югозапад в сондаж А 22 спрямо зид със същата посока в сондаж „запад“) насочва към идеята, че в рамките на сервитута попадат две сгради с малък проход между тях (обр. 21). Допускам, че представените помещения са на две сгради, част от открито неукрепено селище. Сградите са следвали денивелацията на терена и запазените *in situ* основи са оцелели, защото са направени в естествено пропадане на терена, запазило ги при изравняването на околността, унищожила най-вероятно напълно останалите къщи, които е би трябвало да са в рамките на сервитута.

Въпреки ограничената площ на археологическото проучване най-вероятно сградите принадлежат към групата на неукрепените селища с дълготрайно обитаване. Материалите, откриващи се върху съвременната повърхност бяха пръснати в голям ареал. Значителната земеделска обработка на района в близкото минало и изоставянето на овощната градина в наши дни е довело до появата на гъсти храсти и висока трева. Ниската видимост не ни позволи да направим детайлен оглед извън сервитута и определянето на площта на селището бе невъзможна. Опростените планове и малките размери на помещенията, от една страна, както и значителните площи на селата, от друга, предполагат наличието на нормални дворни пространства. Тясната ивица проучена площ не позволява обобщаване дали селището е било компактно, или съставено от отделни махали, какъвто е случаят при с. Мухово, Ихтиманско. Повечето селища, намиращи се в планинските и полупланинските области, са датирани в III–IV в. (Динчев 2006b, 252). Проученото селище край с. Боримечково отговаря на описанието на Д. Цончев (Цончев 1963, 15), че югозападно от селото, до десния бряг на малък поток, има следи от селище.

Строителна техника. Основите на градежите са направени от средноголеми ломени камъни със спойка на кал, като понякога между камъните има и фрагменти от строителна керамика – тухли и керемиди. Тези парчета са слагани спорадично, без да се търси изравняване на каменния градеж – най-вероятно да се попълни пространство, за което е липсвал подходящ камък. В градежа няма цели тухли. Ширината на стените е около 0.60 m, като на места се разширяват до 0,70 m (обр. 18). От зидовете са оцелели най-много 3–4 реда камъни във височина. Единствено в участъците със запазена суперструкция, в сондажи А 20 (обр. 19), А 22 (обр. 20) и В 21 (обр. 21), е различим ясно банкетът и дневната повърхност приляга към стените. В останалите сондажи тя е силно нарушена или напълно липсваща. Разликата в нивата на банкета в различните части на сградата е повече от 60 cm – в запазените участъци в сондаж А 20 е от 540,19 m до 539,95 m, в сондаж В 21 е нивелиран на кота 539,30 m, а в сондаж А 22 е между 539,24 и 539,17 m. Това показва, че строителите са следвали наклона на античния терен, който се е спускал от югозапад на североизток. Нагоре стените са били изградени от кирпич, големи парчета опожарена глина са засвидетелствани в опожарения пласт вътре в помещенията. Покривите са застлани с керемиди, открити са много фрагменти от тегули и имбрици. Подът на помещенията е бил от пръст, без замазка. Няма цели тухли, които да са положени като подова настилка. На няколко места фрагменти от тухли са били използвани за изравняване на пода.

Бит. Начинът на живот на обитателите на сградите е непретенциозен. Находките и керамиката са масова продукция, керамичните съдове са местно производство, но с добро качество. Стъклените съдове са рядкост, едва два фрагмента. Сред находките има и една глинена лампа. Останалите открити предмети – игли, прешлени за вретено, тежести за стан и парче от горна плоча на хромел говорят за обичайни женски занимания в къщите. Две големи парчета шлака от пожара *in situ*, както и други, по-дребни, открити в пласта преровени рушевини и върху съвременната повърхност, насочват към обработване на желязо в непосредствена близост. Един пробой е единственият оцелял инструмент. Три фрагмента от цедки (две дъна и едно устие) говорят за производство на сирене, също неразделна част от селския бит.

Етническа принадлежност на обитателите. До момента масово присъствие на население, различно от тракийското, не е засвидетелствано в Тракия (Динчев 2000, 201; Динчев 2002, 149–153; Динчев 2006a, 108). В полза на това твърдение са и откритите съдове, изработени на ръка, които през римската епоха продължават да развиват елинистическите местни традиции.

Може да се обобщи, че на обект № 2 край с. Боримечково има открити останки – градежи, находки и керамика, най-вероятно от две сгради, съществували по едно и също време. Първата сграда е от най-малко три помещения, а втората е двуделна. Сградите са унищожени от пожар с t.p.q. 347 г. Укриването на колективна находка от шест монети и накит е станало преди това –

t.p.q. 249 г. За съжаление, мястото на укриването на находката е компрометирано от интензивна селскостопанска обработка и не може да бъде свързано с каквито и да било структури. Откритите монети от V в. и желязна фибула с още по-млада датировка, произлизащи от съвременната повърхност и от множеството ями за добиване на строителни материали, дават основание да се смята, че пожарът не е унищожил цялото селище, а е засегнал само отделни сгради, като животът на мястото е продължил след разглежданата от нас ситуация.

* * *

Проучването бе ограничено в пространството и не бе възможно да се разкрие нито една сграда в цялост, което би помогнало да се дадат отговори на основните въпроси: Две къщи ли са, или градежите са част от по-голям комплекс? Кога е основано селището? Цялото ли е опожарено или само част от него? Каква е площта му?

Разбира се, всеки проучвател би желал да успее да отговори уверено. За съжаление, обектът поставя повече питания, отколкото дава отговори. Затова обикновено се изчаква, докато проучването напредне дотолкова, че да може да се решат посочените проблеми. Аз също искам това. Но съм наясно, че разкопките в Боримечково едва ли ще излязат някога извън вече извършеното в сервитута на газопровода. Професионалната отговорност ме задължава да публикувам резултатите и от проучвания с ограничен обхват, като тези при Боримечково. Находките и керамиката, без да блестят с нищо извънредно, добавят така липсващия в момента щрих към опознаването на античните селища, което би помогнало картината да стане малко по-ясна.

Библиография

Аладжов, Д. 1965. Разкопки на трако-римски могилен некропол при Меричлери. *Известия на Археологическия институт* XXVIII, 77–122.

Аладжов, Д., Китанова, М. 1973. Проучвания на ранната желязна епоха в югоизточна България. *Археология* 15.1, 45–56.

Александрова, С. 2013. *Типология и хронология на керамиката, изработена на ръка от римския и ранновизантийския период (I–VI в.) на територията на България* (Дисертации 7). София: НАИМ–БАН.

Атанасова, Й. 2005. Находки от Кастра Мартис. В Атанасова, Й., Кабакчиева, Г., Йоцова, А., Кузманов, Г., Димитров, К. *Кастра Мартис – квадрибургий и кастел* (Разкопки и проучвания XXXIII). София: АГАТО и Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 190–220.

Батаклиев, И. 1969. *Пазарджик и Пазарджишко*. София: Профиздат.

Борисов, Б. 1988. Исследование ранневизантийской керамики из Сливенского округа. *Thracica* 8, 90–118.

Борисов, Б. 2013. Късноантичната грънчарска работилница край с. Караново, Новозагорско, и намерената в нея керамика. *In honorem professoris Георги Кузманов* (*Известия на Националния археологически институт* XLI). София: НАИМ–БАН, 281–336.

Бояджиев, К., Иванова, Н., Божкова, А., Гуадели, А., Митринова, Е., Петров, В. 2019. *Нови данни за археологическата карта на Пазарджишка област. Резултати от теренни издирвания в землищата на селата Калугерово, Памидово, Динката и Щърково*. София: НАИМ–БАН.

Буюклиев, Хр. 1986. *Тракийският могилен некропол при Чаталка, Старозагорски окръг*. (Разкопки и проучвания XVI). София: Издателство на БАН.

Бьотгер, Б. 1978. Домашна керамика от IV–VI в. от Iatrus (Moesia Inferior). *Археология* 20.2, 26–32.

Вагалински, Л. 2002. *Излъскана керамика от I – начало на VII век южно от Долен Дунав (България)*. София: NOUS Publishers Ltd.

Василчин, И. 1990. Могилни гробове при Великово, Добричко. *Известия на Народния музей – Варна* 26 (41), 33–49.

Велков, В., Господинов, Г., Господинов, И. 2014. Разкопки в с. Прохорово, община Нова Загора. – *Археологически открития и разкопки през 2013 г.* София: НАИМ–БАН, 419–420.

Витлянов, Ст. 1998. Колективна находка от оръдия на труда и предмети на бита от с. Марково, Варненско. *Трудове на катедрите по история и богословие*, т. 2. Шумен: Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, 40–46.

Върбанов, В. 2008. Тракийски ямен комплекс при Русе (Проучвания през 2007 г.). *Известия на Регионален исторически музей – Русе* 12, 149–187.

Върбанов, В. 2017. *Варварски нашествия в Долна Мизия и Тракия през I–III в. (по нумизматични и археологически данни).* Автореферат на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Велико Търново.

Генчева, Е. 2004a. *Римските фибули от България от края на I в. пр. н.е. до края на VI в. на н.е.* Велико Търново: Фабер.

Генчева, Е. 2004b. Въоръжението на римската армия през епохата на Принципата. В Иванов, Р. (ред.) *Археология на българските земи*, т. 1. София: Иврай, 133–135.

Генчева, Е. 2013 Метални находки от агората на Никополис ад Иструм. *In honorem professoris Георги Кузманов* (*Известия на Националния археологически институт* XLI). София: НАИМ–БАН, 187–237.

Герасимов, Т. 1950. Колективни находки на монети. *Известия на Археологическия институт* XVII, 316–326.

Герасимова, В., Мартинова, М. 1994. Нови данни за източния некропол на Филипопол. *Известия на музеите от Южна България* XX, 27–41.

Гиздова, Н. 2005. Тракийски могилен некропол и селище в местността Сухия саз при с. Величково, Пазарджишко. В Стоянов, Т., Ангелова, С., Лозанов, И. (ред.) *Stephanos Archaeologicos. In honorem Professoris Ludmili Getov* (Studia Archaeologica universitatis Serdicensis Suppl. IV). София: УИ „Св. Климент Охридски“, 173–192.

Григоров, В. 2022. Археологически разкопки на римско селище до с. Бъта, община Панагюрище. *Годишник на Регионален исторически музей Пазарджик* 12, 41–87.

Гущераклиев, Р. 2014. Колективни находки, намерени в Южна България, съдържащи бронзови монети на градски управи (I–III в.). Ч. 1. *Нумизматика, сфрагистика и епиграфика* X, 57–90.

Димитров, З. 2016. *Татул. Археологически комплекси от Античността: краят на IV – началото на III в. пр. Хр. – краят на IV – началото на V в. сл. Хр.* (Разкопки и проучвания XLI). София: НАИМ–БАН.

Динчев, В. 2000. Селата в днешната българска територия през римската епоха (I – края на III век). *Известия на Националния исторически музей* XI (Сборник в чест на Стефан Дамянов), 185–219.

Динчев, В. 2006a. Аграрните селища от римската епоха в днешна България. В Иванов, Р. (ред.) *Археология на българските земи*, т. 2. София: Иврай, 97–124.

Динчев, В. 2006b. Селата в днешната българска територия през късноримската епоха (края на III – края на IV в.). *Известия на археологическия институт* XXXIX, 243–270.

Дончева-Петкова, Л., Топтанов, Д. 1982. Ранновизантийска керамика от с. Одърци, Толбухински окръг. *Известия на Народния музей – Варна* 18 (33), 103–116.

Дремсизова-Нелчинова, Ц. 1980. Тракийски могилен некропол (II–III в.) край с. Вишеград, Кърджалийски окръг. *Археология* 22.1, 18–27.

Зеест, И. 1960. *Керамическая тара Боспора* (Материалы и исследования по археологии СССР, 83). Москва.

Иванов, М. 2020. *Сердика от Клавдий до Хадриан* (Разкопки и проучвания XLV). София: НАИМ–БАН.

Иванов, С. 2013. Амфори и долиуми. В Христов, Ив., Иванов, С., Мутафчиева, Я., Киров, И., Девлова, П., Нинов, Л., Узунова, С. *Акра. Проучване на ранновизантийска крепост на полуостров свети Никола при град Черноморец*, I. София: Уникарт, 115–135.

Иванова-Камишева, М., Христов, И., Стойнов, П. 2004. *Римски крайпътни станции на пътя Ескус – Филипополис. Ад радицес – Монтемно – Суб радицес.* Велико Търново: Фабер.

Игнатов, В. 1996. Тракийски надгробни могили от римската епоха край с. Пет могили, Новозагорско. *Проучвания на надгробни могили в Новозагорско.* Русе: ГЕО ПРЕС, 71–124.

Библиография

Кабакчиева, Г. 1983. Типология и хронология на червенолаковите паници от Тракия (II–III в. сл. Хр.). *Археология* 25.1, 1–9.

Кабакчиева, Г. 1986. *Керамиката от вилата при Ивайловград, II–IV в.* (Разкопки и проучвания XV), София: АИМ–БАН.

Кабакчиева, Г. 2005. Керамика от Кастра Мартис. В Атанасова, Й., Кабакчиева, Г., Йоцова, А., Кузманов, Г., Димитров, К. *Кастра Мартис – квадрибургий и кастел* (Разкопки и проучвания XXXIII), София: АГАТО и Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 81–189.

Кабакчиева, Г. 2013. Северноафриканска фина керамика в диоцезите Тракия и Дакия (III–VII в.). *In honorem professoris Георги Кузманов* (*Известия на Националния археологически институт* XLI). София: НАИМ–БАН, 389–434.

Калчев, К. 1994. Надгробни могили източно от Стара Загора. *„Марица-изток“. Археологически проучвания*, т. 2.София: Лъч, 171–188.

Калчев, К. 2001. Спасителни археологически разкопки на антично и късноантично селище „Черна гора – 2“ (АМ „Тракия“, пътен възел „Оризово“, км 170+300 - 170+650) през 1999 г. *Археологически открития и разкопки през 1999–2000 г.* София: НАИМ–БАН, 56–62.

Каров, З., Боспачиева, М. 1989. Спасителни археологически разкопки на подлез „Археологически“ в Пловдив (Предварителни резултати). *Известия на музеите от Южна България* XV, 129–180.

Кацарова, В. 2010. Археологически проучвания в землището на с. Скобелево. *Известия на Националния археологически институт* XXXV, 75–90.

Кацарова, В., Чолакова, А. 2007. Останалите находки. В Динчев, В., Божкова, Б., Кацарова, В., Чолакова, А., Христов, М. *Археологическото проучване на Хемските порти (в м. Гелемето при с. Голица, Варненска област) през 2005 г.* (*Разкопки и проучвания* XXXVII). София: НАИМ–БАН, 77–87.

Кисьов, И., Кесякова, А. 2001. Археологически проучвания в с. Ръжено Конаре. *Археологически открития и разкопки през 2000 г.* София: НАИМ–БАН, 49–50.

Кленина, А. 2006. Столовая и кухонная керамика III–VI веков из Нове (Северная Болгария). *Novae. Studies and materials*, II. Poznan & Sevastopol. Instit. Historii Uniw. Im. A. Mickiewicza.

Ковачев, Г. 2001. *Античният Сливен (II–IV в.)*. Велико Търново: Фабер.

Крапивина, В. 1993. *Ольвия. Материальная культура I–IV в. н. э.* Киев: Наукова Думка.

Кузманов, Г. 1973. Типология и хронология на ранновизантийските амфори (IV–VI в.). *Археология* 14.1, 14–21.

Кузманов, Г. 1985. *Ранновизантийска керамика от Тракия и Дакия (IV – началото на VII в.)* (Разкопки и проучвания XIII). София: АИМ–БАН.

Кузманов, Г. 1992. *Късноантични лампи. Колекция на Националния археологически музей*. София: НАИМ–БАН.

Кузманов, Г. 2005. Късноантична керамика. В Атанасова, Й., Кабакчиева, Г., Йоцова, А., Кузманов, Г., Димитров, К. *Кастра Мартис – квадрибургий и кастел* (Разкопки и проучвания XXXIII). София: АГАТО и Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 128–180.

Кузманов, Г. 2009. Ранновизантийска битова керамика от Градището (северозападен сектор). В Динчев, В., Кузманов, Г., Владкова, П., Чолакова, А., Попова, Цв. *Българо-британски разкопки на градището при с. Дичин, Великотърновска област, 1996–2003 (резултати от проучванията на българския екип* (Разкопки и проучвания XXXIX). София: НАИМ–БАН, 153–205.

Кузманов, Г., Грудев, И. 2013. Късноантична керамика от Рациария (Крайбрежна Дакия). *Известия на националния археологически институт* XLI, 337–388.

Кузманов, Г., Салкин, А. 1992. Антични амфори от акваторията на Черноморското крайбрежие на Южна Добруджа. *Известия на Народния музей – Варна* 28 (43), 27–61.

Лазаров, Л. 1992. Гробна находка от околността на с. Аспарухово, Провадийско. *Известия на Народния музей – Варна* 28 (43), 81–86.

Любенова, В. 1981. Селището от римската и ранновизантийската епоха. В: Чангова, Й., Радунчева, А., Любенова, В., Герасимова-Томова, В., Юрукова, Й. (ред.) *Перник*, т. 1. София: БАН, 120–157.

Машов, С. 1975. Тракийски могилен некропол от римската епоха при с. Драшан, Врачански окръг. *Археология* 17.1, 41–49.

Минчев, А. 1982. Вносът на късноантична керамика по западния бряг на Черно море. *Известия на Народния музей – Варна* 18 (33), 17–29.

Найденова, В. 1985. *Римската вила край с. Кралев дол, Пернишки окръг* (Разкопки и проучвания XIV). София: БАН.

Николов, Д., Буюклиев, Хр. 1967 Тракийски могилни гробове от Чаталка, Старозагорско. *Археология* 9.1, 19–31.

Николов, Д. 1984. Селището в местността Чаталка. *Археологически открития и разкопки през 1983 г. Двадесет и девета национална конференция по археология*. Смолян: АИМ–БАН, 52–53.

Петрова, В. 2016. История на вертикалния тъкачен стан с тежести – от неолита до края на Античността (по археологически данни от днешните български земи). *Studia Archaeologica Universitatis Serdicensis* 5, 115–218.

Попов, Х., Георгиев, Г. 2010. Археологически разкопки в с. Скобелево. *Археологически открития и разкопки през 2009 г. Тридесет и шеста национална конференция по археология*. София: НАИМ–БАН, 417–420.

Романчук, А., Сазанов, А., Седикова, Л. 1995. *Амфоры из комплексов Византийского Херсона*. Екатеринбург: Уральский университет.

Соколовска, В. 1986. *Исар – Марвинци и Повардарието во античко време*. Скопје: Македонско археолошко друштво.

Станилов, С., Григоров В. 2009. Едноръчни огнива с “а-образна” форма. В Laurea in honorem Margaritae Vaklinova, книга I. София: НАИМ–БАН, 91–198.

Стоянов, Т., Лещаков, К., Ников, С. 2004. Археологически проучвания в с. Малко Тръново, Чирпанско. *Археологически открития и разкопки през 2003 г.* София: НАИМ–БАН,157–159.

Тодоров, В. 2007. Османски лули в България. *Известия на Регионален исторически музей Русе* XI, 188–219.

Тодоровска, М. 2010. *Доцноантичка грнчарија во Република Македонија (доцен III–VI в.)*. Скопје: Музеј на град *Скопје*.

Тонкова, М., Лозанов, И. 2004. Археологически проучвания в с. Малко Тръново, Чирпанско. *Археологически открития и разкопки през 2003 г.* София: НАИМ–БАН, 97–100.

Тонкова, М., Димитров, Ч. 2005. Археологически разкопки в с. Малко Тръново, Чирпанско. *Археологически открития и разкопки през 2004 г.* София: НАИМ–БАН, 97–100.

Тончева, Г. 1962. Римски некрополи от Толбухинско и Варненско. *Археология* 4.4, 55–60.

Торбатов, С. 1992. Могилен некропол от римската епоха край село Средина, Генералтошевско. *Добруджа* 9, 91–111.

Торбатов, С. 2000. Нови открития в могилните некрополи край село Великово, Добричко. *Добруджа* 17–18, 32–60.

Фидановски, С. 1990. *Римска керамика Улпијане.* Београд: Univerzitet *и Beogradu.*

Филов, Б. 1914. Римското съкровище от Николаево. *Известия на Българското археологическо дружество* 4, 1–47.

Цончев, Д. 1963. *Археологически паметници по южните склонове на Панагюрска Средна гора* (*Материали за археологическа карта на България*, кн. 9). София: БАН.

Чолаков, И. 2010. *Римски и ранновизантийски метални инструменти от територията на България (I – началото на VII в.).* София: НОУС.

Чолаков, И., Александрова, С., Русева, В., Пеева, Н. 2016. *Могилен некропол от римската епоха край град Странджа, Ямболско* (Българско е-Списание за археология, Suppl. 5).

Шейлева Г. 2006. Тракийска колесница от надгробната могила „Рошава Драгана“ край с. Искрица, Гълъбовско. *Епохи* XII.1–2 [2004], 251–279.

Щерева, И., Радева, М. 2001. Колективна находка на ранновизантийски оръдия на труда от Сливен. *Археология* 42.1–2, 79–84.

Якобсон, А. 1972. *Керамика и керамическое производство средновековой Таврики.* Ленинград: Наука.

Alexandrova, S. 2013. Ceramic vessels from the Roman tumulus necropolis near the village of Charda, Yambol Municipality, SE Bulgaria. *Archaeologia Bulgarica* XVII.3, 17–108.

Alexandrova, S. 2015. The Black-Slipped Pottery from Heraclea Sintica (1st–4th c. AD). In *Papers of the American Research Center in Sofia. Heraclea Sintica: from Hellenistic polis to Roman civitas (4th c. BC – 6th c. AD).* Proceedings of a Conference at Petrich, Bulgaria, September 19–21, 2013. Sofia: Janet 45, 144–155.

Alexandrova, S. 2020. Roman temporary military camp from the 2nd century BC near the village of Polenitsa, Sandanski Municipality, SW Bulgaria. *Archaeologia Bulgarica* XXIV.2, 14–77.

Anderson-Stojanović, V. 1992. *Stobi. The Hellenistic and Roman pottery*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Ardeç, A. 2004. The Roman province of Dacia: aspects of commerce in light of amphoras. *Orbis Antiqvvs, Studia in Honorem Ioannis Pisonis.* Clij-Napoca: Nereamina Napocae press, 330–343.

Beltrán Lloris, M. 1970. *Las anforas Romanes en España*. Zaragoza: Excma. Diputación Provincial, Institución “Fernando el Católico”.

Bernardini, F., Vinci, G. 2016. Footwear Hobnails from the Surroundings of Mt Grociana Piccola Roman Fort (Trieste). In: Horvat, J. (ed.) *The Roman Army between the Alps and the Adriatic* (Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 31). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 77–83.

Bezeczky, T. 1987. *Roman Amphorae from the Amber Route in Western Pannonia* (BAR, International Series 386). Oxford: British Archaeological Reports Oxford Ltd.

Bishop, M. C., Coulston, J. C. N. 2006. *Roman military equipment. From the Punic wars to the fall of Rome.* Oxford: Oxbow Books.

Bjelajac, L. 1996. *Amfore Gornjo Mezijskog Podunavlja.* Belgrad: Arheološki Institut.

Borisov, B. 2010. *Dyadovo. The Sanctuary of the Tracian Horseman and the Early Byzantine Fortress.* Vol. 2. Sofia: NAIM–BAS.

Bötger, B. 1982. Die Gefasskeramik aus dem Kastell Iatrus. In: *Iatrus-Krivina. Spätantike Befestigung und frühmittelalterische Siedlung an der unteren Donau II*. Berlin: Akademie-Verlag, 33–148.

Brukner, O. 1981. *Rimska Keramika Jugosloveskom delo provincije Donje Panonoje* (Dissertaciones et Monographiae XXIV). Beograd: Savez arheoloških društava Jugoslavije.

Cholakov, I. 2015. Handcraft production in Heraclea Sintica (on archaeological data). In Vagalinski, L.,

Nankov, E. (eds) *Heraclea Sintica: from Hellenistic polis to Roman civitas (4th c. BC – 6th c. AD). Proceedings of a Conference at Petrich, Bulgaria, September 19–21, 2013*. Sofia: Janet 45, 126–143.

Conrad, S., Bülow, G., Böttger, B., Döhle, B., Gomolka, G., Schönert-Geiss, E., Stančev, D., Wachtel, K. 2008. *Iatrus – Krivina. Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der unteren Donau*. Bd. VI: Ergebnisse der Ausgrabungen, 1992–2000. Mainz: Philipp von Zabern.

Dyczek, P. 2001. *Roman Amphorae of the 1st–3rd centuries AD found on the Lower Danube.* Warszawa: Warsaw University Press.

Droberjar, E. 2002. Römishe und Germanische Keramik. In: *Das Germanische Königsgrab von Mušov in Mähren* (Römish-Germanidches Zentralmuseum, Monographien 55.2). Mainz: Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, 411–420.

Falkner, R. 1999. The Pottery. In Poulter, A. (ed.) *Nicopolis ad istrum: a Roman to early Byzantine City.* London: Leicester University Press, 55–196.

Egloff, M. 1977. *Kellia. La poterie copte*, III. Genčve: Georg.

Gaitzsch, W. 1980. *Eiserne römishe Werkzeuge. Studien zur römischen Werkzeugkunde* (BAR, International Series 78). Oxford: British Archaeological Reports Oxford Ltd.

Gomolka-Fuchs, G. 1991. Die Kleinfunde vom 4. bis 6. Jh. aus Iatrus. In Conrad, S., Bülow, G., Böttger, B., Döhle, B., Gomolka, G., Schönert-Geiss, E., Stančev, D., Wachtel, K. *Iatrus – Krivina. Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der unteren Donau*. Bd. IV: Ergebnisse der Ausgrabungen, 1975–1981. Berlin: De Gruyter, 149–205.

Gose, E. 1950. *Gefässtypen der römischen Keramik im Rheinland.* Bonn: *Bonner* Jahrbücher.

Hayes, J. 1972. *Late Roman pottery.* London: British School at Rome.

Hayes, J. 1985. Sigillate orientali. In *Enciclopedia dell'arte antica clasiica e orientale*. *Atlante delle forme ceramiche.* Roma: Istituto della Enciclopedia Italiana, 1–96.

Hayes, J. 1992. *Excavations at Sarachane in lstanbul.* 1. The Pottery. Princeton: Princeton University Press.

Hayes, J. 1997. *Handbook of Mediterranean pottery.* London: British Museum.

Hussong, L., Güppers, H. 1972. *Die spätrömishen und frühmittelalterliche Keramik.* Mainz am Rhein: Zabern.

Ivanišević, V., Nikolić-Đorđević, S. 1977. Novi tragovi antičkih fortifikacija u Singidunumu – lokalitet Knez Mihailova 30. *Singidunum* 1, 65–150.

Kalionski, A. 2020. *Yürüks in the Ottoman Balkans.* Sofia: The American Research Center in Sofia.

Kalčev, K. 1991. Zur Herstellung der antiken Keramik in Augusta Trajana/Stara Zagora. *Acta Rei Cretariae Romanae Fautorum*, 29–30, 245–273.

Kapitän, G. 1972. Le anfore del relitto romano di Capo Ognina (Siracusa). *Collection de l'Ecole Françase de Rome* 10, 243–252.

Kassab Tezgör, D. 1996. Sinope-Demirci amfora Atolyelerinin 1995 Kazisi. *Kazi Sonulari Toplantisi* 18.II, 353–365.

Kassab Tezgör, D. 2009. *PATABS I. Production and Trade of Amphorae in the Black Sea: Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27–29 avril 2006*. Edited by N. Inaishvili. Paris: De Boccard.

Keay, S. 1984. *Late Roman Amphorae in the Western Mediterranean: A Typology and Economic Study, the Catalan Evidence* (BAR, International Series 196). Oxford: British Archaeological Reports Oxford Ltd.

Kelemen, M. 1990. Roman Amphorae in Pannonia III. *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae* XLII, 147–193.

Klenina, E. 1999. Table and Cooking Pottery of the IV–VI c. AD from the Excavations of the Episcopal Residence in Novae. In von Bülow, G., Milčeva, A. (eds) *Der limes an der unteren Donau von Diokletian bis Heraklios. Vorträge der Internationalen Konferenz Svištov (1.–5. September 1998)*. Sofia: NOUS Publishers Ltd, 87–94.

Kuzmanov, G. 1987. Ceramica del primo period byzantine a Ratiaria. *Ratiariensia* 3–4, 111–118.

Kuzmanov, G. 1992. Die Lokale Gefässkeramik. In Uenze, S. (ed.) *Die spätantiken Befestigungen von Sadovec (Bulgarien). Ergebnisse der Deutsch-Bulgarisch-Österreichischen Ausgrabungen 1934–1937* (Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte 43). München: C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 201–222.

Lockyear, K. 2012. *Dating Coins, Dating with Coins: Discussion of methods and their applications in archaeology*. *Oxford Journal of Archaeology* 31.3, 191–215. https://doi.org/10.1111/j.1468-0092.2012.00391.x

Mackensen, M. 1984. *Resafa. Bd. I. Eine befestigte spätantike Anlage vor den Stadtmauern von Resafa*. Mainz: Philipp von Zabern.

Minčev, A., Georgiev, P. 1991. Marcianopolis – ein neues Zentrum der Keramikproduktion im 2.–6. Jahrhundert. *Acta Rei Cretariae Romanae Fautorum* 29–30, 223–244.

Mócsy, A. 1981. *Die spätrömische Festung und das Gräberfeld von Tokod*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Nikolić-Đorđević, S. 2000. *Antička keramika Singidunoma. Singidunum* 2, 11–244.

Opaiţ, A. 1980. Consideraţii preliminare asupra amforelor romane şi romano-bizantine din Dobrogea. *Peuce* 8, 291–327.

Opaiţ, A. 2003. "Table" amphorae versus "Table" pitcher in the Roman Dobrudja. *Rei Cretariae Romanae Favtorum Acta* 38, 215–218.

Opaiţ, A. 2010. Sinopean, Heraklean and Chersonesan "carrot" amphorae. *Ancient Civilizations from Scythia to Siberia* 16, 371–401.

Paraschiv, D. 2006. *Amfore romane şi romano-bizantine în zona Dunării de Jos (sec. I–VII p. Chr.)*. Iaşi: Editura Fundaţiei AXIS.

Peacock, D., Williams, D. 1986. *Amphorae and the Roman Economy*. London – New York: Longman.

Póczy, K. 1956. Die Töpferwerkstätten von Aquincum. *Acta Archaeologica* 7, 105.

Popilian, G. 1976. *Ceramica Romană din Oltenia*. Craiova: Scrisul Românesc.

Rădulescu, A. 1976. Amfore Romana şi romana-bizantine din Scythia Minor. *Pontica* IX, 99–114.

Robinson, H. 1959. *The Athenian Agora. Pottery of the Roman period. Chronology*, vol. V. Princeton: American School of Classical Studies at Athens.

Ruseva-Slokoska, L. 1991. *Roman jewellery. A Collection of the National Archaeological Museum – Sofia*. Sofia: Bulgarian Academy of Sciences & Cromwell Editions.

Sazanov, A. 1997. Les amphores de l'antiquité tardive et du moyen-âge: continuité ou rupture? Le cas de la Mer Noire. In Démians d'Archimbaud, G. (ed.) *La céramique médiévale en Méditerranée*. Actes du VIe Congrès de l'AIECM2, Aix-en-Provence, 13–18 novembre 1995. Aix-en-Provence: Narration Éd., 87–102.

Scorpan, C. 1975. Ceramica romano-bizantina de la Sucidava. *Pontica* VIII, 263–313.

Scorpan, C. 1976. Origini şi linii evolutive în ceramica romano-bizantină (IV–VII secole) din spaţiul mediteranean şi pontic. *Pontica* IX, 155–185.

Scorpan, C. 1977. Contribution à la connaissance de certains types céramiques Romano-byzantins (IV–VII siècles) dans l'espace Istro-Pontique. *Dacia* XXI, 269–297.

Shkodra, B. 2006. Ceramics from Late Roman Contexts in Durrës. *The Annual of the British School at Athens* 101, 427–457.

Sultov, B. 1985. Ceramic production on the territory of Nicopolis ad Istrum (2nd–4th century). *Terra Antiqua Balcanica I / Annuaire de l'Université de Sofia "Kliment Ohridski" Faculté d'Histoire/ Годишник на Софийския университет „Климент Охридски" – Исторически факултет*. Tome LXXVI.2. Sofia: Centre of Historical Studies.

Topoleanu, F. 2003. Ceramica. In Suceveanu, Al., Zahariade, M., Topoleanu, F., Poenaru-Bordea, G. *Halmyris. Materiale şi cercetări arheologice*. Vol. 1. Cluj-Napoca: Editura Nereamia Napocae, 190–246.

Uenze, S. 1992. *Die Spätantiken Befestigungen von Sadovec (Bulgarien). Ergebnisse der Deutsch-Bulgarisch-Österreichischen Ausgrabungen 1934–1937*. München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.

Varbanov, V. 2012. Barbarian Invasions in the Roman Provinces of Lower Moesia and Thrace in the mid-Third Century and the Coin Hoards from that Period. In Vagalinski, L., Sharankov, N. (eds) *The Lower Danube Roman Limes (1st–6th c. AD)*. Sofia: National Archaeological Institute with Museum, 303–310.

Yangaki, A. 2005. *La céramique des I–VIII siècles après J.-C. d'Eleutherna*. Athens: University of Crete.

Zabehlicky-Scheffenegger, S., Kandler, M. 1979. *Burnum. Bd. I. Erster Bericht über die Kleinfunde der Grabungen 1973 und 1974 auf dem Forum (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Schriften der Balkankommission, Antiquarische Abteilung XIV)*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.

Archaeological excavations of a Late Roman settlement near the village of Borimechkovo, Lesichovo Municipality, Pazardzhik Region

Sirma Alexandrova

(summary)

The subject of this study is the publication of the results of the rescue archaeological excavations of a newly registered late Roman settlement, located near the village of Borimechkovo. Archaeological surveys in the area of the village have not been conducted so far.

The Pazardzhik region covers parts of the Upper Thracian Plain, and the mountains of Sredna Gora, the Rhodopes and a small part of Rila. The village of Borimechkovo is located in its Northwestern part, in the western part of Sredna Gora mountain, at an altitude between 545 and 553 m. The natural resources in the Borimechkovo area, where deposits of copper ore are found, are certainly a determining factor for the habitation of the place in different historical eras. Administratively, the current district of Pazardzhik falls within the territory of the ancient city of Philipopolis.

Site no. 2 near the village of Borimechkovo was discovered within the boundaries of the easement zone, during the construction of the route for the "Transit Gas Pipeline to Panagyurishte and Pirdop". The approximate area of the site within the easement in which archaeological materials are found is 4400 sq m (220 m long by 20 m wide). The site is located to the West of today's Borimechkovo village and to the South of a micro-dam supplying the village with water. The ancient settlement was built to the south, on the first unflooded terrace of a small stream that flows west of the village. The relief of the area where the archaeological site is located underwent several major changes in the 20th c. In the early 1980s, the site was terraced and plowed in order to plant an orchard, which has survived to this day.

The aim of the research is to present the archaeological investigation of the site in its entirety – to establish, as far as possible, the plan, character and dating of the buildings and to examine in detail the findings and the ceramic material. To this end, the following tasks were performed: all stratigraphic cross-sections of the trench profiles, even the ones that seemed insignificant, were photo and graphically documented, in order to prepare a reliable stratigraphy which will allow for a more precise relative chronology. All material lifted/ that was dug out from the site was collected according to the contexts and arranged chronologically.

Almost on the today's surface, in the southern part of the route of the gas pipeline, we came across a group of finds from the ancient period. There is no ancient surface in this area because the terrain has been leveled for the orchard. In an area of 10–15 sq. m, we found a fragment of the upper half of a quern-stone, an iron ring and a decorative hook. In the humus soil, 10 cm below the modern surface, we came across a collective find of 6 silver coins and a silver lunula with t.p.q. of the find 249AD.

In situ archaeological structures were found in the central part of the site, in trenches A 20, A 21,

A 22, trench W (was excavated west of the A-line to reach the western boundary of the easement) and in B 21 and B 22.

The site is single-layered, the vertical layers show a single fire, there is no horizontal stratigraphy. One chronological period, which ended with a fire, the destructions of which remained *in situ*, is archaeologically attested. In the drawings of the stratigraphic cross-sections of the site, the structures from this period are marked with the number 2. For example: 2 – buildings, 2a – pits for *pithoi*, 2b – ancient day surface and 2c – burnt ruins *in situ*.

Despite the small area studied, the divergence of the directions of some of the walls (the wall with a northwest–southeast direction in borehole B 21 compared to a wall with the same direction in trench A 21; the wall with a northeast–southwest direction in trench A 22 versus a wall with the same direction in trench W), lead me to the idea that two buildings with a small passage between them fall within the easement. The foundations of the buildings are made of medium-sized crushed stones with a mud joint and the width of the walls is about 0.60 m. In some places, 3–4 rows of stones in height have survived. Only in the sections with preserved superstructure, in trenches A 20, A 22 and B 21, is the banquette clearly distinguishable and the living surface in some places adjoins the walls. The builders followed the slope of the ancient terrain, which descended from southwest to northeast. Above, the walls were built of mudbricks. No bricks were found during the survey. The roofs were covered with tiles; fragments of *tegulae* and *imbrices* were found. Along the walls of all the premises pits for *pithoi* are found. The buildings were abandoned after a fire, they have not been rebuilt and no new floor levels have been built.

Building I falls in trenches A 20, A 21 and in trench W. It is located to the West of the easement, which makes its full exploration impossible. Building II is located in trenches B 21, B 22 and A 22. It stands 1.50 m west of building I. The distance between the two can be measured in trenches A 21 and A 22. We found seven coins in the burnt layer *in situ*. Two of them, on imp. Constantius II as Augustus (347–355), give t.p.q. for the fire 347. After the burning of the buildings, numerous pits were dug out in search for building material and treasure during late antiquity, the Ottoman period and by treasure hunters' raids that continue today.

The survived finds from Borimechkovo are not many and most of them are fragmented. The metal finds are arrowheads, a silver medallion – lunula, one whole fibula and two fragments of fibulae, appliqués, buckles, sewing needles, knives, a punch, metal fittings, rings and chains, plank clamps and nails. Of the stone-made finds, a fragment of a stone bar and a top plate of a manual stone mill have survived. The ceramic finds are few, from the usual residential repertoire – spindle vertebrae, loom weights and a fragment of a lamp. The set of finds is completed by two fragments of glass vessels.

Among the ceramic fragments found at the site, 140 are diagnostic. The formal-typological method, supported by statistical analysis, was used for the processing of the ceramic complex. A general characterization of the materials, distributed according to the stratigraphy and the location of the fragments, was made. The fragments found in the burnt ruins *in situ* were presented separately. The amphora fragments were divided into five types, the jugs were classified into two groups. All cups have the same shape. The bowls were divided into four types; a tray fragment also originates from the site. Pots are the most common find; they were grouped into seven types. The lids were two types, there are stoppers made from tiles or from vessel walls and three strainers. Storage vessels – large pots or *pithoi* were also found. The characteristic features of the handmade ceramics – their traditional shape and decoration, attribute the inhabitants of the settlement to the Thracian ethnic group.

The coins found at the site were examined to date the structures *in situ* and help with the relative chronology.

In the end, I can summarize that at site no. 2 near the village of Borimechkovo are discovered remains – buildings, finds and ceramics, most likely from two buildings that existed at the same time. The first building has at least three rooms, the second is two-part. They cease to exist after a fire with t.p.q.

347. The concealment of a collective find of six coins and jewelery had occurred before this – t.p.q. 249. Unfortunately, the place of concealment of the find has been compromised by intensive agricultural cultivation and cannot be associated with any structures. The coins from the 5th century and an iron fibula from an even earlier date, as well as the numerous pits for building materials, give me reason to believe that the fire did not destroy the entire village, but affected only individual buildings, and the life of the place existed before and continued after the situation we are reviewing.

Каталог на находките

Находки от метал

I. Стрели (кат. №№ 1–4)

1. Железен връх на четириръба стрела с леко деформиран в края си шип. Квадратно сечение на върха, правоъгълно на шипа. Обща дължина 4 cm. Връх 2 cm, шип 2 cm. ПИН 9.
Местонамиране: сондаж А 21, дълбочина 540,25 m, на 2,40 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,60 m от СИ.
Контекст: Пожар *in situ* в сграда I, помещение 2.

2. Железен връх на стрела с правоъгълно сечение. Шипът е счупен в основата. Обща дължина 2,8 cm, от които върхът е 2,5 m и 0,3 cm запазена част от шипа, ширина 0,3 cm. ПИН 5.
Местонамиране: Сондаж В 23.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

3. Железен плосък връх на стрела с овално сечение. Върхът на шипа за забиване е леко отчупен. Цялата дължина е 9,2 cm, върхът е дълъг 5,2 cm. В най-широката си част стрелата е 0,6 cm. ПИН 11.
Местонамиране: сондаж А 23, дълбочина 539,76 m, на 1,63 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4 m от ЮИ.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

4. Фрагментиран връх на стрела с правоъгълно сечение, върхът и краят на шипа са отчупени. Обща дължина е 2,4 cm, шип 0,9 cm.
Местонамиране: Сондаж В 23, пласт 538,77/ 538,68 m.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

II. Накити (кат. № 5)

5. Сребърен медальон лунула. Хоризонтална втулка, украсена с релефни вертикални ленти, надолу продължава халка с отворен край (двата ѝ края са частично деформирани – изкривени са един към друг „X“-образно). Украсена с усукана лента от вътрешната си страна, както и с малки гранули. Лунулата е открита заедно с колективна монетна находка от 6 сребърни антични монети (монети кат. №№ 1–6), встрани от късноантичното селище. Обща височина 3,2 cm, ширина 2 cm, ширина на втулката 0,6 cm, ширина на халката 1,8 cm. ПИН 33.
Местонамиране: Сондаж В 7, западен профил, дълбочина 544,66 m.
Контекст: почти върху съвременната повърхност. Вероятно е имало яма за укриване на находката, близо до къщи, унищожени от заравняването на терена за направата на овощна градина през 80-те години на XX в.
Датировка: t.p.q. 249 г.

III. Фибули (кат. №№ 6–8)

6. Фрагмент от бронзова фибула, запазен е иглодържателят, завършващ с декоративен орнамент. Размери 2,8 x 2 x 0,4 cm. ПИН 23.
Местонамиране: сондаж В 22, дълбочина 539,25 m, на 4,40 m от СИ ъгъл на сондажа и на 3,20 m от ЮИ.
Контекст: Пожар *in situ* в сграда I, помещение 1.

7. Фрагмент от лък на желязна фибула с плоско сечение. Запазени размери: дължина 3,3 cm, ширина 0,4 cm и дебелина 0,2 cm. ПИН 18.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 538,32 m, на 1,30 m от ЮИ ъгъл на сондажа и на 4,35 m от СИ.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

8. Желязна фибула, изцяло запазена. Дължина 7,9 cm, ширина на лъка 1,4 cm, широчина на плочката 1 cm, дебелина 0,3 cm. ПИН 17.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,43 m, на 2,40 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,34 m от СИ.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

IV. Апликации (кат. №№ 9–11)

9. Бронзова апликация с ромбовидна форма, плоско правоъгълно сечение и вдлъбване в средата. Дължина 1,4 cm, ширина 0,8 cm, дебелина 0,1 cm. ПИН 21.
Местонамиране: Сондаж А 21, дълбочина 539,85 m на 1,30 m от СИ ъгъл на сондажа и на 2,90 m от ЮИ.

Контекст: Пожар *in situ* в сграда I, помещение 2.

10. Фрагмент от сребърна апликация, част от пластина. Единият край е завит надолу, другият не е запазен. Украсена е с малки кръгчета върху лицевата страна на запазения край. Дължина 1,4 cm, ширина 0,7 cm, дебелина 0,2 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,31 m, на 2,43 m от ЮИ ъгъл на сондажа и на 4,43 m от ЮЗ ъгъл.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

11. Бронзова апликация с кръгла форма, от която излизат пет къси лъча. В задната част са оформени две пресичащи се на кръст ленти. Между лицевата и опаката страна се образува кухина за да може лесно да премине ремък или въже. Размери 3,3 x 3,2 cm, дебелина 1,7 cm.
Местонамиране: Сондаж В 23, дълбочина 539,02 m, на 2,87 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,94 m от СИ ъгъл.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

V. Цинтове (кат. №№ 12–13)

12. Железен цинт. Върхът на шипа е отчупен. Дължина 1,6 cm, диаметър на главата 0,9 cm. ПИН 12.
Местонамиране: Сондаж А 21, дълбочина 540,17 m на 2,80 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,60 m от ЮЗ.
Контекст: Контекст: Пожар *in situ* в сграда I, помещение 2.

13. Железен цинт. Долната част на шипа е отчупена. Дължина 1,6 cm, диаметър на главата 1см. ПИН 3.
Местонамиране: Сондаж В 23.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

VI. Игли за шиене (кат. №№ 14–18)

14. Фрагментирана игла за шиене на кожа, с отвор за промушване на нишката в предната част. Върхът и задния край са отчупени. Запазена дължина 3,2 cm, отвор 0,2 cm x 0,4 cm. ПИН 10.
Местонамиране: Сондаж А 22, дълбочина 540,22 m, на 2,65 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,80 m от ЮЗ.
Контекст: Яма за грабеж на строителен материал, унищожила североизточния ъгъл на сграда II.

15. Фрагментирана игла за шиене. Запазена е част от втулката, долната половина при основата, отчупена при тялото, върхът липсва. Дължина на фрагмента 5,1 cm. ПИН 4.
Местонамиране: Сондаж В 19.
Контекст: Преровени рушевини.

16. Фрагментирана игла за шиене. Запазена е задната половина с втулката с отвора. Дължина 4,9 cm, диаметър на отвора 0,2 cm. ПИН 13.
Местонамиране: Сондаж А 21, дълбочина 540,17 m, на 2,80 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,60 m от ЮЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 2 на сграда I.

17. Фрагмент от желязна игла, запазен е върхът. Дължина 2,9 cm; дебелина 0,3 cm. ПИН 7.
Местонамиране: Сондаж А 20, дълбочина 540,63 m, на 2,70 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,20 m от SE.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I.

18. Фрагмент от желязна игла. Запазена е задната половина с втулката с отвора. Дължина 4,6 cm, диаметър на отвора 0,2 cm. ПИН 15.
Местонамиране: Сондаж А 21, дълбочина 539,25 m, на 2,85 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 3,50 m от ЮИ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 2 на сграда I.

VII. Ножове (кат. №№ 19–22)

19. Железен нож, еднолезвиен. Запазени са част от шипа за забиване и основата. Върхът на шипа и острието липсват. Дължина 8,4 cm, ширина 2,5 cm, дебелина 0,5 cm. ПИН 20.
Местонамиране: Сондаж В 22, дълбочина 539,04 m, на 2,30 m от ЮИ ъгъл на сондажа и на 4,70 m от СИ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда II.

20. Железен нож, еднолезвиен. Запазени са част от шипа за забиване и основата. Върхът на шипа и острието липсват. Дължина 5,7 cm, ширина 1,4 cm, дебелина 0,2 cm. ПИН 14.
Местонамиране: Сондаж В 22.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) в помещение 1 на сграда II.

21. Железен нож, еднолезвиен, запазено е острието и част от шипа за забиване (върхът е отчупен). ПИН 31.
Местонамиране: Сондаж С 16, дълбочина 539,98 m, на 1,30 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 4 m от ЮИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта).

22. Железен нож, еднолезвиен, запазена е част от острието без върха. Отчупен е в средата. Дължина 6,6 cm, ширина 1,5 cm, дебелина 0,3 cm.
Местонамиране: Сондаж В 23, пласт 538,77/ 538,68 m.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

VIII. Пробой (кат. № 23)

23. Железен пробой с клиновидна форма. Изцяло запазен. Дължина 14,5 cm, ширина в средата 1 cm, диаметър на главата 1,9 cm.
Местонамиране: Сондаж С 16.

Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта).

IX. Обков (кат. № 24)

24. Железен триъгълен обков с два подвити края и правоъгълно сечение. Размери 4,8 x 1,2 cm x 0,3 cm.
Местонамиране: Сондаж А 22, дълбочина 539,32 m, на 4,90 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 3,40 m от СЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда II.

X. Куки (кат. №№ 25–26)

25. Желязна кука. Дължина 4,5 cm, дебелина от 0,4 cm (при върха) до 1,5 cm.
Местонамиране: Сондаж В 22, дълбочина 539,40 m, на 4,30 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 1,84 m от ЮЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда II.

26. Желязна двустранна кука с противоположно завити краища и плоска, кръгла централна част. Правоъгълно сечение. Дължина 3,5 cm, ширина 0,4 cm, диаметър на централната част 1 cm.
Местонамиране: Сондаж В 5, дълбочина 539,40 m, на 4,30 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 1,84 m от ЮЗ.
Контекст: почти върху съвременната повърхност.

XI. Халки и синджири (кат. №№ 27–33)

27. Кръгла бронзова халка, без отвор, с обло сечение. Вътрешен диаметър 1,2 cm, външен диаметър 1,5 cm, дебелина 0,2 cm. ПИН 28.
Местонамиране: Сондаж С 20, дълбочина 538,79 m, на 0,15 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 4,80 m от ЮИ.
Контекст: Пожар *in situ* югоизточно от помещение 2 на сграда II.

28. Два разнородни сегмента от верига, открити заедно. **28.1.** Желязна халка с кръгла форма и кръгло сечение. Вътрешен диаметър 1,4 cm, външен диаметър 2 cm, дебелина 0,2 cm; **28.2.** Желязна халка с правоъгълна форма, извита навътре в единия край и правоъгълно сечение. Намерена заедно с кат. № 24. Дължина 3,2 cm, ширина 1,5 cm и дебелина 0,3 cm.
Местонамиране: Сондаж А 22, дълбочина 539,40 m, на 4,30 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 1,84 m от ЮЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда II.

29. Три сегмента от верига, открити заедно. **29.1.** Желязна халка от верига с овална форма, в средата си халката е огъната навътре, всяка страна допряна с противоположния си край, образувайки два отвора (подобно на цифра 8). Изцяло запазена. Дължина 5,3 cm, ширина 2,2 cm, дебелина 0,7 cm, ширина на отвора 1,6 cm; **29.2.** Желязна халка от верига с овална форма, в средата си халката е огъната навътре, всяка страна допряна с противоположния си край, образувайки два отвора (подобно на цифра 8). Единият отвор е частично отчупен. Дължина 5 cm, ширина 2 cm, дебелина 0,6 cm, ширина на отвора 1,3 cm; **29.3.** Желязна халка от верига с овална форма, в средата си халката е огъната навътре, всяка страна допряна с противоположния си край, образувайки два отвора (подобно на цифра 8). Отчупена наполовина по дългата си страна. Дължина 5,5 cm, дебелина 0,5 cm.
Местонамиране: Сондаж С 16.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта).

30. Малка желязна халка със сплесната овална форма, разширяваща се в едната половина. Размери 1,4 cm x 1 cm x 0,2 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,39 m, на 4,50 m от СИ ъгъл на сондажа и на 3,60 m от ЮИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

31. Фрагментирана желязна халка с правоъгълно сечение. Запазени размери 4 cm x 3,5 cm x 0,6 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,34 m, на 4,70 m от СИ ъгъл на сондажа и на 2,57 m от СЗ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

32. Желязна халка, с правоъгълно сечение, изцяло запазена. Диаметър 3,5 cm, дебелина 0,8 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,73 m, на 3,14 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,56 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

33. Фрагмент от железен предмет, запазена е задната част за захващане, завършваща с халка за окачване. Запазена дължина 3,1 cm, максимална ширина на халката 1,2 cm. ПИН 2.
Местонамиране: Сондаж В 8.
Контекст: почти върху съвременната повърхност.

XII. Скоби за дъски (кат. №№ 34–37)

34. Скоба, направена от желязна лента, прилягаща плътно към конструктивния елемент и придобила почти квадратна форма. Диаметър 3,4 cm, дебелина 0,6 cm.
Местонамиране: Сондаж А 22, дълбочина 540,11 m, на 2,90 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 2,60 m от СЗ.
Контекст: Преровени рушевини на помещение 1 на сграда II.

35. Правоъгълна скоба, направена от прихлупваща се желязна лента. Размери 2,3 cm x 4,1 cm, дебелина 1 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,86 m, на 4 m от СИ ъгъл на сондажа и на 1 m от СЗ.
Контекст: Преровени рушевини на помещение 1 на сграда II.

36. Фрагментирана правоъгълна скоба, направена от прихлупваща се желязна лента. Размери 1,8 cm x 1,3 cm x 1,1 cm.

Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,75 m, на 3,16 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 2,36 m от ЮИ.
Контекст: Преровени рушевини на помещение 1 на сграда II.

37. Фрагментирана П-образна желязна скоба, с правоъгълно сечение, единият ѝ край е отчупен. Запазена дължина 3,6 cm, дебелина 0,5 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,86 m, на 4 m от СИ ъгъл на сондажа и на 1 m от СЗ.
Контекст: Преровени рушевини на помещение 1 на сграда II.

XIII. Пирони (кат. №№ 38–57)

38. Железен пирон, изцяло запазен, с малка, плоска, кръгла глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 9,4 cm, диаметър на главата 1,7 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 540,02 m, на 1,13 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 3,38 m от ЮИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

39. Железен пирон, изцяло запазен, с малка, плоска, правоъгълна глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 7,2 cm, размери на главата 0,9 x 2 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,72 m, на 2,04 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,06 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

40. Железен пирон, върхът на шипа липсва, с малка, плоска, правоъгълна глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 5,3 cm, размери на главата 1,8 x 1,2 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,84 m, на 2,36 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,45 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

41. Железен пирон, изцяло запазен, с малка, плоска, правоъгълна глава и квадратно сечение на тялото. Височина 4,6 cm, размери на главата 1 x 1,8 cm.
Местонамиране: Сондаж В 23. Пласт 540,12/540,89 m.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

42. Железен пирон, върхът на шипа липсва, с малка, плоска, ромбовидна глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 3,4 cm, размери на главата 1,5 x 1,4 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,74 m, на 3,02 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,51 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

43. Железен пирон, изцяло запазен, с малка, плоска, правоъгълна глава и квадратно сечение на тялото. Височина 2,5 cm, размери на главата 0,5 x 1 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,45 m, на 4,14 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,10 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

44. Железен пирон, върхът на шипа липсва, с овална глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 3 cm, размери на главата 1,1 cm x 1,9 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,82 m, на 0,52 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,35 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

45. Железен пирон, върхът на шипа липсва, с овална глава и квадратно сечение на тялото. Височина 2,8 cm, размери на главата 1,5 cm x 1 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,73 m, на 3,06 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 2,90 m от ЮИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

46. Железен пирон, изцяло запазен, с правоъгълна глава и квадратно сечение на тялото. Височина 3,4 cm, размери на главата 1,5 cm x 0,8 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,87 m, на 1,37 m от ЮЗ ъгъл на сондажа и на 3,79 m от ЮИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

47. Железен пирон, върхът на шипа липсва, с овална глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 3,1 cm, размери на главата 1,9 cm x 0,9 cm.
Местонамиране: Сондаж В 23, пласт 540,10/539,87 m.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

48. Железен пирон, липсва половината шип, с овална глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 2 cm, размери на главата 1,9 cm x 1 cm.
Местонамиране: Сондаж А 20, пласт 540,70/540,40 m.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на сграда I.

49. Железен пирон, изцяло запазен, с правоъгълна глава и квадратно сечение на тялото. Височина 3,3 cm, размери на главата 1,1 cm x 1,9 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,73 m, на 2,42 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,13 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

50. Железен пирон, половината шип липсва, с голяма овална глава и правоъгълно сечение на тялото. Височина 5,1 cm, размери на главата 3,5 cm x 4,6 cm.

Местонамиране: Сондаж В 20, пласт 540,20/540,12 m.
Контекст: Преровени рушевини на сградите.

51. Железен пирон, изцяло запазен, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и правоъгълно сечение на тялото. Обща височина 4,5 cm, размери на главата 1,2 cm (височина) x 1,2 cm x 2,4 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,39 m, на 4,97 m от ЮИ ъгъл на сондажа и на 1,68 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

52. Железен пирон, върхът на шипа липсва, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и квадратно сечение на тялото. Обща височина 3,2 cm, размери на главата 1,1 cm (височина) x 1,5 cm x 2,5 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,84 m, на 2,36 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,45 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

53. Железен пирон, изцяло запазен, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и квадратно сечение на тялото. Обща височина 3,3 cm, размери на главата 0,8 cm (височина) x 1 cm x 2,1 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,17 m, на 1,53 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,72 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

54. Железен пирон, върхът на шипа липсва, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и квадратно сечение на тялото. Обща височина 3,2 cm, размери на главата 1,1 cm (височина) x 1,1 cm x 1,9 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,45 m, на 4,14 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,10 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

55. Железен пирон, изцяло запазен, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и квадратно сечение на тялото. Обща височина 3,8 cm, размери на главата 1 cm (височина) x 1,9 cm x 1,2 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,73 m, на 2,42 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,13 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

56. Железен пирон, върхът на шипа липсва, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и квадратно сечение на тялото. Обща височина 3,1 cm, размери на главата 1,3 cm (височина) x 2,2 cm x 1,3 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 538,33 m, на 4,68 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,56 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

57. Железен пирон, върхът на шипа липсва, със заострена, висока, триъгълно оформена глава и квадратно сечение на тялото. Обща височина 2,7 cm, размери на главата 0,8 cm (височина) x 2 cm x 1,1 cm.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,38 m, на 2,22 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,88 m от СИ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

XIV. Находки от камък (кат. №№ 58–59)

58. Горна плоча на хромел, фрагментирана, запазена е по-малката половина. Запазени размери 34 cm x 16 cm x 5 cm. ПИН 29.
Местонамиране: Сондаж В 5, дълбочина 539,47 m.
Контекст: почти върху съвременната повърхност. В непосредствена близост до колективната сребърна находка от 6 монети и лунула.

59. Фрагментиран каменен брус. Запазени размери: дължина 9,1 cm, ширина 7 cm, дебелина 3,3 cm. ПИН 24.
Местонамиране: Сондаж А 21, дълбочина 539,71 m, на 1,80 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 4,10 m от ЮЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 2 на сграда I.

Находки от керамика

XV. Прешлени за вретено (кат. №№ 60–62)

60. Керамичен прешлен за вретено със сфероидна форма и кръгъл, леко изместен от центъра, отвор. Диаметър 3,2 cm, височина 2,5 cm, диаметър на отвора 0,7 cm. ПИН 27.
Местонамиране: Сондаж А 20, дълбочина 539,94 m, на 3,20 m от СИ ъгъл на сондажа и на 4,70 m от СЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда I.

61. Керамичен прешлен за вретено с леко приплесната сфероидна форма и с кръгъл отвор в центъра. В глиненото тесто има доста примеси от слюда и дребни камъчета. Височина 2,6 cm, диаметър 3,7 cm, диаметър на отвора 0,7 cm. ПИН 35.
Местонамиране: Сондаж В 22, дълбочина 538,80 m, на 3,60 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 5,70 m от ЮЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда II.

62. Фрагмент от керамичен прешлен за вретено. Сферична форма, плосък в долната си част. В глиненото тесто има примеси от слюда. Дължина 3,3 cm, дебелина 1,5 cm. ПИН 6.
Местонамиране: Сондаж В 24.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

XVI. Тежести за стан (кат. №№ 63–64)

63. Две пирамидални тежести за вертикален стан, открити заедно с ПИН 36. **63.1.** Изцяло запазена керамична пирамидална тежест за стан, в горния си край е леко заоблена. Равна основа и кръгъл отвор. Височина 10,5 cm, максимална

ширина 5,2 cm, диаметър на отвора 0,9 cm. **63.2.** Керамична тежест за стан с пирамидална форма, леко стеснена в долния и горния край, получавайки капковидна форма. Равна основа, горният край е напречно отчупен, хоризонтално през средата на кръглия отвор. Височина 10,3 cm, максимална ширина 6 cm, диаметър на отвора 0,9 cm.
Местонамиране: Сондаж В 22, дълбочина 538,89 m. В СИ ъгъл на помещение 1 на сграда II.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда II.

64. Фрагментирана керамична тежест за стан с пирамидална форма и кръгъл отвор. Височина 7,6 cm; ширина горе 4,6 cm, долу 7,4 cm, диаметър на отвора 0,8 cm. ПИН 30.
Местонамиране: Сондаж А 20, дълбочина 539,87 m, на 3,05 m от СИ ъгъл на сондажа и на 4,50 m от СЗ.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 1 на сграда I.

XVII. Лампа (кат. № 65)

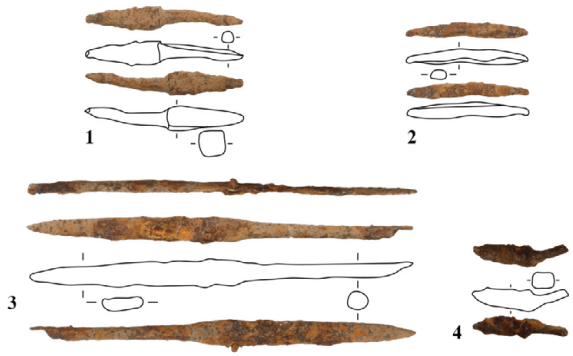
65. Фрагмент от глинена лампа. Дължина 6,1 cm; височина 2,6 cm. ПИН 8. Крушовиден тип лампи, с малък кръгъл диск. Има канал върху фитилника и широки, орнаментирани плещи. С широк, центриран отвор за масло. Дискът е ограден с релефен пръстен. Има широки, конкавни, наклонени навън плещи. Орнаментирана е с пояс от радиални лъчи в полукръг.
Местонамиране: Сондаж А 23, пласт 540,11/538,98 m.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

XVIII Находки от стъкло (кат. №№ 66–67)

66. Фрагмент от устие на стъклен съд, неопределима форма с размери 1,3 cm x 0,7 cm x 0,3 cm. Бяло стъкло, без иридация. ПИН 34.
Местонамиране: Сондаж А 21, разширение Запад, дълбочина 540,14 m.
Контекст: Пожар *in situ* в помещение 2 на сграда I.

67. Фрагмент от устие на стъклен съд, неопределима форма с размери 1,7 cm x 1,1 cm x 0,3 cm. Синьо-бяло стъкло, с иридация.
Местонамиране: Сондаж А 23, пласт 540,11/538,98 m.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта) на СИ ъгъл на сграда II.

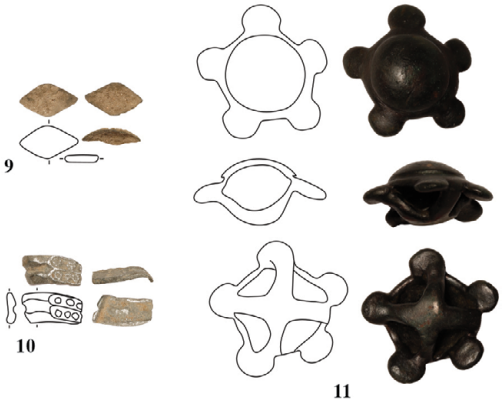
Тук следват таблата с находките, общо 4 бр.

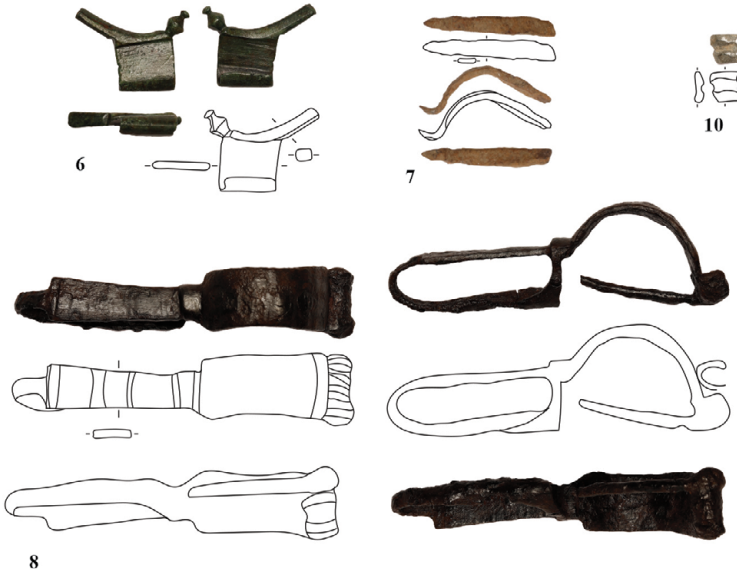
I. СТРЕЛИ

II. НАКИТИ

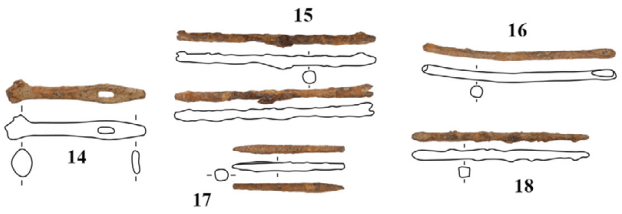
IV. АПЛИКАЦИИ

III. ФИБУЛИ

V. ЦИНТОВЕ

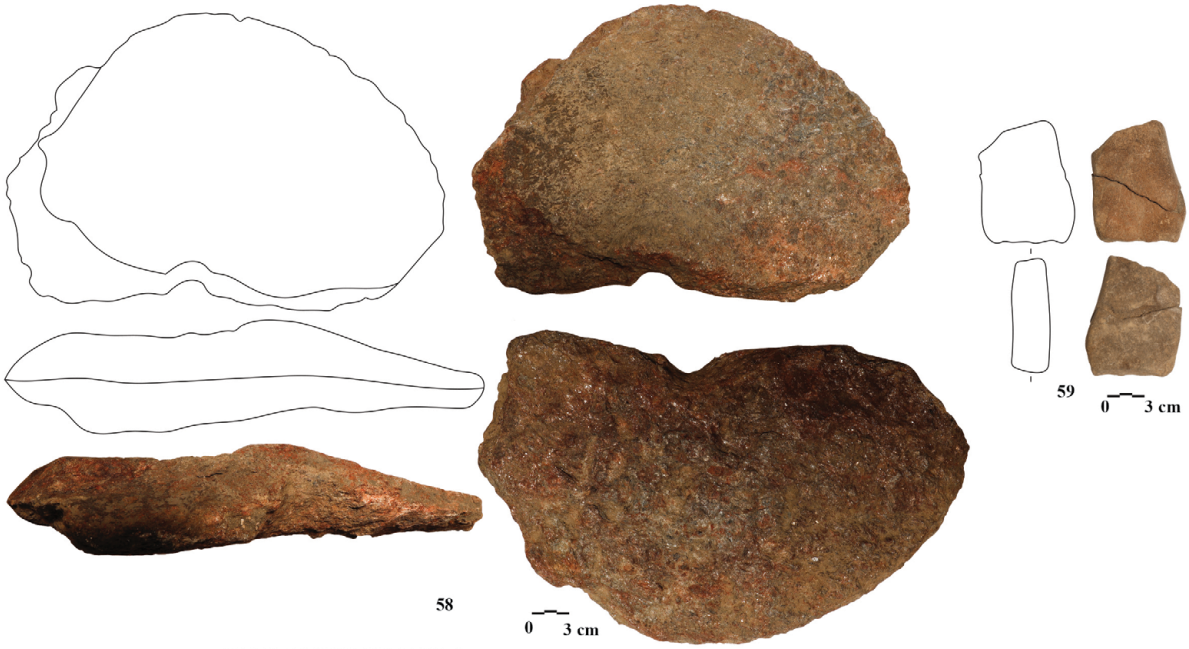
VI. ИГЛИ ЗА ШИЕНЕ

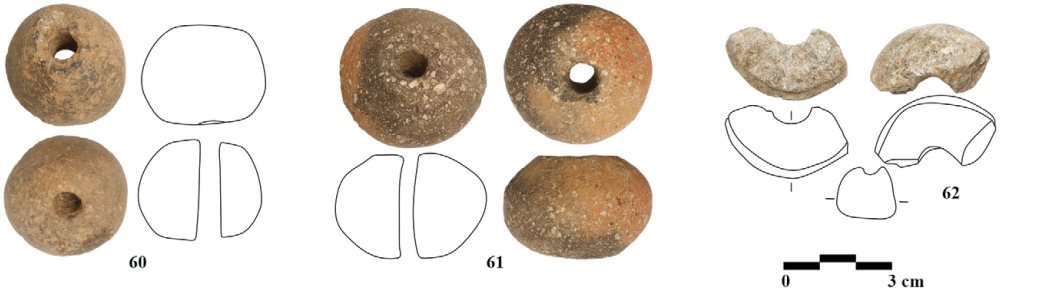

19
20
21
22
23
VII. НОЖОВЕ
VIII. ПРОБОЙ
24
25
26
IX. ОБКОВ
X. КУКИ
27
28.1
28.2
29
30
31
32
33
34
35
36
37
XI. ХАЛКИ И СИНДЖИРИ
XII. СКОБИ
0
3 cm

XIII. ШИРОНИ

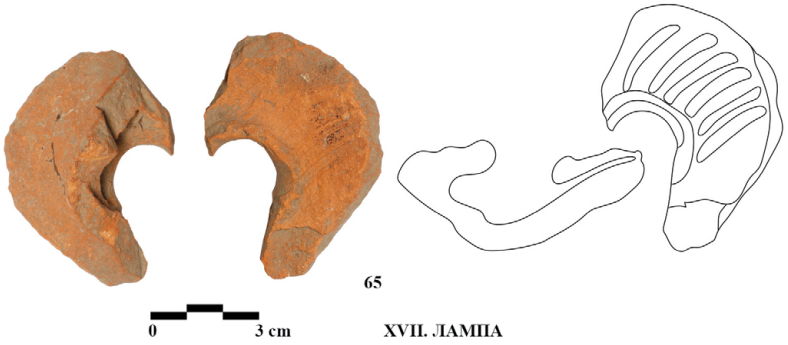
XIV. НАХОДКИ ОТ КАМЪК

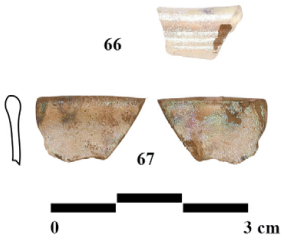
XV. ПРЕШЛЕНИ ЗА ВРЕТЕНО

XVI. ТЕЖЕСТИ ЗА ТЪКАЧЕН СТАН

XVII. ЛАМПА

XVIII. ФРАГМЕНТИ ОТ СТЪКЛЕНИ СЪДОВЕ

Каталог на керамиката

Амфори (кат. №№ 1–14)

Амфори тип I (кат. №№ 1–5)

Лентовидно, леко удебелено устие, долният външен край е завит навътре, образувайки релефна линия. Тялото и дръжките не са запазени, но типът се характеризира с яйцевидно или леко цилиндрично тяло.

Датировка на типа: IV–VII в.

Паралели: Кузманов 1973, тип XIII; 1985, тип XIV; Radulescu 1976, type 10; Scorpan 1976, type VIII B; Egloff 1977, no. 164, 166, 169; Bötger 1982, type I, variant 1; Keay 1984, type LIII; Peacock, Williams 1986, Class 44; Кузманов, Салкин 1992, тип 26; Hayes 1992, type 5; Bjelajac 1996, type XXI; Paraschiv 2006, type 42; Sazanov 1997, type 1; Иванов 2013, тип I.

I/1. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Червена ангоба по двете повърхности. Ду 15 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* в сграда I, помещение № 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/2. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I, помещение № 1 – централно. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/3. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж В 22/ С 22, 10.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/4. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 15 cm.

Боримечково, сондаж В 22/ С 22, 10.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/5. Амфора, на колело, неравномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, много твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 16 cm.

Боримечково, сондаж В 22/ С 22, 10.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Амфори тип II (кат. №№ 6–11)

Заоблено, изнесено навън фуниевидно устие, оформено в горния си край като широка лента. Тялото е със сфероидна форма.

Датировка на типа II–VII в.

Паралели: Scorpan 1977, type XIII – G; Кузманов 1985, тип XIX; 2005, типове V–VII; Кузманов, Грудев 2013, тип IX; Кабакчиева 1986, тип IV; Opaiţ 2003, type 6; Кленина 2006, тип 21.

II/6. Амфора, на колело, неравномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 11 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/7. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 15 cm.

Боримечково, сондаж С 20. Пласт N 539,55/539,22 m; S 539,64/539,33 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/8. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 14 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/9. Амфора, на колело, неравномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 17 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/10. Амфора, на колело, неравномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/11. Фрагмент от стена на амфора, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Червена ангоба по външната повърхност. Диаметър на горната част 11 cm.

Боримечково, сондаж В 20. Пласт 539,95/539,80 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Амфори тип III (кат. № 12)

Фуниевидно устие, стеснено с релефен пръстен. Тясна и набраздена шия. Тялото и дръжките не са запазени, но паралелите показват крушовидно, издуто в центъра тяло. Дъното е стъпило върху кухо столче с масивно умбо в центъра.

Датировка на типа: II–V в.

Паралели: Зеест 1960, тип 79; Kapitän 1972, type II; Кузманов 1973, тип VII; 1985, тип XII; Scorpan 1975, type I–E; Popilian 1976, type IV–V; Radulescu 1976, type 6; Egloff 1977, 168; Opait 1980, type IV; Brukner 1981, tip 15; Keay 1984, type XII; Peacock, Williams 1986, Class 47; Bezeczky 1987, tip 13; Kelemen 1990, type 21; Кузманов, Салкин 1992, тип 20; Крапивина 1993, tip 9; Bjelajac 1996, tip XII; Dyczek 2001, type 18; Paraschiv 2006, type 41.

III/12. Амфора, на колело, неравномерно изпечена. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 12 cm.

Боримечково, сондаж В 20. Пласт 540,20/540,12 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Амфори тип IV (кат. № 13)

Почти право, съвсем леко изнесено навън, устие, с лека чупка от вътрешната страна. Морковен тип амфора. Тялото не е запазено, но типът се характеризира с издължено, масивно конично тяло. Шията е цилиндрична, разширяваща се към тялото. Дъното е заоблено, с конична или кръгла форма.

Датировка на типа IV – начало на VII в.

Паралели: Зеест 1960, тип 100; Beltrán Lloris 1970, forma 78; Кузманов 1973, типове IX–XI; 1985, типове X–XI; Radulescu 1976, type 9; Scorpan 1977, type XVII-R; Opaiţ 1980 A, type IX; Böttger 1982, type 1, forma 6, type 3, forma 2; Кузманов, Салкин 1992, тип 21; Крапивина 1993, type 29; Bjelajac 1996, type XIII; Kassab-Tezgör 1996, type b-d; Sazanov 1997, type 12, 14; Paraschiv 2006, type 8.

IV/13. Амфора, на колело, неравномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 17 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа

Амфори тип V (кат. № 14)

Масивно, удебелено навън фуниевидно оформено устие. Дръжките на типа са дъговидни, масивни и канелирани. Тялото е цилиндрично, по-рядко конично, дебелостенно, покрито с широки, плитки бразди. Дъното е конично или заоблено, имащо масивно централно умбо.

Датировка на типа: втора четвърт на IV – начало на VII в.

Паралели: Beltrán Lloris 1970, forma 80–81; Radulescu 1976, type 11; Scorpan 1977, type IX – C, XII; Böttger 1982, type III, forma 1; Кузманов 1973, типове XVI–XVII; 1985, тип XV; Кузманов, Салкин 1992, тип 27; Sazanov 1997, type 8; Paraschiv 2006, type 11; Иванов 2013, тип III.

V/14. Амфора, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 28 cm.

Боримечково, сондаж В 22. Пласт 539,13/539,04 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II, помещение 2. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Кани (кат. №№ 15–17)

Кани тип I (кат. № 15)

Вертикално устие, хоризонтално срязан, заоблен леко навън устиен ръб със или без релефен пръстен под него.

Яйцевидно тяло.

Датировка на типа: II–VI в.

Паралели: Póczy 105, fig. 8-8; Кузманов 1985 табл. XXV, 10; Кабакчиева 2005, 175, табл. XXII, 155.

I/15. Кана, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 11 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,89/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

Кани тип II (кат. №№ 16–17)

Ръбът на устието е заоблен, слабо завит навън. Шийката е слабо изразена, конусовидна, почти цилиндрична, често покрита с хоризонтални канелюри.

Датировка на типа: II–VI в.

Паралели: Robinson 1959, 83, pl. 25/ M173; Дончева-Петкова, Топтанов 1982, 106, табл. 22 78–79; Кабакчиева 1986, 75, табл. 19/ 261–263; 2005, 125, табл. XV, 68; Kuzmanov 1992, 221, taf. 69/ 5–6; Кузманов 2009, 187, табл. IX, 38-40; Борисов 2013, 303.

II/16. Кана, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 9 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/17. Кана, на колело, неравномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черна ивица в лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 12 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Чаши (кат. №№ 18–19)

Полусферично тяло, с ниски, слабо изпъкнали рамене. Устийният ръб е заоблен отвън, леко скосен навътре. Дъната са стъпили върху пръстеновидно столче.

Датировка на типа: II–VI в.

Паралели: Robinson 1959, 46, pl. 68/ H 10; Аладжов 1965, 117; Машов 1975, 45; Дремсизова-Нелчинова 1980, 20; Sultov 1985, tabl. XXXV; Найденова 1985, 63, табл. 7/ 28, 8/ 28; Hayes 1997, 69; Игнатов 1996, 113, 117; Ковачев 2001, 72; Гиздова 2005, 185, 188; Alexandrova 2013, 87, 132; Борисов 2013, 330, табл. V 7–9.

18. Чаша, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

19. Чаша, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Следи от горене по външната повърхност. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ*, сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

Купи (кат. №№ 20–51)

Купи тип I (кат. №№ 20–22)

Плитки или среднодълбоки купи с удебелен ръб на устието и леко изнесени навън стени. Дъното е качено върху ниско столче.

Датировка на типа: III – първа половина на VII в.

Паралели: Hayes 1972, 153–155, fig. 28/ 7; 1985, 193, fig. 62/9; 1992, 97, fig. 35/ 2 (deposit 21); Mackensen 1984, 79, FP 128/ 29, Taf. 21, 22; Topoleanu 2003, 208–209, pl. XLVIII/ 6, 7; Yangaki 2005, 111–112, fig. 8a, 8b; Кабакчиева 2013, 432, табл. VIII, 41–43.

I/20. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 16 cm.

Боримечково, сондаж В 21. Пласт 539,57/539,34 m.

Контекст: пожар *in situ*, сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/21. Купа, на колело, равномерно изпечена. Светлокафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 28 cm.

Боримечково, сондаж А 21, пласт 540,26/540,03 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/22. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Черна ангоба по външната повърхност.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Купи тип II (кат. №№ 23–42)

Полусферична формата на тялото, с обърнат леко навътре устиен ръб. Отвън устието често е врязан тесен, дълбок канелюр. Украсата обикновено се състои от врязани линиии. Дъната на съдовете са добре профилирани, понякога стъпили върху столче.

Датировка на типа: I–IV в.

Паралели: Аладжов 1965, 118; Brukner 1981, 39–40, tabl. 11, 76–89; Кабакчиева 1986, 9, табл. 1/ 8; Каров, Боспачиева 1989, 151–152, обр. 21/ 10; Фидановски 1990, 41, табл. 14/ 30, 31; Kalčev 1991, 246-247, Abb. 8/ 1; Hayes 1992, 32, form 9; Игнатов 1996, 91, табл. XIV/ 1; Nikolić-Đorđević 2000, 22; Ковачев 2001, 66, 69; Droberjar 2002, 568, Taf. 84/ E 11; Шейлева 2006, 267, обр. 11/ 9; Borisov 2010, 31, fig. 21/ 3, 4; Борисов 2013, 332, табл. VII, 4; Alexandrova 2013, 81-82/ 77-91.

II/23. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 12 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,89/539,62 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/24. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 17 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 540,03/539,89 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/25. Купа, на колело, равномерно изпечена. Светлокафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,13/539,85 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/26. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/27. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 16 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,89/539,62 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/28. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 18 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,13/539,85 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/29. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/30. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 23 cm.
Боримечково, сондаж В 21.
Контекст: пожар *in situ* в сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/31. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 24 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,13/539,85 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/32. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 35 cm.
Боримечково, сондаж В 22, пласт 539,23/539,03 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/33. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 9 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/34. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 11 cm.
Боримечково, сондаж В 20. Пласт 540,20/540,12 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/35. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж А 23. Пласт 536,99/536,71 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/36. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 17 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/37. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду18 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/38. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 20 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/39. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/40. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 23 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/41. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 23 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/42. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 38 cm.

Боримечково, сондаж С 21. Пласт 539,62/539,25 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Купи тип III (кат. №№ 43–50)

Големи, биконични съдове, с масивен, силно издаден навън и съвсем слабо към вътрешната повърхност на съда устиен ръб. Горната повърхност е оформена с широка хоризонтална периферия.

Датировка на типа: III – начало на VII в.

Паралели: Böttger 1982, typ IV; Кузманов 1985, тип I; Kuzmanov 1992, type 2, Кузманов 2005, тип I, вариант 3, 2013, тип II; Kalčev 1991, 246–248; Калчев 1994, 171, обр. 1–2/ 6; Кабакчиева 2005, тип II; Борисов 2013, тип V.

III/43. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. ПИН 26.

Боримечково, сондаж А 20, дълбочина 539,96 m.

Контекст: пожар *in situ* сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/44. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 22 cm.

Боримечково, сондаж В 22, пласт 539,23/539,03 m.

Контекст: пожар *in situ* сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/45. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Черен лак по вътрешната повърхност. Ду 24 cm.

Боримечково, сондаж А 22. Пласт 539,41/539,25 m.

Контекст: пожар *in situ* сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/46. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 30 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/47. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 26 cm.

Боримечково, сондаж В 22/ С 22, 10.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/48. Купа, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Кафяв лак по двете повърхности. Врязана украса по външната повърхност. Ду 25 cm.

Боримечково, сондаж С 21. Пласт 539,62/539,25 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/49. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 28 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/50. Купа, на колело, неравномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 34 cm.

Боримечково, сондаж В 21. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Купи тип IV (кат. № 51)

Дълбоки съдове, с форма на обърнат конус. Устийният ръб е изнесен навън. Украсата на типа е бедна, състои се от врязани отвън или отвътре хоризонтални линии. Понякога са покрити с лак.

Датировка на типа: I–V в.

Паралели: Gose 1950, 13, Taf. 8/ 128–131; Hayes 1972, 319, pl. 64; Kalčev 1991, 248, Abb. 24/ 15–17; Nikolić-Đorđević 2000, 61, type I/ 119; Борисов 2013, 332, табл.VII, 9.

IV/51. Купа, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 36 cm.

Боримечково, сондаж С 18. 03.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Поднос (кат. № 52)

Съдът е широк, плитък, с изнесено навън устие. Бордюрът е хоризонтален, със заоблен околовръстен ръб.

Датировка на типа: среда на IV – среда на V в.

Паралели: Машов 1975, 45, обр. 4 в; Найденова 1985, табл. 19, 157; Кабакчиева 2005, 154, табл. I, 7.

52. Поднос, на колело, неравномерно изпечен. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Украса от врязана вълнообразна линия в основата на дръжката. Ду 25 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,89/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

Гърнета (кат. №№ 53–107)

Гърнета тип I (кат. №№ 53–57)

Сфероидни или биконични съдове с фуниевидно, заоблено, леко обърнато навън устие. Преходът от гърлото към раменете е плавен и заоблен. Върху повърхностите на запазените фрагменти не личи да са имали дръжки. Липсва жлеб за капак от вътрешната страна.

Датировка на типа: II–VI в.

Паралели: Zabehlicky-Scheffenegger, Kandler 1979, 33, Taf. 14/ 18; Найденова 1985, 38, табл. 37. 41/ 148; Kalčev 1991, 246, Abb. 11/8; Nikolić-Đorđević 2000, 81; Кузманов 2005, 138, табл. XVII/ 118; Shkodra 2006, 448, fig. 11/ 65; Тодоровска 2010, 173, табл. 54/ 21–27.

I/53. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 21 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1– централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/54. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 20 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1– централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/55. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 21 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Дълбочина 540,34 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1– централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/56. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по устието. Ду 24 cm.

Боримечково, сондаж В 22, пласт 539,23/539,03 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1– централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/57. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 25 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/58. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/59. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по устието. Ду 14 cm.

Боримечково, сондаж В 20. Пласт 540,20/540,12 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/60. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 14 cm.

Боримечково, сондаж В 20. Пласт 540,20/540,12 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/61. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 18 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/62. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/63. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж В 23, пласт 539,32/538,01 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/64. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 22 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета тип II (кат. №№ 65–81)

Сферична форма на тялото. Гърлата са ниски и конусовидни, с S-овиден профил. Дъната са плоски. От вътрешната страна на устието има оформен по-плитък или по-дълбок жлеб за капак.

Датировка на типа: II–VI в.

Паралели: Дремсизова-Нелчинова 1971, 25, обр. 3/ 12; Ivanišević, Nikolić-Đorđević 1977, 116–118, 45/ 7; Böttger 1982, 66, Taf. 45/ 84–85; Найденова 1985, 26, табл. 39/ 443–448, 40/ 451; Соколовска 1986, 123, 855; Борисов 1988, 92, рис. 1/ а–г; Борисов 2013, 326, табл. I; Kalčev 1991, 247, Abb. 13/6; Nikolić-Đorđević 2000, 85; Кузманов 2005, 137, табл. XV/ 101–105; 2009, 162, табл. I; Shkodra 2006, 448, fig.11/ 61–64.

II/65. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/66. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сив цвят на повърхностите, тъмносив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 13 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,48/540,13 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/67. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по външната повърхност. Ду 14 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 540,00/539,72 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/68. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите, черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 14 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/69. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 17 cm.
Боримечково, сондаж А 22. Пласт 539,41/539,25 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/70. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сив цвят на повърхностите, светлосив лом. Тестото е с примес от пясък, много твърдо изпечено. Следи от горене по устието. Ду 19 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/71. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 540,03/539,89 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/72. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене.
Боримечково, сондаж А 22. 02.09.2021 г.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

II/73. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 14 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа

II/74. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 16 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 539,21/539,09 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа

II/75. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Врязана украса по устието. Ду 17 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/540,40 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа

II/76. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 18 cm.
Боримечково, сондаж В 23, пласт 539,32/538,01 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа

II/ 77. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 20 cm.
Боримечково, сондаж С 20. Пласт N 539,22/539,14 m; S 539,33/539,18 m.
Контекст: Преровени рушевини, пласт 3 по профилите на сондажа.

II/78. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 24 cm.
Боримечково, сондаж В 10.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/79. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 25 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 536,99/536,71 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/80. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес на шамот, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 26 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 536,99/536,71 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа

II/81. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 30 cm.
Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа

Гърнета тип III (кат. №№ 82–96)

Сфероидни или биконични гърнета, с извит навън устиен ръб и конкавна горна повърхност. От вътрешната страна на устието често са оформени жлебове за капаци.
Датировка: втора половина на II–VI в.
Паралели: Ivanniševi ć, Nikolić-Đorđević 1977, 102, 35/ 11; Бьотгер 1978, група V; Böttger 1982, typ V; Кузманов 1985,

тип V; 2009, 166, тип III; Борисов 1988, тип V; 2013, 329, тип III; Kuzmanov 1992, typ IV; Klenina 1999, II, 1.

III/82. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 16 cm.
Боримечково, сондаж В 21.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/83. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,89/539,62 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/84. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черни повърхности, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 19 cm.
Боримечково, сондаж В 23. Пласт 538,86/538,77 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/85. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж А 22, пласт 539,73/539,63 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/86. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 22 cm.
Боримечково, сондаж В 21. Пласт 539,77/539,57 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/87. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Тъмнокафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 23 cm.
Боримечково, сондаж В 23. Пласт 538,86/538,77 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/88. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по външната повърхност. Ду 11 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/540,40 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/89. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 12 cm.
Боримечково, сондаж С 16, пласт N 547,97/547,25 m, S 548,27/ 547,50 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/90. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 17 cm.
Боримечково, сондаж В 23, пласт 538,77/538,68 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/91. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черна ивица в лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 17 cm.
Боримечково, сондаж В 17. Пласт N 540,79/539,33 m; S 540,77/539,39 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/92. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 17 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/93. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 21 cm.
Боримечково, сондаж В 10.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/94. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 22 cm.
Боримечково, сондаж В 10.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/95. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по вътрешната повърхност. Ду 22 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 539,09/538,99 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

III/96. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по вътрешната повърхност. Ду 34 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета тип IV (кат. № 97)

Сфероидно гърне, без шия, с хоризонтално отрязан, непрофилиран устиен ръб. Формата е римска, слабо разпространена през късната античност.
Датировка: II–V в.
Паралели: Anderson-Stojanović 1992, pl. 117, 995; Falkner 1999, 98, 878.

IV/97. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Врязана украса по външната повърхност. Ду 31 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета тип V (кат. № 98–101)

Сфероидни или биконични съдове с S-овиден профил и широк, извит под ъгъл навън устиен ръб. Формата е римска, широко разпространена в периода II–IV в.
Датировка на типа: II–V в.
Паралели: Бьотгер 1978, група I; Böttger 1982, type I; Кузманов 1985, тип I, вариант 2; Кабакчиева 1986, тип III; Борисов 1988, тип I; Kuzmanov 1992, type 2; Klenina 1999, type 3.

V/98. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по външната повърхност. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 18 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,48/540,13 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

V/99. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 20 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

V/100. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 23 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 539,09/538,99 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

V/101. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червен лак по двете повърхности. Ду 26 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 540,11/538,59 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета тип VI (кат. №№ 102–103)

Сфероидна или биконична форма на тялото. Устийният ръб е извит навън под ъгъл, скосен или хоризонтално срязан. Типът се характеризира със силни отклонения по отношение на размерите на съдовете, но с устойчивост на пропорциите.
Датировка на типа: II–VI в.
Паралели: Böttger 1982, tabl. 48, 597, 598; Kuzmanov 1987, 114, tabl. XXVII/ 27; 1992, 213; Борисов 1988, 98, обр. 5 в, г; Кузманов 1985, табл. 28, 18, 19; 2009, 169, тип V.

VI/102. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 15 cm.
Боримечково, сондаж В 21. Пласт 539,57/539,34 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

VI/103. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Червена ангоба по двете повърхности. Ду 14 cm.
Боримечково, сондаж А 22, пласт 540,11/540,00 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа

Гърнета тип VII (кат. №№ 104–106)

Средноголеми, със сферично или биконично тяло. Устийният ръб е изтънен отгоре и хоризонтално отрязан. Дъната са плоски.
Датировка на типа: III – края на VI/ начало на VII в.
Паралели: Дремсизова-Нелчинова 1971, 25, обр. 3/ 3; Scorpan 1977, 289, fig. 33/ 3; Найденова 1985, 38, №№ 141–149; Борисов 1988, 95–97, рис. 4 а; 2013, 228, тип V В; Minčev, Georgiev 1991, 224–225, Abb. 8, 11; Nikolić-Đorđević 2000, 87; Тодоровска 2010, 179, сл. 76.

VII/104. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по вътрешната повърхност. Червен лак по двете повърхности. Ду 11 cm.
Боримечково, сондаж С 20. Пласт N 539,55/539,22 m; S 539,64/539,33 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

VII/105. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 13 cm.
Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

VII/106. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 14 cm.
Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Капаци и запушалки (кат. №№ 107–118)

Капаци тип I (кат. №№ 107–115)

Със слабо профилирани устия.
Датировка на тип I: II–VI в.
Паралели: Дремсизова-Нелчинова 1971, 25, обр. 3/ 14, 15; Hussong, Güppers 1972, 119–129, tabl. 14/ 96; Якобсон 1972 24, рис. 9/ 8–9; Любенова 1981, 142, 59/ 1; Mòcsy 1981, 76, fig. 8/ 8–10; Дончева-Петкова, Топтанов 1982, 105, табл. I/ 4–7; Böttger 1982, 137, Taf. 49/ 217; Минчев 1982, 11, табл. VI/ 1.

I/107. Капак, на колело, неравномерно изпечен. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 33 cm.
Боримечково, сондаж А 21, пласт 540,26/540,03 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/108. Капак, на колело, неравномерно изпечен. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 30 cm.
Боримечково, сондаж А 22. Пласт 539,41/539,25 m.
Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/109. Капак, на колело, неравномерно изпечен. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 25 cm.
Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/110. Капак, на колело, равномерно изпечен. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Червен лак по двете повърхности. Ду 27 cm.
Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/111. Капак, на колело, равномерно изпечен. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по вътрешната повърхност. Ду 20 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/540,40 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/112. Капак, на колело, неравномерно изпечен. Сиво-черен цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 23 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 539,09/538,99 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/113. Капак, на колело, равномерно изпечен. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по вътрешната повърхност. Ду 19 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Капаци тип II (кат. №№ 114–115)

Непрофилирани.
Датировка на тип II: II–VI в.

II/114. Капак, на колело, неравномерно изпечен. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 18 cm.
Боримечково, сондаж А 23. Пласт 536,99/536,71 m.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

II/115. Капак, на колело, неравномерно изпечен. Сив цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 20 cm.
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Запушалки (кат. №№ 116–118)

116. Запушалка, изрязана от керемида. Червено-кафяв цвят на повърхностите. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,86/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

117. Запушалка, изрязана от стена на съд, на колело, равномерно изпечен. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 540,03/539,89 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

118. Запушалка, изрязана от керемида, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома.

Боримечково, сондаж В 20. Пласт 540,12/539,95 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Цедки (кат. №№ 119–121)

Форма на полусферична купа, с изнесено навън устие и слабо завит навътре устиен ръб.

Датировка на типа: II–V в.

Паралели: Найденова 1985, 105, табл. 25, 62–64; Falkner 1999, tabl. 9/ 16; Кузманов 2009, 198, табл. XX, 196–197.

119. Цедка, на колело, равномерно изпечена. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Кафяв лак по двете повърхности. Ду 18 cm.

Боримечково, сондаж А 23. Пласт 536,99/536,71 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

120. Фрагмент от дъно на цедка, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Дд 12 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

121. Дъно на цедка, на колело, равномерно изпечена. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Дд 9 cm.

Боримечково, сондаж В 20. Пласт 540,20/540,12 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета за съхранение (кат. №№ 122–131)

Големи съдове със слабо изнесено навън устие.

Датировка на типа: римска и ранновизантийска епоха.

Паралели: Kuzmanov 1992, 216, taf. 106, 107/ 1–7; Nikolić-Đorđević 2000, 129–134; Тодоровска 2010, 67–168, табл. 39–40; Борисов 2013, 306.

122. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 40 cm.

Боримечково, сондаж А 21. Пласт 539,89/539,62 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

123. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 31 cm.

Боримечково, сондаж В 20. 31.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

124. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 34 cm.

Боримечково, сондаж В 19/ В 20, W профил. 03.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

125. Гърне за съхранение, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 34 cm.

Боримечково, от съвременната повърхност. 18.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

126. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е добре пречистено, много твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 36 cm.

Боримечково, сондаж А 23. Пласт 539,37/539,21 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

127. Гърне, на колело, неравномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по вътрешната повърхност. Ду 43 cm.

Боримечково, сондаж С 21. Пласт 539,62/539,25 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

128. Гърне, на колело, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Врязана украса по устието. Ду 26 cm.

Боримечково, сондаж В 22/ В 23, след багера. Пожар.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

129. Гърне за съхранение, на колело, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 26 cm.

Боримечково, от съвременната повърхност. 18.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

130. Гърне за съхранение, на колело, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Ду 28 cm.

Боримечково, от съвременната повърхност. 18.08.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

131. Питос, на колело, неравномерно изпечен. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Врязана украса по външната повърхност. Ду 32 cm.

Боримечково, сондаж В 27. 20.08.21

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета, изработени на ръка (кат. №№ 132–141)

Гърнета тип I (кат. №№ 132–135)

Гърнета тип I са със сфероидно тяло и приземист профил.

Датировка на типа: II – начало на VII в.

Паралели: Тончева 1962, 56, обр. 6; Машов 1975, 41–49; Василчин 1990, 50, табл. I/ 8; Торбатов 1992, 100, табл. VI/ 1, 4, 102, табл. VII, 3; Вагалински 2002, 200A; Conrad et al. 2008, no. 1217, 1061.

I/132. Гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с много примеси от пясък, много твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/133. Гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж В 21.

Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

I/134. Гърне, на ръка, равномерно изпечено. Червено-кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по външната повърхност. Езичеста дръжка. Ду 19 cm.

Боримечково, сондаж В 19/ В 20, W профил. 03.09.21 г.

Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

I/135. Гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Сиво-кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Апликирана езичеста дръжка. Украса от апликирана релефна лента. Ду 24 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/540,40 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

Гърнета тип II (кат. № 136)

Лалиевиден профил, като максималният диаметър на тялото му е в горната трета на съда и е по-голям от диаметъра на устието. Дъното е равно.

Датировка на типа: II–IV в.

Паралели: Игнатов 1996, 120, табл. XIX/ 6, инв. № 6199; Вагалински 2002, 200, D; Иванова-Камишева и др. 2004, 78, обр. 46, кат. № 77; Александрова 2013, 65, тип III.

II/136. Гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сива ивица в лома. Тестото е добре пречистено, твърдо изпечено. Без следи от горене. Украса от апликирана релефна лента с врязвания. Ду 21 cm.

Боримечково, сондаж А 20, пласт 539,85/539,66 m.

Контекст: пожар *in situ* на сграда I, помещение 2. Пласт 2с по профилите на сондажа.

Гърнета тип III (кат. №№ 137–139)

Сфероидно тяло, неразграничено от него устие и заоблен устиен ръб.

Датировка на типа: II–IV в.

Паралели: Кабакчиева 1986, 148, 45/ 525, 527, табл. 46/ 531, 535, 536; Гиздова 2005, 191, табл. 5/ 3, инв. № 2037; Върбанов 2008, 177, табл. III; Александрова 2013, 64, тип II.

III/137. Гърне, на ръка, равномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Без следи от горене. Украса от апликирана релефна лента с врязвания. Ду 20 cm.

Боримечково, сондаж А 22. 02.09.2021 г.

Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/138. Гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Врязана украса по външната повърхност. Ду 33 cm.

Боримечково, сондаж А 22. 02.09.2021 г.

Контекст: пожар *in situ* на сграда II, помещение 1 – централно. Пласт 2с по профилите на сондажа.

III/139. Гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сив лом. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Врязана украса по външната повърхност. Ду 29 cm.

Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,70/539,70 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

140. Дъно и фрагмент от стена на гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Кафяв цвят на повърхностите, сиво-черен лом. Тестото е с много примеси от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Врязана украса по външната повърхност. Дд 9 cm.

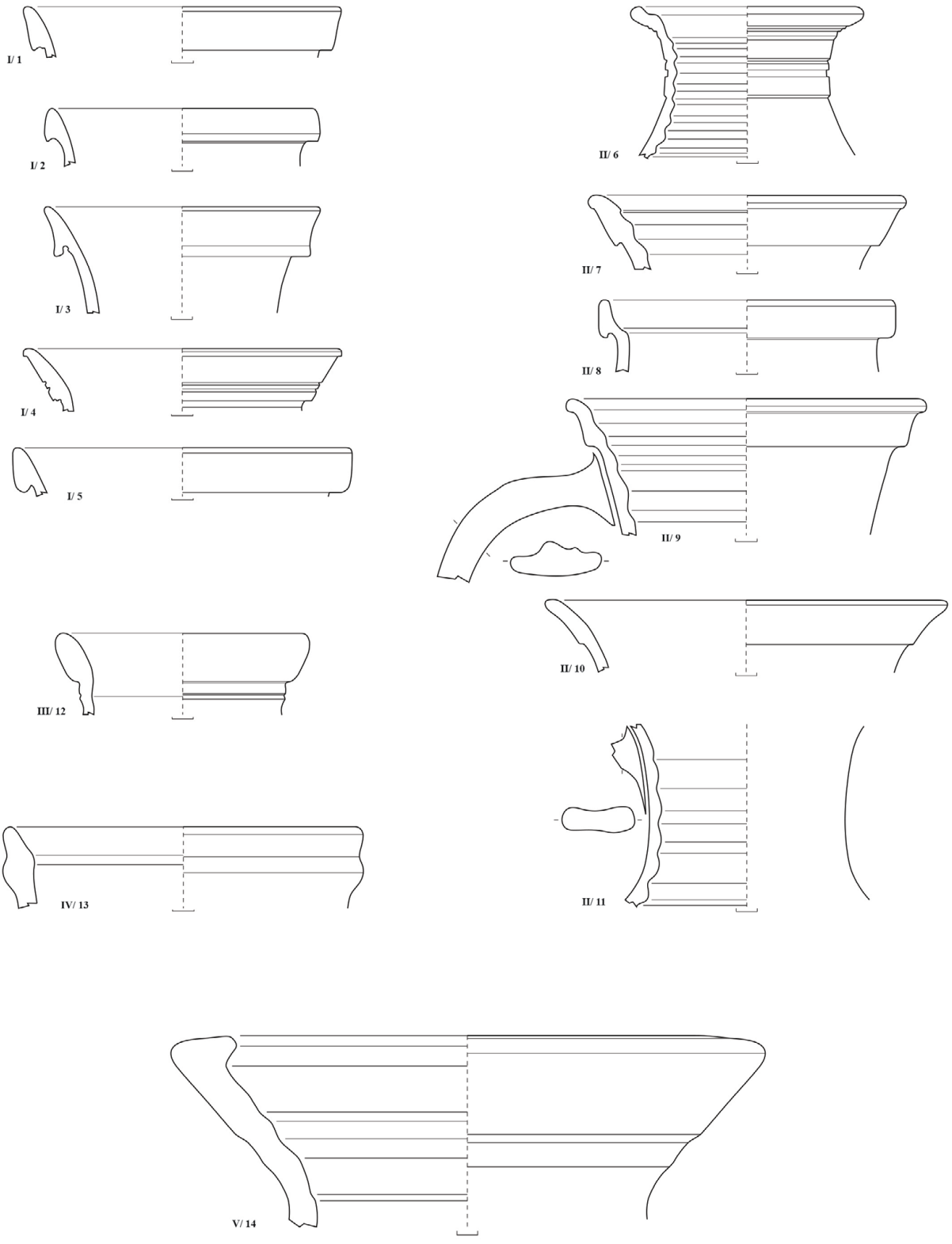
Боримечково, сондаж А 20. Пласт 540,40/540,19 m.

Контекст: Преровени рушевини на сграда I. Пласт 3 по профилите на сондажа.

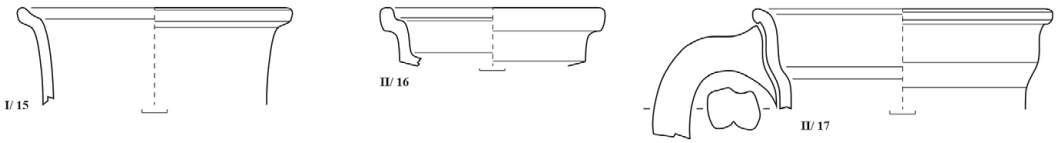
141. Фрагмент от стена на гърне, на ръка, неравномерно изпечено. Сиво-черен цвят на повърхностите и лома. Тестото е с примес от пясък, твърдо изпечено. Следи от горене по двете повърхности. Украса от апликирани релефни ленти с насечки.

Боримечково, сондаж С 21. Пласт 539,62/539,25 m.

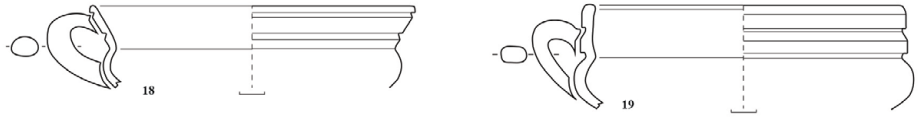
Контекст: Преровени рушевини на сграда II. Пласт 3 по профилите на сондажа.

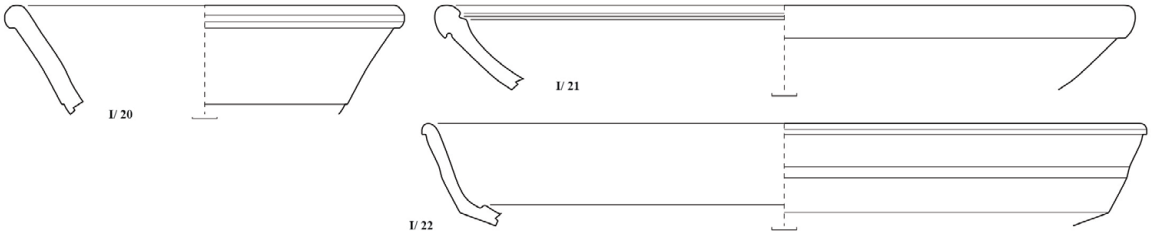
АМФОРИ

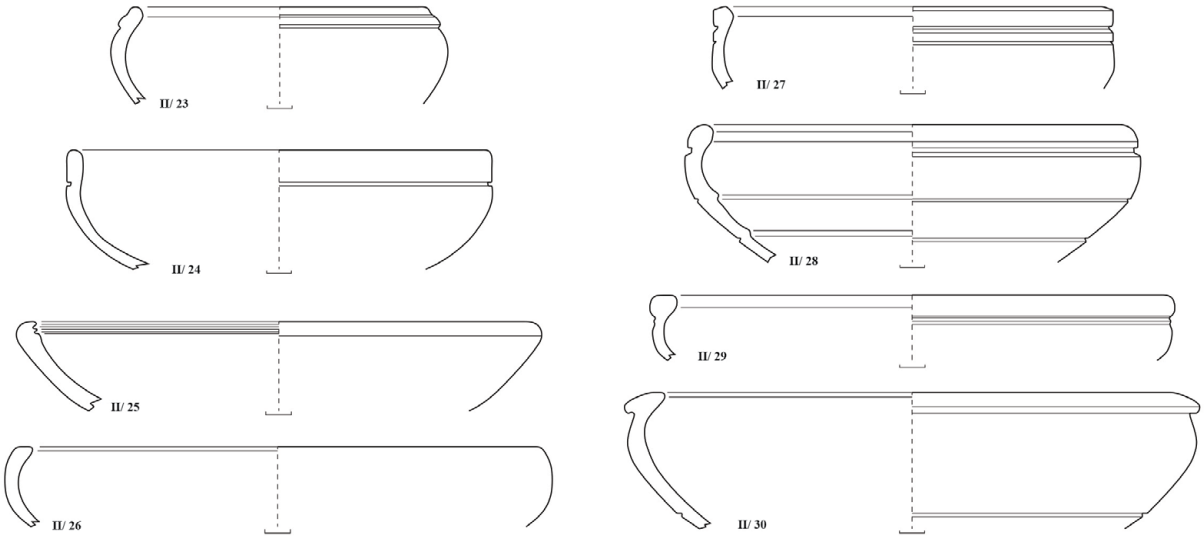

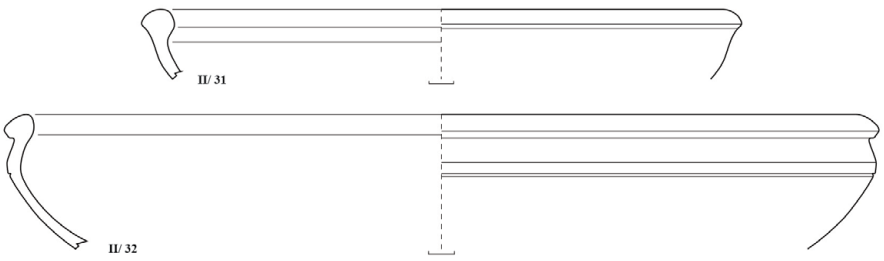
КАНИ

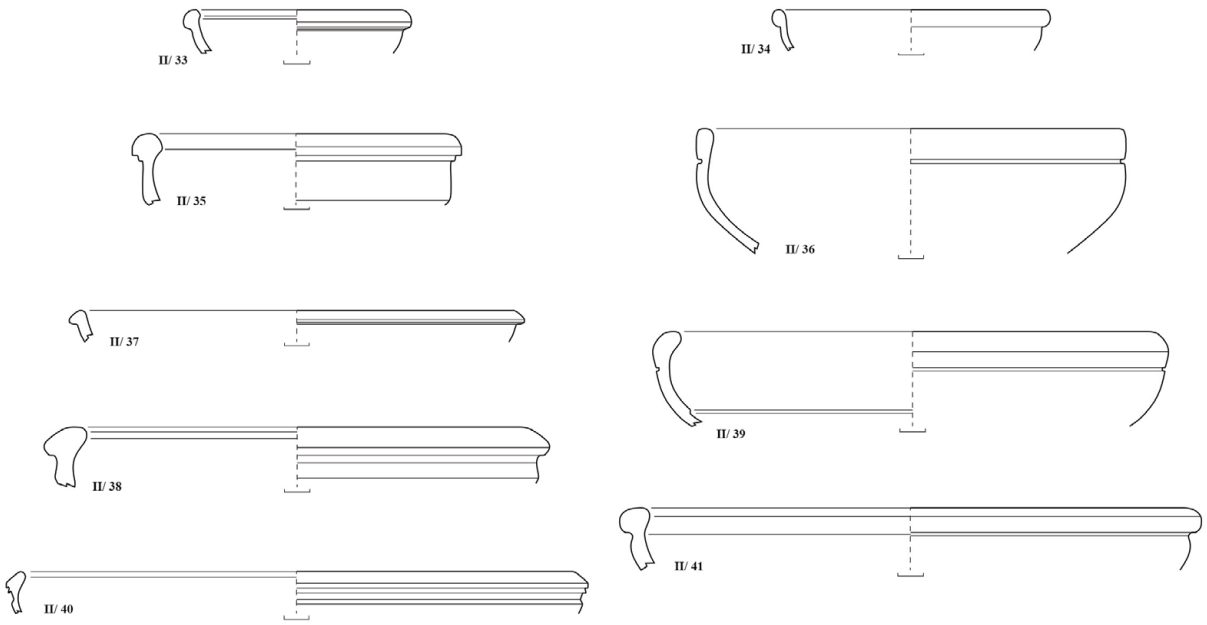
ЧАШИ

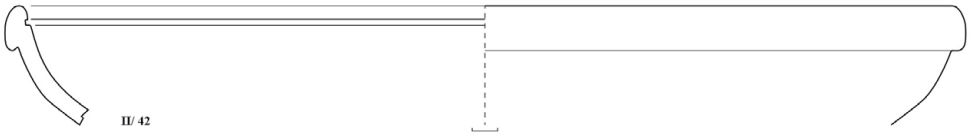

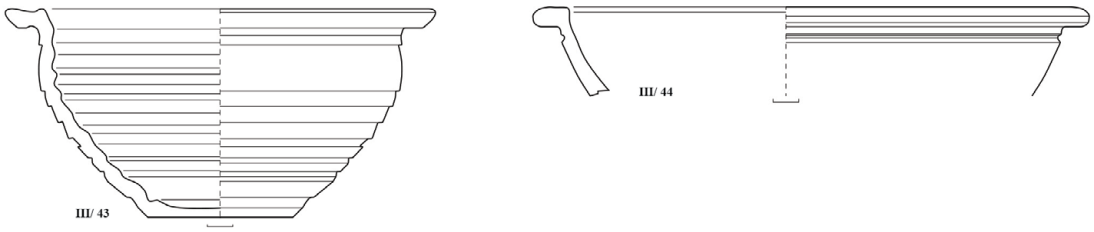

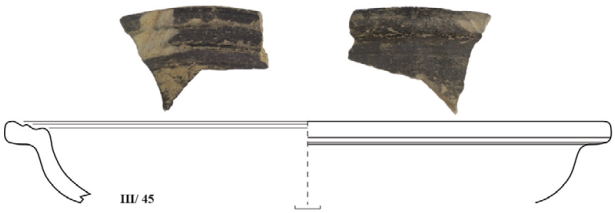

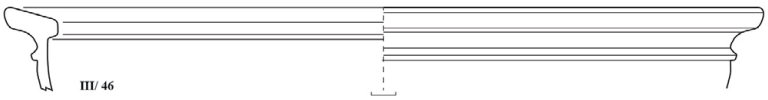
КУПИ

II/ 33
II/ 34
II/ 35
II/ 36
II/ 37
II/ 39
II/ 38
II/ 41
II/ 40

II/ 42

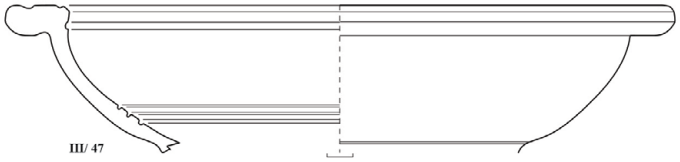

III/ 44
III/ 43

III/ 45

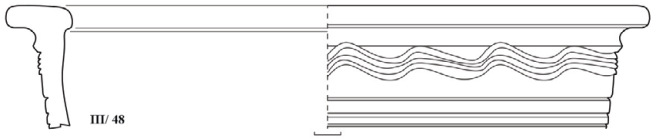

III/ 46

КУПИ

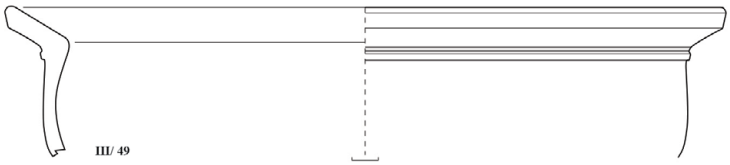

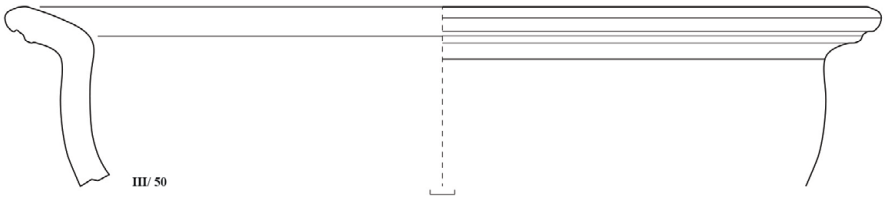
III/ 47

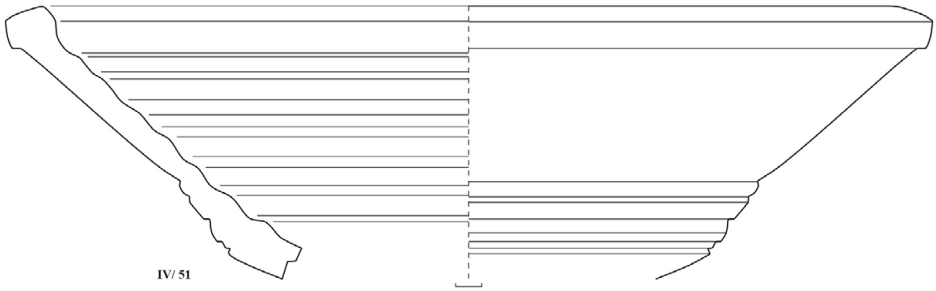
III/ 48

III/ 49

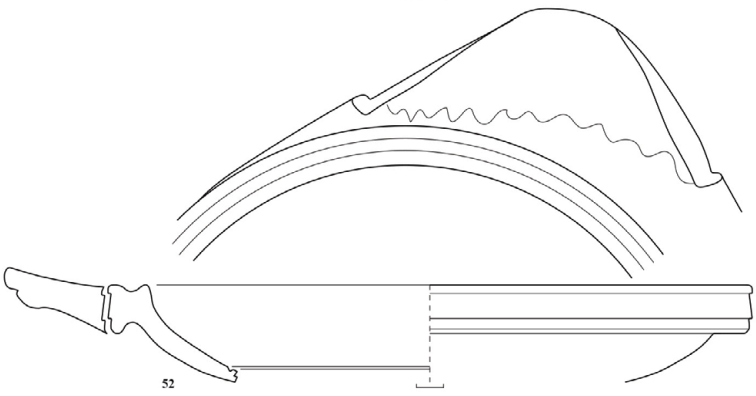

III/ 50

IV/ 51

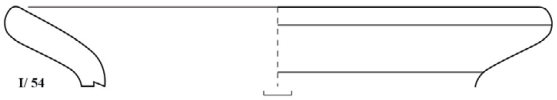
КУПИ

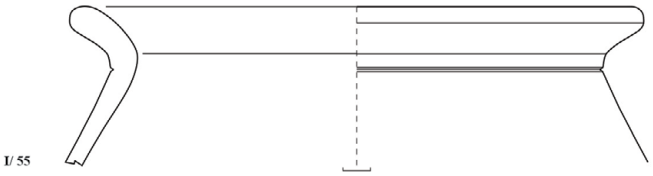

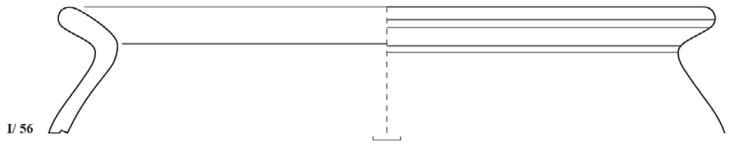
52

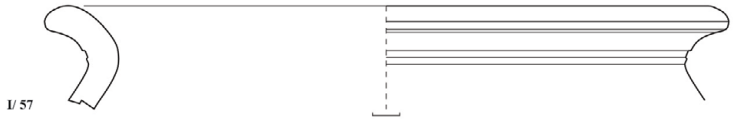
ПОДНОС

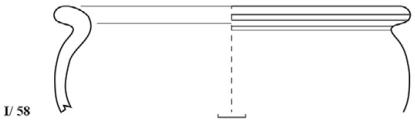

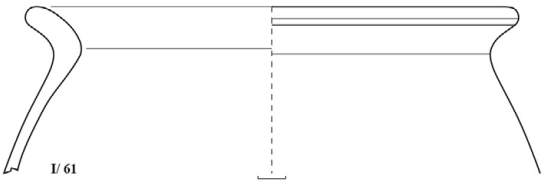

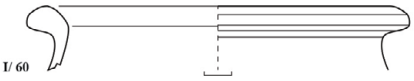

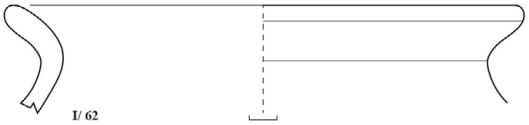

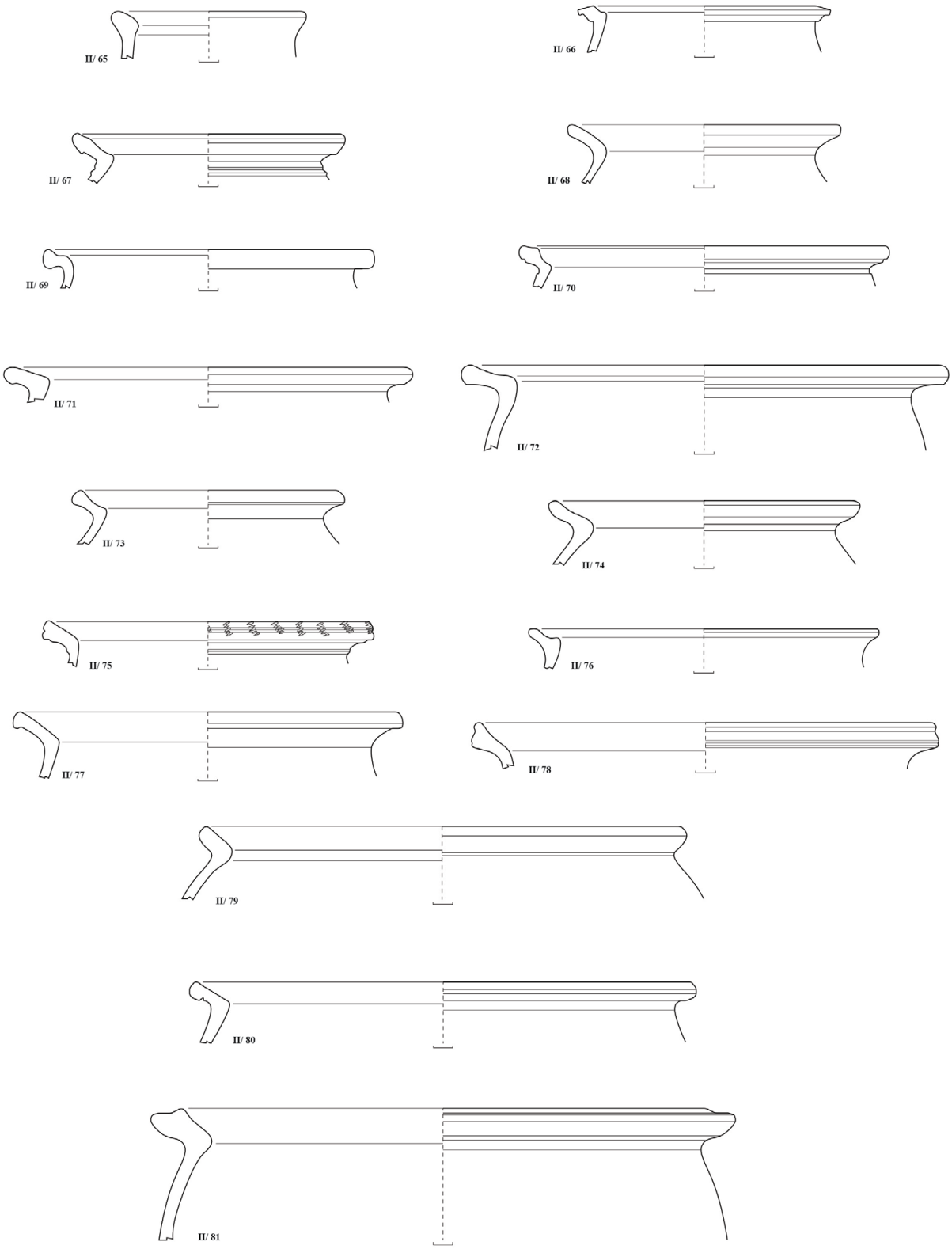

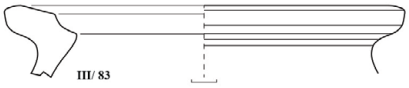

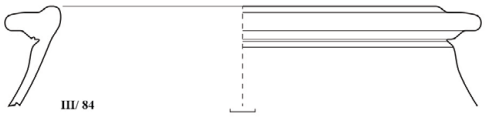
ГЪРНЕТА

II/ 65
II/ 66
II/ 67
II/ 68
II/ 69
II/ 70
II/ 71
II/ 72
II/ 73
II/ 74
II/ 75
II/ 76
II/ 77
II/ 78
II/ 79
II/ 80
II/ 81

ГЪРНЕТА

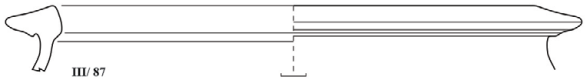

III/ 82

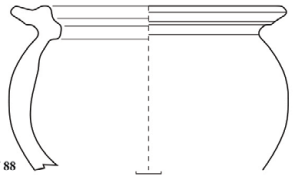

III/ 83

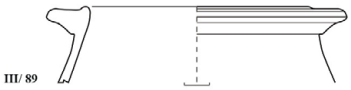

III/ 84

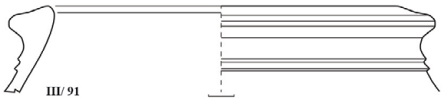

III/ 85

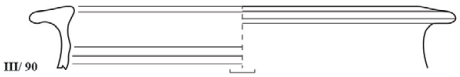

III/ 86

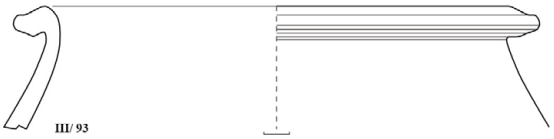

III/ 87

III/ 88

III/ 89

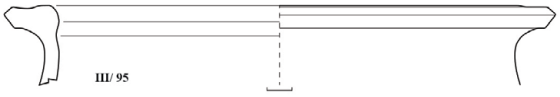

III/ 91

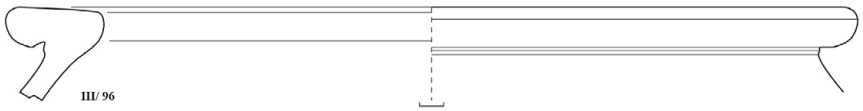

III/ 90

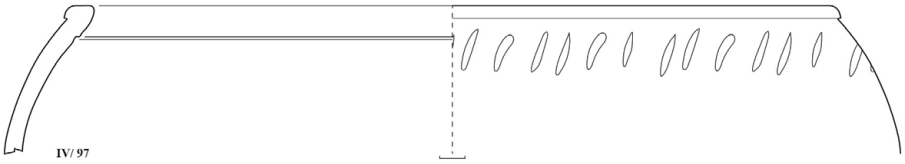

III/ 93

III/ 92

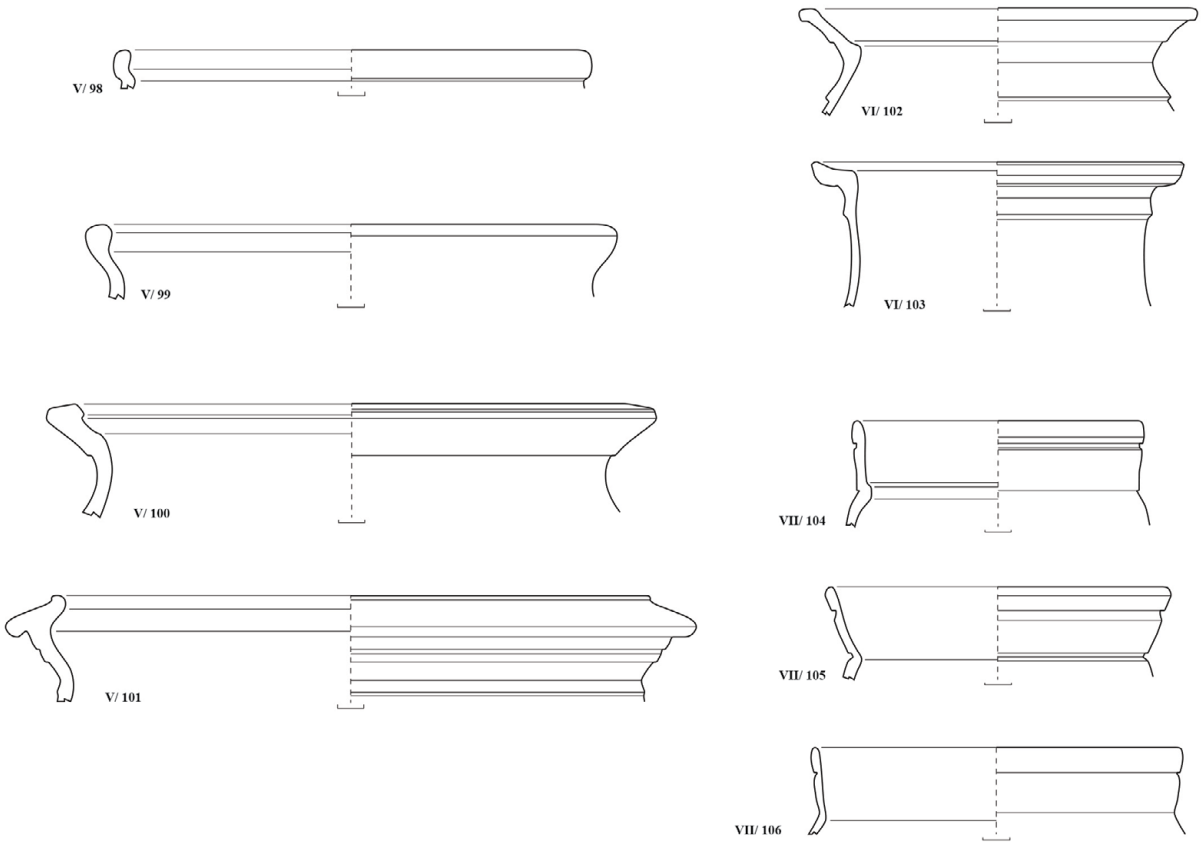

III/ 94

III/ 95

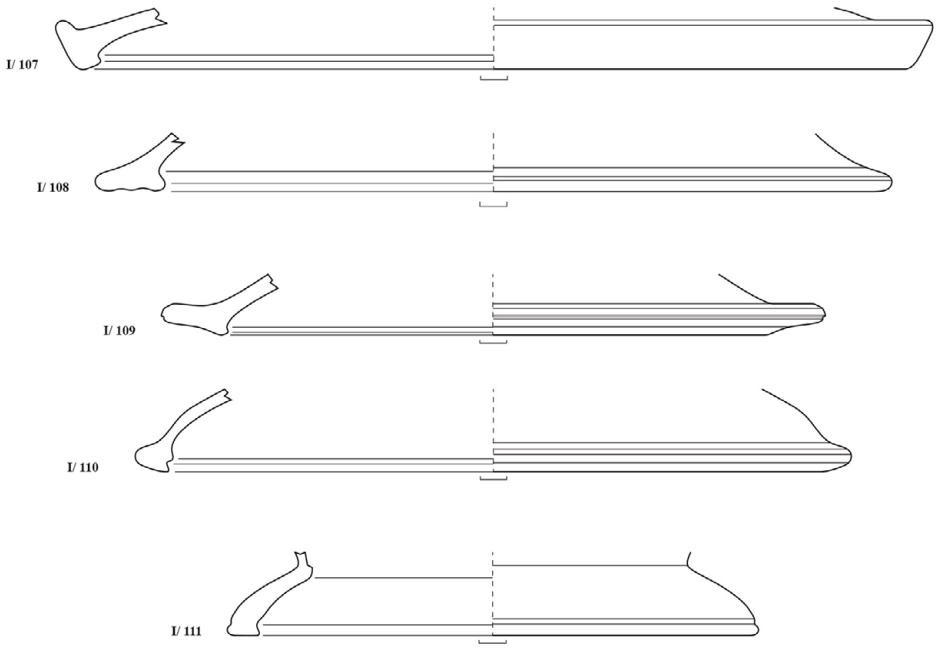

III/ 96

IV/ 97

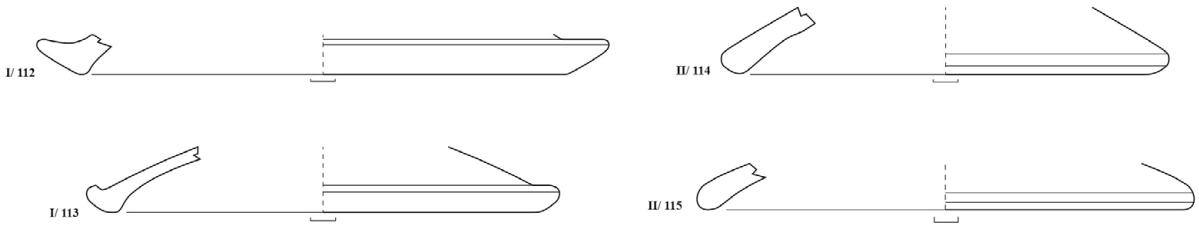
ГЪРНЕТА

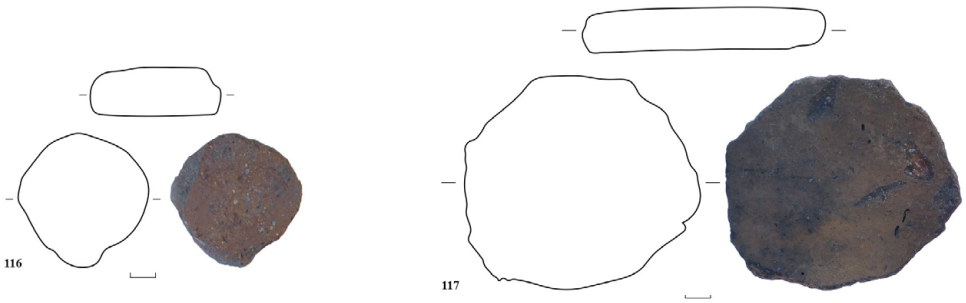
ГЪРНЕТА

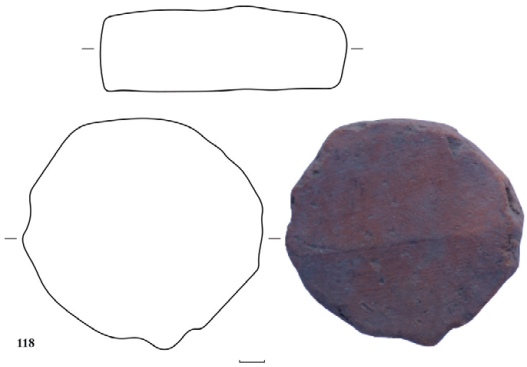

КАПАЦИ

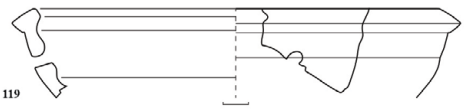

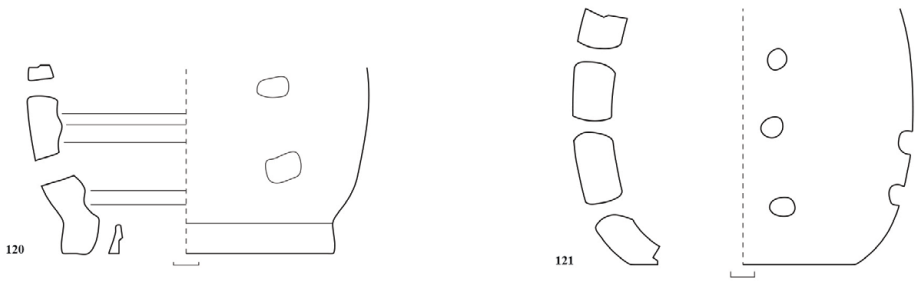
КАПАЦИ

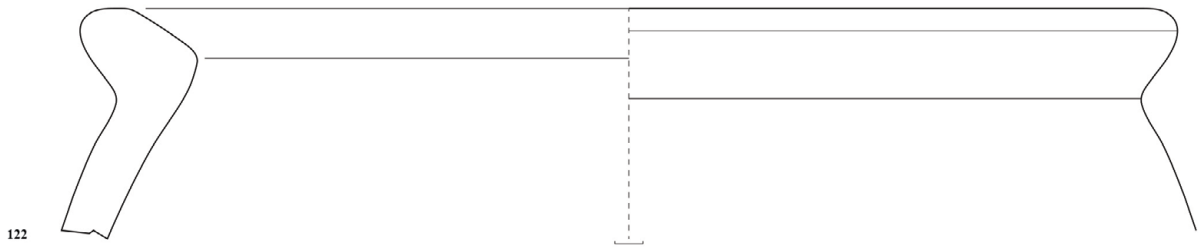

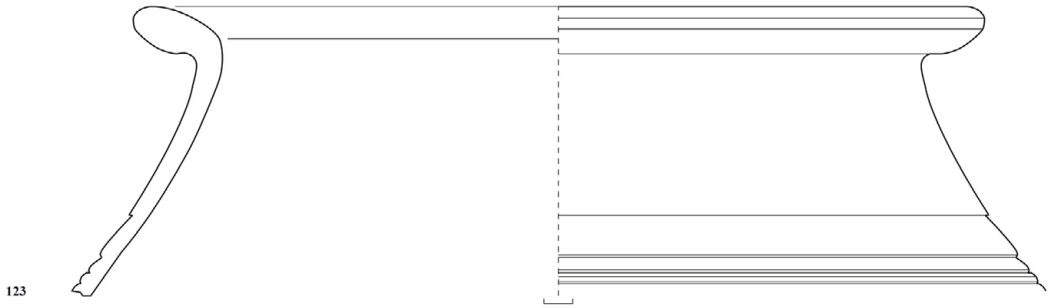
ЗАПУШАЛКИ

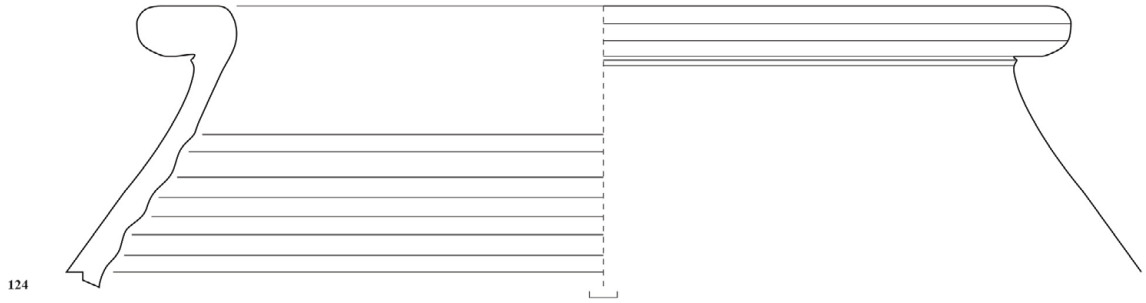

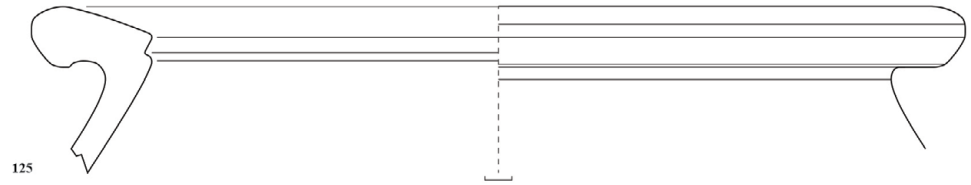

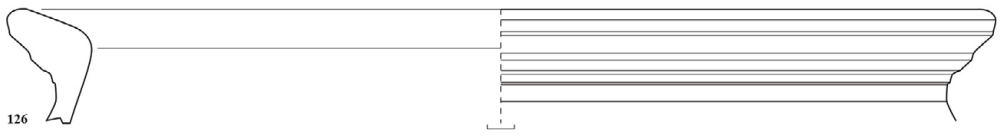
ЦЕДКИ

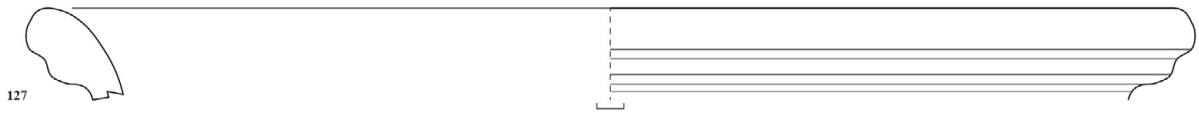

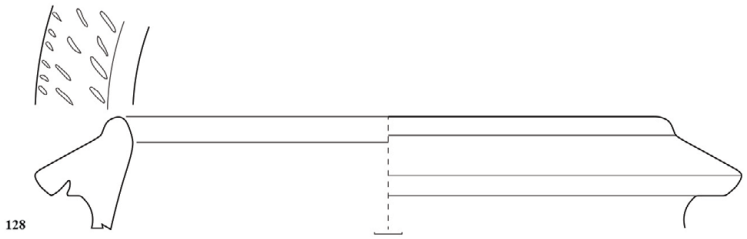

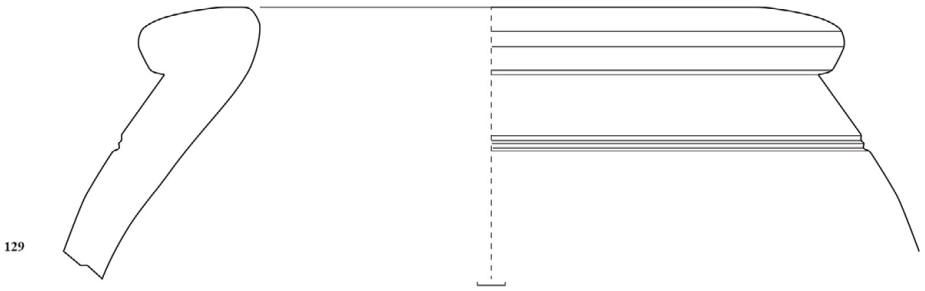

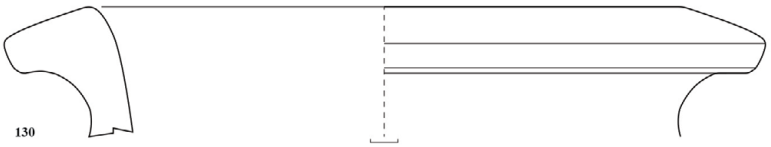

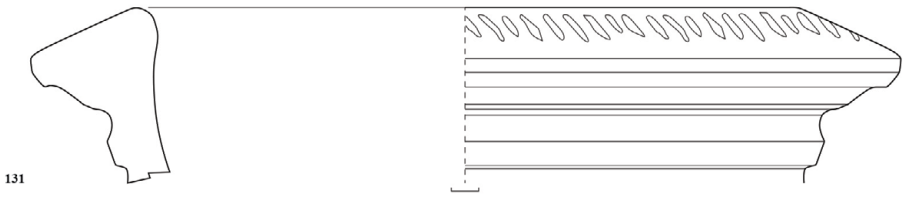
ГЪРНЕТА ЗА СЪХРАНЕНИЕ

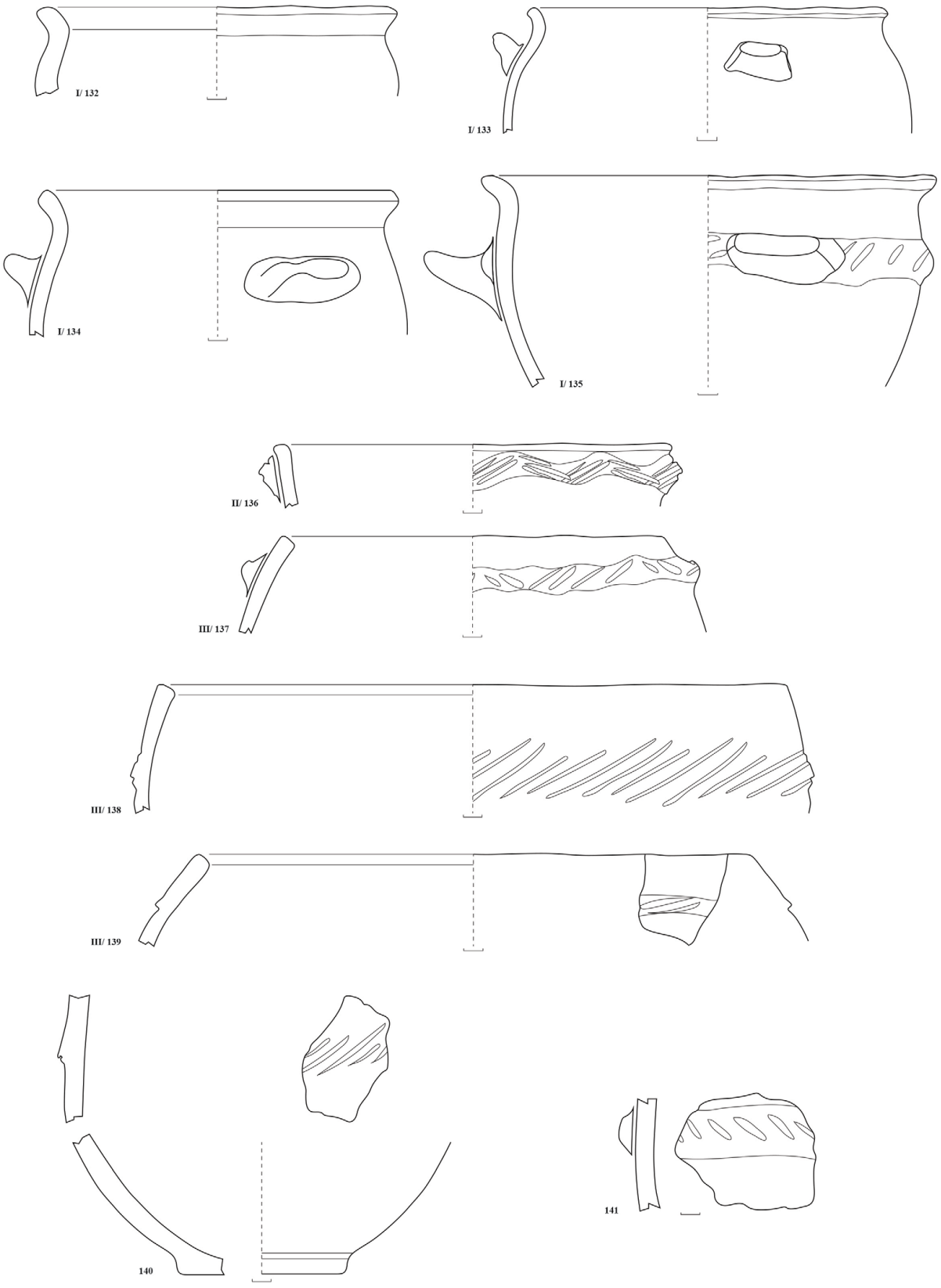

ГЪРНЕТА ЗА СЪХРАНЕНИЕ

ГЪРНЕТА, ИЗРАБОТЕНИ НА РЪКА

Каталог на монетите

Колективна монетна находка с t.p.q. 249 г.

1. Сребърен денар на императрица Юлия Соемия (218–222 г.). Диаметър 18 mm. Много добро състояние. ПИ№ 18.5.

2. Сребърен денар на император Максимин I Трак (235–238 г.), късен портрет. Диаметър 19 mm. Много добро състояние, леки начупвания по гурта. ПИ№ 18.6.

3. Сребърен антониниан на император Гордиан III (238–244 г.), сечен между 241–243 г. Диаметър 23 x 24 mm. Добре запазена, леки начупвания по гурта. ПИ№ 18.2.

4. Сребърен антониниан на император Филип II като цезар (244–247 г.), сечен през 245 г. Диаметър 21 x 23 mm. Много добро състояние. ПИ№ 18.3.

5. Сребърен антониниан на император Траян Деций (249–251 г.), сечен през 249 г. Диаметър 20 x 23 mm. Добре запазена, леки начупвания по гурта. ПИ№ 18.1.

6. Сребърен антониниан на император Траян Деций (249–251 г.), сечен през 249 г. Диаметър 21 mm. Слабо циркулирала. ПИ№ 18.4.
Местонамиране: Сондаж В 7, западен профил, дълбочина 544,66 m.
Контекст: почти върху съвременната повърхност. Вероятно е имало яма за укриване на находката, близо до къщи, унищожени от заравняването на терена за направата на овощна градина през 80-те години на XX в.

Монети от опожарените рушевини *in situ* на сгради I и II:

7. Бронзова провинциална, римска сестерция на град, чието име не се чете, сечена по времето на император Септимий Север (193–211 г.). Диаметър 26 x 28 mm. Полуизтрита, циркулирала е дълго време, слабо корозирала. ПИ№ 1.
Местонамиране: Сондаж Кв. В19, пласт 539,00/539,18 m.
Контекст: опожарени рушевини *in situ*, сринали се южно от сграда II.

8. Бронзова провинциална, римска сестерция на град, чието име не се чете, сечена по времето на император Септимий Север (193–211 г.). Диаметър 28 x 29 mm. Циркулирала, корозирала, върху опаката ѝ страна има струпей от желязо в следствие на дифузия с железен предмет. ПИ№ 12.
Местонамиране: Сондаж А 22, дълбочина 539,40 m, на 4,30 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 1,84 m от ЮЗ.
Контекст: опожарени рушевини *in situ* на помещение 1, сграда II.

9. Медна римска монета на император Аврелиан (270–275 г.). Диаметър 21 x 22 mm, корозирала, циркулирала. Монетарницата не се чете. ПИ№ 14.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 538,81 m, на 1 m перпендикулярно от N профил и на 1,90 m перпендикулярно от Е профил.
Контекст: опожарени рушевини *in situ* на помещение 1, сграда II.

10. Медна римска монета на император Констанций II като август (347–355 г.). Диаметър 17 mm, слабо корозирала, циркулирала. Монетарница Тесалоника. ПИ№ 2.
Местонамиране: Сондаж В 22, пласт 538,84/538,70 m.
Контекст: опожарени рушевини *in situ* на помещение 1, сграда II.

11. Медна римска монета на император Констанций II като август (347–355 г.). Диаметър 14 x 15 mm, слабо корозирала, циркулирала, отчупена в единия край. Монетарницата не се чете. ПИ№ 11.
Местонамиране: Сондаж В 23, дълбочина 538,80, на 2.35 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,40 m от СИ.
Контекст: опожарени рушевини *in situ* в помещение 1 на сграда II.

12. Медна римска монета, IV в. Неопределяема, силно корозирала и циркулирала. Диаметър 16 x 17 mm. ПИ№ 8.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 539,43 m, на 1,45 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,60 m от СИ.
Контекст: опожарени рушевини *in situ*, сринали се на север от сграда II.

13. Медна римска монета, IV в. Неопределяема, силно корозирала, дълго циркулирала. Диаметър 17 mm. ПИ№ 16.
Местонамиране: Сондаж С 20, дълбочина 538,79 m, на 0,20 m перпендикулярно от W профил и на 0,10 m перпендикулярно от S профил.

Контекст: опожарени рушевини *in situ*, сринали се южно от сграда II.

Монети от пласта с преровени рушевини и ямите за грабеж на строителен материал.
Антични:

14. Бронзова провинциална, римска сестерция на град, чието име не се чете. Неопределяема, II в. Диаметър 30 x 34 mm. Монетата е на половина счупена, циркулирала, корозирала. ПИ№ 13.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 538,99, на 0,10 m перпендикулярно от N профил и на 2 m перпендикулярно от Е профил.
Контекст: Яма за грабеж на строителни материали от СЗ ъгъл на сграда II.

15. Медна римска монета на император Аврелиан (270–275 г.). Диаметър 22 x 23 mm, корозирала, циркулирала. Монетарницата не се чете. ПИ№ 15.
Местонамиране: Сондаж В 9, първи изравнителен пласт.
Контекст: Преровени рушевини на сграда II.

16. Медна римска монета на император Констанций II като август (347–355 г.). Диаметър 17 mm, силно корозирала, циркулирала. Монетарницата не се чете. ПИ№ 3.
Местонамиране: Сондаж В 22, яма за грабеж на строителни материали от СЗ ъгъл на сградата.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта).

17. Монета, медна сплав, неопределяема, късноримска, V в., полуизтрита. Диаметър 6 x 7 mm. ПИ№ 5.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 531,58, на 2,72 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,60 m от СИ.
Контекст: Яма за грабеж на строителни материали от СЗ ъгъл на сграда II.

18. Монета, медна сплав, неопределяема, втората половина на V в., силно корозирала и циркулирала. Диаметър 8 x 9 mm. ПИ№ 9.
Местонамиране: В 21, до съвременната повърхност, на 2,90 m от ЮИ ъгъл на сондажа и на 2,80 m от СИ.
Контекст: Яма за грабеж на строителни материали от ЮЗ ъгъл на сграда II.

Монети от времето на Османското владичество:

19. Сребърна монета на град Рагуза (Дубровник), запазена е годината на отсичане – 1649 г. Монетата е вторично продупчена, циркулирала, деформирана, леко очупване в единия край. Диаметър 17 mm. ПИ№ 10.
Местонамиране: Сондаж В 23, съвременна повърхност.
Контекст: Яма за грабеж на строителни материали от СЗ ъгъл на сграда II.

20. Османски мангър на султан Сюлейман II (1687–1691 г.). Диаметър 18 x 20 mm, вторично продупчена, за да бъде преизползвана като накит, добре запазена. ПИ№ 6.
Местонамиране: Сондаж В 20, дълбочина 539,67 m, на 1,40 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,85 m от ЮЗ.
Контекст: Преровени рушевини в ЮИ ъгъл на сграда II.

21. Сребърна, османска, акче, неопределяма, XVII в., полуизтрита. Диаметър 9 mm. ПИ№ 4.
Местонамиране: Сондаж А 23, дълбочина 531,71, на 3,30 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 3,40 m от СИ.
Контекст: Яма за грабеж на строителни материали от СЗ ъгъл на сграда II.

22. Османски мангър, неопределяем, XVII в. Диаметър 18 x 19 mm, полуизтрита. ПИ№ 17.
Местонамиране: Сондаж Запад, съвременна повърхност.
Контекст. Преровени рушевини на сграда I.

Княжество България

23. Бронзова монета на стойност 2 стотинки на Княжество България, 1902 г., вторично продупчена, за да бъде преизползвана като накит, изкривена. ПИ№ 7.
Местонамиране: Сондаж А 22, дълбочина 539,67, на 2,80 m от СЗ ъгъл на сондажа и на 2,96 m от ЮЗ.
Контекст: Преровени рушевини (пласт 3 по профилите на обекта).